

Polgár Ernő

Káma szolgája

POLGÁR ERNŐ: író, drámaíró, dramaturg. Bácsalmás, 1954. jan. 27., egy gyermek apja.

Tanulmányok: Egri Tanárképző Főiskola, könyvtár szak, 1972-76, Színház- és Filmművészeti Főiskola, 1978-82, Oxfordi Egyetem, 1981.

Életút: 1981 MTA-ösztöndíjas, 1982 Gendben ösztöndíjas, 1994 Soros-ösztöndíjas, 1998 Pro Renovanda Cultura Hungariae ösztöndíjas, 2000 a Magyar Művészeti Akadémia milleniumi alkotóművészeti pályázatán „Isten madárkái” című drámája dicséret oklevelet kap.

Művek: Hullámsír, Hazatérők, Ady (1983), Túl az Egyenlítőn Madách Színház Rend. Korcsmáros György (1985), Randevú Bangkokban, Elítéltek, Tűzjárók (1991), Isten madárkái (film) (1994), A sárga csillagok nyomában (1992), Légy a feleségem! (1994), A Philemon fedélzetén a világ körül (1994), Lótuszvirág (Távol-keleti történetek) (1994), A sárga csillagok nyomában (Gettó a Délvidéken), 2. Bőv. kiadás (1997), Egy asszony második élete (1997), Szerelmek (1999), A Szent István parki fák (2000), Színészek és színésznők bűvöletében (2000), Civilizációk nyomában (2001), Az iszlám világ titkai, irodalmi CD-ROM (2001) Tengerek és szárazföldek bűvöletében, e-book (2002), Requiem az istenek szigetén (2002)

Polgár Ernő

Káma szolgája

Egy indiai herceg élete

Misztikus, erotikus regény

Pomáz, 2003

A kötet megjelenését
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma –
Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatta

© Polgár Ernő 2003
© Kráter Műhely Egyesület 2003
ISBN 963 9472 38 7

Felelős kiadó és szerkesztő *Turcsány Péter*
Könyvtervező tipográfus *Burány Tamás*

Illusztrálta *Bhupinder Malhotra (India)*

Kiadja a Kráter Műhely Egyesület
2013 Pomáz, Búzavirág u. 2.
www.krater.hu
Telefon/fax: 06-26-328-491
info@krater.hu

Készítette a *3 BT műhelye*
Felelős vezető *Burány Tamás*
és a *Saluton Bt.*
Felelős vezető: *Szabóné Melkovic Ágnes*

Feleségemnek, Ritának

INDIA

(A szerző előszava)

*India szépséges nő.
Ha vele vagy: elhiszelbetetlen!
Közönséges, kacér és csábító.
S Te újra és újra meglátogatod.*

Ó, Uram, Ganesa, tereld fölénk a monszunfelhőket!

Illatok! India illatai. Kavarnognak, füstölőkéből gomolyognak a forró levegőben. Szantál. Fenyő. Jázmin. Rózsa. Pacsuli. Pézsma és lótusz.

Szagok! A felül nyitott csatornáké, az utcákon kóborló tehenek ürülékéé, az utcai szemétdombokon szabadon élő disznóké. Tevéké. Elefántoké. A tüzelőnek használt szárított ürüléké. A megszámlálhatatlan tarka és cifra motormeghajtású riksa kipufogógázé.

Zajok! Tülkölés. Dudálás. Baksislesők és alamizsnakérők. Tragikus szegénység és elképzelhetetlen gazdagság! Törvény szerint nem létező és mégis élő kasztrendszer. Maharadzsák, maharánák és a legalantasabb munkákat végző sudrák. Előkelő brahminok, arisztokrata ksatriják, kereskedő vaisják.

Ékszerek! Drágakövek. Arany, ezüst, sok-sok zafír, rubin és gyémánt.

India az utcán él és lélegzik. Mos, vasal, főz, étkezik, alszik és ...

A Gole Market negyedbe, a Doctor's Lane 16-ba, Bhupinder Malhotra festőművész műtermébe hajtunk, a kiváló mester miniatúrái illusztrálják majd a Káma szolgálja c. regényemet; árnyékban negyvenkét fokos a forróság, az aszfalt mint egy benáereszi halotti máglya ontja magából a meleget. Lépésben araszolunk előre, rendőrök terelnék a forgalmat, ha tudnák. Ellenőrzések, kordonok mindenütt. India ünnepelni készül, de fél. Függetlensége 55. évfordulója közeleg. A rendőrség lezárta a Vörös Erődöt, a Mahatma Gandhi Emlékparkot, a legszegényebb muzulmánok lakta Óvárost, ahol a „szociális robbanás” bármikor bekövetkezhet. A Jama Mashid mecset sem látogatható, ahová pedig muzulmán apák fiaikkal együtt érkeznek zárándoklatra, hogy ősapjukra Ábrahámra emlékezzenek. Ábrahám, Hágár szolgálótól született Izmael fiától származtatják magukat a sémi arabok, kiknek próféta ivadéka: Mohamed.

Ábrahámnak Sára is szült gyermeket: Izsákot, akit Ábrahám feláldozni készült az Úrnak, azonban az Úr ezt a véráldozatot nem fogadta el.

Cammogva haladunk. A forróság még elviselhetlenebb. Évek óta nem volt felüdülést adó heves monszun, az idén pedig a felhők nyomait sem látni

még az égbolton. Pedig Bombay vagy ahogy Indiában nevezik: Mumbai városában és Ászám tartományban már esik.

– Ó, Uram, Ganesa, tereld fölénk a monszunfelhőket! – sóhajt fel a riksa sofőrije. Törülközővel törli le arcáról a verítékét. Ha egész álló nap vezet a levegőtlen hőségben, szerencsés esetben kétszáz rúpiát – ezer forintot – keres. Ám akkor másnap otthon kell maradnia pihenni.

Indiában legalább egy kiló „rizsrevaló” szükséges egy tíztagú család napi túléléséhez. Az állami alkalmazottak négyezer rúpiát keresnek; ezerkétszáz rúpiába kerül egy kétszobás lakás havi bérlete; százötven rúpia a vízszámla befizetésére kell; harminc rúpiába kerül egy liter benzin. Tíz rúpiát kell fizetni fél kiló kenyérért vagy egy liter palackozott ivóvízéért; ötven rúpia egy üveg sör ára és ugyannyi egy pakli cigarettáé is.

Egy éjszakára ezer rúpia az elfogadhatóbb szállodai szobák ára. Ezt az összeget azonban inkább csak a külföldiek tudják megfizetni, akiket a helybeliek emiatt dúsgazdagnak tartanak, s akiktől – úton-útfélen – baksist, alamizsnát kéregetnek.

– Ganesa hozzon enyhülést! – imádkozik a sofőr. Ganesa a jó szerencse istene, az akadályok elhárítója, a mennyei hadak elefántfejű vezére.

Haladni előre jóformán nem lehet, a sofőr kiáll a mozdulatlanra merevedett járműsorból, Káli temploma előtt: tevekordék, bicikliriksák, tarkára pingált teher-

autók és márkás személyautók között szalamozik mint egy műlesikló, s végül lent a parkolóban leállítja a háromkerekű motort.

– Imádkozom! – néz rám. – Velem tart?

Káli templomában az oltárokon Ganesa és Káli díszesen felöltöztetett szobrai állnak. Ganesáé a legszebb viselet, az emberestű, elefántfejű istené, aki patkány hátán közlekedik. Ganesa, a trimurtinak nevezett istenhármasból: Siva gyermeke.

Régóta mesélik a történetet, hogy Siva hosszú útról tért haza, és felesége, Párvati ágyában egy fiatalembert talált. Féktelen haragjában a csábítónak vélt fiatalember fejét gondolkodás nélkül levágta, és később tudta meg, hogy a saját gyermekével végzett. Ganesa felnőtt, miközben Siva távol volt családjától. Siva bánta, amit tett, de Ganesát, a drága fiút, csak előző élete külsőjével tudta újra életre kelteni. De nincs olyan fájdalom, amit a múlt idő meg ne enyhítene.

Egy másik purána úgy meséli el, hogy Ganesa születésekor tartott ünnepségekre elfejeltették meghívni Sani istent (a Szaturnusz bolygó megtettesítőjét), aki bosszúból tekintetével elhamvasztotta a csecsemő fejét, mire Brahma azt tanácsolta Párvatinnak, hogy annak az élőlénynek a fejét tegye a helyére, akivel először találkozik.

S ez a lény egy elefánt volt.

A phallikus szimbólummal, a szent lingam jelképpel azonosítható Sívát számtalan reinkarnációban,

avatárában – földi alászállásban – istenként magasztalják. Káli istennő – Siva feleségének, Párvatinnak egyik alakja – kultusza számos hindu számára fontos: az istennő félelmes ereje miatt.

A sofőr virágszirmokkal teli tálcára helyezett kókuszt vásárol – a pénzösszeg pedig a templomnak szánt adománya –, s belép Ganesa és Káli szentélyébe. A szertartást végző bráhmin megáldja az áldozati ajándékot, a templomszolga kettőtöri a kókuszt. A feltört kókusz egyik fele az isteneké, a másik a sofőré. A sofőr a szolgától visszakapott fél kókuszt hazaviszi, a kókuszbelet otthon családjá tagjaival közösen fogja elfogyasztani.

Imára emelt és egymáshoz simuló, szantálfából faragott, kezeket formáló, de lótuszbimbóra még inkább hasonlító szobrot vásárolok. Ám a kezek szétnyílnak: a jobb tenyér Ganesa finoman kifaragott képmását őrzi, mint kagyló a gyöngyét, a bal pedig édesanyját, Parvatiét.

A hatszáz rúpiás adományomért cserébe kapott műremek, tudtam első pillantásra, keleti gyűjteményem féltett darabja lesz. A radzsasztáni fehér márványlapra festett és hátulról megvilágítva átlátszó színes miniatúra sem veheti fel a kis szoborkompozícióval a versenyt. Pedig a „márványminiatúra” is egyedi műremek.

Indiában és Kelet civilizációktól távoli végein az is művész tehát, aki nem járt művészeti egyetemre?

Új Delhi, 2002.

ELSŐ HELYSZÍN

Benáreszben (Varanasi).

Napjainkban.

Az idős herceg Radzsaszatából Káma udvarába érkezett.

A herceg Káma palotájának kertjében lótoszülésben elmélkedett. Káma palotája egy hegy tetején magasodott, a lejtők bokrain drágakövek, gyümölcsök és lazurkő levelek csillogtak. A kertben sohasem esett a hó, nem tombolt a szél, csak a Gangesz felől fújt lágy, frissítő szellő. A szent folyó partjáról ösvény vezetett a palotába, a kapuban őr állt, belül pedig zuhatagos patakok táplálták a Gangeszt, melynek partján ősi hindu eposzokat énekeltek a bárdok. Százezernél is többen ünnepelték Ganga születésnapját. A zarándokok bivalytejből készült, vajba mártott, gólyahírszirmokkal teli kicsi papírcsónakokat bocsátottak a vízre és meggyújtották őket, s azokban alkonyat óta világitottak a vízzen lefelé imbolygó, apró lángocskák. A zarándokok tudták, hogy a folyó megtisztító erejétől megszabadulnak az újjászületések útjától. A Gangesz ragyogó vize ugyanis a Himalája „tehénszáj” jégbarlangjából bújjik ki a napfényre, és sebesen fodrozódik fenyőfák, indiai cédrusok és skarlátvörös rododendronok mellett. Útját a Bengál-öböl hatalmas deltájában

fejezi be. A Gangesz a Tejút folytatása, közvetlenül a Paradicsomból áramlik, s a tisztulás istennőjének, a fürge járású Gangának megtestesülője. Éjszakánként Ganga ringatja álomba hálósónakjukban azokat, akik a Gangesz vizén síkló járműveken élnek, a benáereszi partoknál.

Meditáció után a herceg megszólalt:

– Ti, asszonyok, gyönyörűségesek!... És Ti, férfiak, asszonyaitok szemében gyönyörűségesek!... Akik meghívást kaphattatok Káma fényes palotájába és szabadteri színpadának nézőterére: az idők kezdetétől kerestek egymást. A földi lét nektek szánt színpadán kiosztott szerepeiteket adjátok, és ez az isteni szemeknek kedves játék, mely a világ teremtésének egyetlen oka: folytatódik az idők végezetéig... Ha szerettek: annyi, aminél több nem kívánható! Átutazóban a földön többre ne vágyakozzatok!... A szívetekben lakozó, boldogságotokat alakító, gyönyöröket ajándékozó Káma, a szerelmi játékok istenének bölcsessége beláthatatlan... A határtalan tudás azonban mutatja nektek az életcélok hármas seregét. Aminek a neve: a *trivarga*, amelyben a *dharma*, az *artha* és a *káma* egyenlők egymással, és egymáshoz kapcsolódnak. A *dharma*, a vallási kötelesség és világi törvényesség; az *artha*, a haszon, gazdagság és pénzszerzés és a *káma* pedig a szerelem. Ha a hármas seregből az egyik nem segíti elő a másikat, akkor az önmagát és a másik kettőt károsítja. Aki az életcélok szerint haladva a szerelmet átlépi, az a

következő lépést, a megváltást nem teheti meg. Hindu rítusainkat termékenységi kultuszok gazdagítják: gyermek után sóvárgó asszonyaink, gyermeki szüzek és tiszta leányaink áhítattól áthatva járulnak a szent lingamhoz: simogatják, illatozó kenőcsökkel kenegetik, virágokkal díszítik. Csókolgatják. És bámulattal nézik templomaink falait díszítő erotikus domborműveket, amelyek az egyesülés módjait ábrázolják. Dicsérjük Káma lenyűgöző képzeletét!

Az idős herceg hosszú szünetet tartott. Amikor fölnezzett, hallgatói már nagy csoportokban ülték körül a paradicsomi kertben. A zárándokok a fűre telepedve helyezkedtek el és fegyelmezetten hallgatták az előadást.

A herceg újra megszólalt:

– Káma szolgálatában álltam s legszívesebben a szerelem titkairól beszélek nektek... Megkaphatjátok a nőt, de ha nem szeretitek igazán: soha nem lesztek boldogok. És ti, asszonyok, tiétek a férfi, de ha nem szeretitek határtalanul: elveszítitek. Szárnyaló nőiességeket, ékességeket, finomságotok, csókjaitok és öleléseitek nélkül ők örök vándorok. Pedig ők is csak arra vágyakoznak, amire ti. Hogy szeressétek őket! S ők titeket. Szívetekben mindörökké Káma lakozzon!

A herceg elérzékenyülve folytatta:

– Indiánk mennyi szegletében csavarogtam! És az istenek világméretű birodalmában mindenütt lenyűgözőt a halandók kultúrája, ámulatba ejtett a természet s

elbűvöltek az asszonyok. Sri Lankán szingaléz, Ászámban ászami, Nyugat-Bengálban bengáli, Gudzsarátban gudzsaráti és szindi, Radzsansztánban rádzsza... s a többi nő Uttar Pradésból, Bihárból, Madhja Pradésból, Karnatakából, Kasmírból, Panzsábból... Tekintetek, illatok és szenvedélyek lángoló mécsesként égnek az emlékezetemben: Jaipur, Khadzsuráhó, Kónárak, Ágrá, Adzsantá, Delhi, Bombay, Szárnáth s megannyi fény! ... A brit uralom alatt folytatódott vándorlásom, fent, a radzsasztáni sivatag belsejében, az Arawallidombokon túl, ahol már nincsen más, csak homok, fehér homok és csupasz fekete fák. És elszórtan, Visnu neve áldassék, egy-egy féltényérnyi zöld folt. És élet csak ott van, ahol kút is van...Visszanéztem. Tevéim, szolgálóim rendezett sorokban lépkedtek mögöttem. Nemzetségem a sivatagban vándorol évezredek óta s mindig a tevék voltak életünk fő biztosítékai...

Nem aludtam egymagam... Mellettem, asszonyomat, fejrecsavart kelmével, olyannak láttam, mint a fénylő smaragdot, színarany foglalatban. Nyolc gyermeket szült nekem. Tevéken ülve jöttek szép sorban mögöttem.

Nem jártam a földön máshol sehol, de asszonyomnál szépségesebb biztosan nem létezik s gyönyörűségét magamban megőrzöm, amíg csak élek.

Embert boldoggá ki tehetne más, mint szerelmese, akivel együtt lélegzik?...

Friss legelőfoltok tűntek föl előttem, kicsit még továbbmentünk s ez a hely már alkalmasnak látszott, hogy ott egy időre megtelepedjünk. Volt egy kút, ahol a huszonöt-harminc méteres mélységbe leeresztett bivalybőr tömlőhöz erősített köteleket tevék húzták. Épült a kútnál egy ferde pálya, ami meredek gödörbe vezetett. Az állat ballagott lefelé a lejtőn, s közben felhúzta a tömlőt. Sokszor két tevével dolgoztunk. Gyönyörködtem lányaimban, sötétvörös fátylakba burkolózott, szép fiatal gyermekeimben. Fényes rézkorsó volt a fejükön, és kis karika az orrcimpájukban. A mozdulat, ahogy fejükről leemelték s a zuhogó víz alá tartották a kancsót – a táncoló apszaraszok kecses-sége volt, hogy Káma is örömét lelje bennük.

Templomainkban a tánc az áhítat elválaszthatatlan része. Mi, hinduk a templomokban virágot ajánlunk fel áldozatképpen az isteneknek, de ajánljuk a zenét és a táncot is, mert azok az emberi lélek legszebb kifejezési formái.

Csak Indiánkban létezik táncoló istenség. Siva a Nátárádzsa, a táncosok királya, aki a Tudat Csarnokában táncol és ott alkotja meg a világegyetem ritmusát.

– Beszélj még az indiai táncról, herceg! – kérte a herceget az egyik zarándok.

– Már a Védákban is találunk utalást a táncra. A nagy eposzokban, a Mahábháratában és a Rámájánában mind gyakrabban említik. Ardzsuna, a Mahábhá-rata egyik hőse száműzetése idején Viráta királynak

szolgálatában állt, mint a hercegnők zene- és táncmestere. Ebből arra következtethetünk, hogy a táncművészet akkoriban nagy tiszteletnek örvendett. Előkelő hölgyek ugyanúgy művelték, mint a hivatásos táncosok. A tánccal foglalkozó legkorábbi munka a „Nátja Sásztra”, az indiai zene- és drámaesztétika nagy összefoglalása. Táncainkat négy fő klasszikus iskola jellemzi: a déli *bhārata natjam*, Keralában a *kathákali*, északkeleten a *manipuri*, északon a *kathák*. És mint minden indiai előadóművészetben, a táncban is a *rász*, vagyis esztétikai hangulat áll a középpontban. A táncban a rászát a *bháva*, azaz kifejezés érvényesíti. A táncosnak úgy kell előadnia, hogy – ahol a kéz, ott a tudat is, ahol a tudat, ott a bháva, és ahol bháva van, ott van a rász.

És lehet e gyönyörűségesebb mint a hegyes-völgyes Manipurban bájos fiatal lányok lírai táncát nézni!?

Arcuk mozdulatlan, a mondanivalót a ringó test és a karok kecses mozdulatai közvetítik. Jelmezeik vidámak és színesek: a fejdísz kis kúpos sapka, a szűk kabátka sujtásos bársony és a bő harangszoknyát gazdag hímzés díszíti.

Lehet-e Indiánkat megismerni és megérteni a templomaink homályából kilépett indiai tánc nélkül?

A zarándokok bólogattak, hogy nem, a herceg pedig folytatta azt a történetet, amit elkezdett:

– A radzsasztáni Tar-sivatagban egy sor enyhén kifelé dőlő hosszú cölöp tetejére kötelekkel feszítettem ki a teveszörből font, alacsony sátort. Nagyobb lá-

nyaimnak tehát már volt hajléka. Aztán a fiúkét állítottam fel. Végül egy nagyobbat magunknak és kicsi gyermekeinknek emeltem. Közben elleni kezdett egyik kedvenc tevé, magam sürgölődtem körülötte, de az elkövetkező napokban szolgálóimmal együtt még tíznek kellett segítenünk, hogy utódaikat a világra hozzák...

– Így teltek a napjaim. Sokszor alig vártam, hogy asszonyom mellé bújjak!...

– Ti is így éltek, hogy valamiért mindig hadakoztok!? – kérdezte. – S közben szerettek?!

Mit mást tehetnénk az újjászületések állomáshegyein, ha nem azt, amit Káma rendelt nekünk?... Feleségem halála után mindent otthagytam a sivatagban. Zarándokútra jöttem Benáreszbe, hogy rendszeres elmélkedés után e világot elhagyjam. Jártam az utcákat, az ezer és ezer éves múlt díszletei között, a szent Gangesz partján, az ősi Benáresz szűk sikátoráiban s úgy éreztem, mintha minden sóhajtásom és vágyakozásom időtlen idők óta bennem létezne már. Távolodtam a jelentől, a zarándokok zsvijától s mintha Ninive falai közé érkeztem volna: az ókorba, a legrégebbi időkbe... És a hömpölygő Gangesz sokkoló bűvöletét éreztem, amikor az égi apszaraszok a benáreszi forgatagból Káma kertjeibe vezettek. Ahol életem egész folyamát áttekinthettem...

– Nemes és nagytehetségű törzs hajtása vagy, herceg. Az egész életed láttad? – Káma tette fel a kérdést.

– Az egészet?... Helyesen mondtad, hogy ti, halandók kiosztott szerepeiteket játszatok el a földi színpadokon s játékokot a világ teremtésének oka.

A herceg pedig látni kezdett! S amit látott, amit a zárándokoknak elbeszélt, az Káma színpadán mind életre kelt.

A világejszaka sötét, mindent elborító, mozdulatlan tengerének színén összecsavarodva nyugodott a végtelenség kígyója, s rajta álomba merülve pihent Visnu, a mindenség létesítője és fenntartója, az egyetlen hatalom. Bensejében a világ egésze, mint nyugvó gondolat derengett, rajta kívül nem volt élet, nem mozdult semmi. Álmában egyszerre megrezdült benne a gondolat, és Visnu felébredt. Kinyitotta szemét és látott. Abban a szempillantásban megindult a mozgás az odáig nyugvó ősanyagban. Visnu létesítő akarata kiszarjadt, és köldökéből egy lótosz nőtt elő. A lótosz széttárta szirmait, és íme, a lótosz kelyhében ült Brahmá, az egynek teremtő ereje.

Brahmá körül akart tekinteni, de nem moccan meg; hogy mindenfelé láthasson, négy arca keletkezett. A gyökeret azonban, amelyből léte fakadt, nem látta, s ezért azt gondolta, hogy egyedül *ő van*, kívülre nincsen öntudat. Csak a lótoszt látta, mely őt hordozta, s ez a lótosz a világmindenség volt. Gondolkozni kezdett, s a herceg is eképp cselekedett: „honnan származott ez a lótosz? Honnan jöttem én magam?” Hosszú, hosszú ideig elmélkedtek e kérdésen, míg végül szívükben,

lényük legmélyén felderengett egy kép: a mindenség sötét vizén s a végtelenség kígyóján nyugvó egynek, a világ gyökerének a képe. Brahma hódolva fordult hozzá:

– Mi az én teendőm?

Bensejében megszólalt a hangtalan válasz:

– Gyűjtsd össze egyetlen gyűjtőpontba erőid teljességét!

Brahmá, miképp a herceg, magába mélyedt, minden gondolatát erre az egy feladatra irányozta, és lassan elérte az összeszedettség, a szellemi-értelmi erők egyetlen célra irányított összpontosítását, a jóga alapjának legmagasabb fokát. Határtalan erő töltötte el, miképp a herceget, a tudata is mérhetetlenné tágult, értelme vakítóvá világosult. Ezt mind akarattá fogta össze, és teremteni kezdett.

A világ benépesült s mindenféle élőlény a maga helyén folytatta a természetéből következő tevékenységet. Az egész folyamaton az egyetemes törvény uralkodott, s ennek a legfőbb elve: a cselekvés és a cselekvés következményeinek nagy törvénye, a hatások és visszahatások szövevénye.

– Beszélj még erről, herceg! – kérte az egyik zarándok. És a herceg beszélt:

– Minden tett, minden cselekvés meghozza a maga következményét, mint ahogy a magból kihajt a fa, s ebből kisarjad a gyümölcse. A tettek és következményeik idézik elő minden élőlény sorsát. Jó az, ami a

törvény töretlen érvényesülését szolgálja, és elősegíti a folyvást magasabbra fejlődő kibontakozást; rossz az, ami ezzel ellentétesen, gátlóan hat. A helyes tevékenység jó, emelkedő, tisztuló sorsot eredményez; a rossz viszont hanyatló, zavaros, bukás felé sodró sors előidézője. Mert a jó egyúttal igaz és valóságos, a rossz pedig ennek a tagadása, hazug és valótlan. A helyes magatartással velejár a belső egyensúly nyugalma, a boldogság egyedüli forrása; a rossz azonban mohó vágyakozás, elégtelenség, tehát boldogtalanság, szenvedés okozója. S az élőlények újra meg újra megszületnek, majd elmúlnak, ismét megszületnek és így tovább, mindig azon a fokozaton, amelyet magatartásukkal, cselekedeteikkel előkészítettek, s ennek megfelelően szenvednek vagy részesülnek a boldogságban. A jónak is kell szenvednie a bűnhődést a rossz tettéért, amelyet valamelyik régi, elmúlt életében követett el. Csak az emelkedhet a jó és rossz fölé, aki már minden tartozását megfizette: ez a tettek következményeitől való végső szabadulás.

– Megvilágosodott elmével ismertette a karmatanról szóló felfogást – mondta Káma. – És most, hogy a kezdetektől látod a múltad, látni és hallani akarjuk mi is... Alászállásaidat és megtestesüléseidet.

Káma trónjából nézte a színpadot.

MÁSODIK HELYSZÍN

*Jerikóban I.e. a IX. évezredben
A herceg feleségének emlékei.*

– Jerikó falait látom! – mondta a herceg, s a színpadon az ősi város házai, utcái jelentek meg.

– És hogy elszaladt az a gyönyörű nyár, szerelmem! Emlékszel? – A herceg felesége lépett a színre, és megszólalt. A herceg remegve és meghatódva nézte önmaga vízióját, Jerikót és feleségét, akinek a hangját hallotta. Az asszony, Káma teremő akaratából éppen úgy nézett ki, ahogy azt a herceg lelki szemeivel látta.

Felesége így szólt hozzá:

– A szerelemnek szomja epeztett, bármit tettem, bármit dolgoztam: csak rád gondoltam. Messzire gyalogoltam a várostól, a kis vályogházakat alig láttam, a kőből épült őrtorony mutatta, hol lehetsz. És a hegyek, amelyeket a teremő kezdetén földmozgások alakítottak ki. Most hegyvonulatok és tavak formáltak a tájat. Csendes, üvegsima vizükön evezve a hegyek páratlan szépsége tárult a szemem elé, különösen, amikor viágzó fák színezték a teremő alkotását, ősszel pedig a tavak között elterülő erdők pompás lombozata nyújtott felejthetetlen látványt.

A búzatábla szélére az ivóvízzel teli korsót letettem, és kősarlóval vágni kezdtem a termést hozott gabonaszálakat.

– Mikor közeledik felém? Mikor érint meg? Mikor történik valami? – sóhajtoztam a rekkenő hőségben. Vászonzepellel takart, felforrósodott testemet égette a tűző nap. Mégis dolgoztam, hajlongtam s ásószerszámokkal a kezemben egyszer csak ott álltál mellettem. A nap sugaraitól káprázna a szemem?!... De nem attól káprázott.... Te voltál! A szemembe néztél:

– Elhagyom apámét, s magunknak építék házat. Asszonyom leszel? – kérdezted, s nekem kiesett a sarló a kezemből. Néztelek, s bölintani tudtam, hogy igen... Megfogtad a derekam, öleltél és csókoltál... Ledobtuk a ruháinkat, és elmerültünk a búzatengerben. Vászonzuhám lett a lepedőnk. Ásószerszámaidat a földbe szúrtad, azokra erősítetted ruháidat, s e sátor volt nászunk helye a teremtvő színe előtt.

– Szeretlek! – suttogtam a füledbe.

– Szeretlek! – válaszoltad, s más nem is jutott eszünkbe azon a napon s azon az éjszakán, a búzatábla közepén. Emlékszel, kedvesem?

A herceg nem tudott válaszolni. Könnyes lett a szeme.

– Újra és újra öleltük egymást, ó, hányszor képzeltem el, és éltem át mindazt, ami most megtörtént. Egy-másba bújtunk, izgalomtól remegve csókoltuk, haraptuk egymást. Sikolyom a végtelenben messze szállt...

Mezei virágokkal öltöztetted fel a testemet, mellemet virágszirmokkal borítottad.

– A legszebb vagy a virágok között is! – mondtad.
– Tökéletes padminí. Szemed mint a fiatal őzé. Szemed sarka vörösszínű, arcod telihold, kebled dús és feszülő, alakod törekeny! – És mi újra és újra összefonódtunk. Ránk esteledett. Az éjszaka csendjében virágsziromhalom volt a párnánk, csillagok a takarónk.

Fölkelt a nap. Bennünket átkarolva talált és ébresztett fel simogató sugaraival. A vágy szívünkben újra éledt, és egyesüléssel kezdtük első közös napunkat. Vágtunk még gabonát, majd hazaindultunk. Mít sem sejtve arról, hogy mi történt otthon az éjjel...

Nomádok törtek otthonainkba. Raboltak és gyűjtogattak. Pusztítás nyomait találtuk mindenütt. Szomorú látvány tárult a szemünk elé. Anyámat, apámat megölték.

És ahogy ott álltunk az őrtoronynál, hozzád bújtam, folytak a könnyeim, és mégis boldog voltam.

Munkához láttunk. Ti, férfiak megerősített fallal kerítettétek körül a várost, vályogból építtetetek új házakat. Szüleim koponyáit pedig szokásaink szerint szobrokká egészítettük ki, az orrot és az arc vonásait gipszből te magad mintáztad meg, a szemek helyére kagylókat helyeztél, hogy a földi létből gyilkos kezek által kidaszított szüleim emlékét így őrizzük meg.

Azután beköltöztünk közös otthonunkba. Első asszonyi éjszakámon, mely szebb nem is lehetett volna, nem kértem mást tőled:

– Fogadj el, kedvesem, csak magamat adhatom!

A herceg látomása itt a végéhez ért. Felesége, akivel Káma akaratából Jerikó városában élt, az i.e. a IX. évezredben, távozott a színről.

– Herceg – emelkedett szólásra egy zarándok –, a boldogságot adó Kámát dicsérem, a tréfásan játszadózt, a mindenki szívében lakozót, a szerelmi csatában virulót, aki nekünk mindig új gyönyört nyújt! Beszélj nekünk a nők különböző fajtáiról. Jól tudom: azok, akik nem tudják megkülönböztetni a nők fajtáit, és a szerelem tudományában járatlanok, olyanok mint az állatok: megszerzik a nőt, de a gyönyört nem érik el? – kérdezte.

A herceg válaszolt:

– Jól. A nők négyfélék. A négy változat pedig: a *padmini*, a *csitrini*, a *sankhini* és a *haszteni*... Mindent felülmúló sikert akkor érhetünk el, ha megértjük a legfőbb igazságot. A szerelem tudományának és a gyönyörszerző módszereknek ismerői leszünk, és a szerelemtől hajtva, naponta boldoggá tesszük a szerelmes nő lelkét...

A nők legkiválóbbja a *padmini*. Szeme asszonyom szeme. Olyan az mint a fiatal őzé, szeme sarka vöröszínű, arca telihold, keble dús és feszülő, alakja törékeny. Keveset eszik, kecses mozgású, a szerelmi előjá-

ték végén jónijában keletkező nedv illata a viruló lótu-
széhoz hasonló. A padminí büszke, szemérmes, testé-
nek sötét a színe, az emberek és az istenek tiszteleté-
ben szilárdan kitartó, Vénusz-dombja, mint a kipattant
lótusz bimbó, hangja a hattyúé, járása a flamingóé,
alakja karcsú, nyaka és orra formás, kedvét leli a fehér
ruhákban, mindig csinos, és hasát hármás ránc ékesíti.
A padminí: lótu sznő, aki természeténél fogva sohasem
boldog az éjszakai szerelmi gyönyörben. De napköz-
ben még egy fiúcska érintésétől is kinyílik, mint a ló-
tusz a kelő Nap sugaraitól. S őt leginkább a holdhónap
második, negyedik és ötödik napján lehet izgalomba
hozni. S ő az éjszaka negyedik negyedében áhítozik
leginkább a gyönyöre. S a nappal bármelyik negyedé-
ben gyönyörre vágó! Ezért a lótu sznő-padminí a
legkiválóbb a nők közül... Ismerjétek Káma titkait, és
cselekedjétek az ő bölcsessége szerint! – tanította a
herceg. – A *csitriní* járása az elefánté, alakja karcsú,
nyugtalan a szeme, ismeri a művészeteket és a zenét,
nem magas, nem is alacsony, dereka igen vékony, fara
gömbölyű, hangja a páváé, dúsak a keblei, szépséges,
nyúlánk combjai közötti jónijában a szerelmi előjáték
mézillatú nedvet csurgat. Keskeny az ajka, felfelé
domboruló a szerelemhajléka, melyet nem borít dús
szőrzet és közepe lágy, s benne mindig a gyönyör vize
csordogál. Sötétkék-fekete árnyalatú a haja, nyaka
lótusz, öröm számára a szerelmi előjáték, de szerelmi
gyönyöre rövid ideig tart. A csitriní a holdhónap nyol-

cadik, tizedik és tizenkettedik napján lehet izgalomba hozni, az éjszaka első negyedében igen, de nappal sosem vágyik gyönyörre. Tudjátok ezt, hiszen Káma csitrinít rendelhet mellétek! – hangsúlyozta a herceg. – Magas, karcsú vagy kövér a *sankhiní*, törzsével nem arányos a feje, hosszúak a lábai, széles a csípője, kicsi a keble. Indulatos természetű, jónija mély, rossz szagú és csípős, alig valamennyi szerelemnedvvel. Jóniját sűrű szőrzet fedi. Sietős a járása, hamis a szeme, gyakran jön tűzbe a teste, a szerelmi gyönyörök szenvedélyének tetőfokán körömmel ejti a sebeket. Nem eszik túl sokat, nem is keveset, mindig indulatos. Szereti a vörös ruhákat, nincs benne együttérzés, rosszindulatú, sötétbarna a szeme, szíve részvétlen, hangja gurgulázó és mások számára kellemetlen. A sankhinít a holdhónap hetedik, tizenegyedik és tizenharmadik napján lehet izgalomba hozni, az éjszaka harmadik negyedében igen, de nappal sosem vágyik gyönyörre... Ezt is tudnotok kell a sankhiniről. Káma sankhinít rendelhet mellétek! – mondta a herceg. – A *hasztiní* viszont kövér, barnás-vörös a haja, nagytvágyú, nyers természetű, szemérmetlen, aki testének színében világos, ujjai görbék, lábai rosszak, rövid a nyaka, jónijában a szerelmi előjáték zavaros és a megvadult elefánt homlokverítékére emlékeztető szagú nedvet izzad. Lassú járású és a szerelmi gyönyörökben nehezen tartható féken. Húsos az ajka és kusza a beszéde. A hasztiní telihold idején, a holdhónap sötét felének utolsó nap-

ján és a tizennegyedik napon hozható izgalomba, az éjszaka minden negyedében és a nappal harmadik és negyedik negyedében vágyik gyönyörre... Tudásotok Káma tudása lesz!

A herceg befejezte a nők fajtáinak leírását.

– Fénylő tudásod titkait, amelyek a szerelmi vágy felébresztését szolgálják, megosztanád velünk, herceg? – kérdezte az egyik fiatal zarándok.

– A nők szerelmi vágyának felébresztésére a bölcs férfi számára Káma követhető utasításokat adott – felelte a herceg. – A nők szép testrészeit a holdhónap első felében a következő sorrendben kell megérinteni: hajválaszték, szem, ajak, arc, nyak, hónalj, mellbimbó, mell felülete, köldök, far, jóni, térd tájéka, boka, láb, nagy lábujj. A hónap második felében a bölcs férfi ugyanezt cselekedje megfordítva, alulról felfelé haladva. – A magasságos uralkodó Ládakhán megörvendtetésére a fenséges költő, Kaljánalla írásba foglalta Káma örökéletű rendelkezéseit a csandrakalá szabályairól – folytatta a herceg és elmondta az abban foglaltakat, mi szerint a holdkalendárium útmutatást ad, hogy a padminí, a csitriní, a sankhiní, a hasztiní típusú nőkben a holdhónap meghatározott napjain hol, melyik testrészben lakozik a gyönyörvágy és melyek fellobbantásának finomságai: csókkal, öleléssel, karmolással, elefántjátékkal, harapással, simogatással, a szemek letakarásával, a lingam bevezetésével, kézszorítással, dörzsöléssel... Káma örömét leli a játékban és a változa-

tosságban, és aki ismeri a vágyak lakhelyeit, az a nőt képes a vágytól izgatottá, remegő testűvé, élvezettől lihegővé tenni – foglalta össze a herceg azokat az ismereteket, amiket életében megszerzett, és beszélt még arról, hogy a nő hajválasztékát körömmel kell érinteni, a szemet és az arcot pedig csókolni, az ajkat foggal felsérteni, a hónaljat és a nyakat körmökkel karmolni, a fart és a mellbimbót szorosán markolni, a köldököt nyitott tenyérrel ütögetni, s jóniba pedig, a szerelemisten csarnokába a hím elefánt ormányával végzett játékát utánozva kell dugni az ujjat, és csiklandozni azt... De lingamjaitokkal a szerelem házában megfelelő ideig hódoljatok! – fejezte be intellemmel a szerelmi vágy felébresztését szolgáló tapasztalatai felsorolását a herceg s még hozzátette:

– Káma gyönyörökkel ajándékozott meg titeket!

HARMADIK HELYSZÍN

*Az óegyiptomi Memphiszben.
I.e. 2452-ben.
A herceg írnokként szolgálta Kámát.*

– Boldog voltam és vidám. Írnok a korlátlan hatalmú fáraó birodalmában...

– Emlékszel, kedvesem, amikor Memphisben, Káma akarata szerint, megismertelek? Nemes és tiszta volt a szerelmünk, forró szenvedély! – A herceg mesélte tovább életének krónikáját, amelyet a zarándokok Káma színpadán megjelenítve követtek. – Nyilvánvaló volt, hogy Kheopsz, az isteni helytartó, maga is Isten: Hórusznak, a Napisten fiának leszármazottja, oly isteni erő, mellyel földjeink termékenységét és nyájaink szaporulatát biztosította. S nyilvánvaló volt az is, hogy Káma szeszélyéből, távol Indiától, az egyiptomi istennek alattvalója lettem. Az ókori birodalomban, ahol nem a Gangesz, hanem a Nílus volt, ahogy Hérodotosz följegyezte, Egyiptom ajándéka. A Nílus, amelynek vize évezredek óta öntözi Egyiptom földjét. Az indiai kutakhoz hasonló „sadufok” a folyó partjain háromezer-ötszáz éve használatos: a vízbe merített vödört a kar ellennehezéke segítségével emelik ki. Az egyszerű szerkezet sokfelé látható, amiatt is, mert egy-

egy sadufok kis területet képes öntözni. A Nílus pedig átfolyik az ősi és hallgatólag Egyiptomon és homokzátonyain, és olyan, mint egy súlyos gondolat, amely keresztülhatol az álmon.

A Nílus megtestesítője Hapi isten volt, s termékenységére utalva szakállas férfiként, női mellekkel ábrázolták falfestményeken, templomokban. A földművesek úgy vélték, hogy az istenség feneketlen korszójából döntötte ki az évenkénti áradás vizét.

És mekkora volt a lelkesedés a folyó áradásakor!

Csodálatos látványt nyújtott a földeket elöntő Nílus. Eltűntek a síkságok, elrejtőztek a völgyek, csak a városok emelkedtek ki szigetekhez hasonlóan és a csónak volt az egyetlen közlekedési eszköz. Mennél jobban alámerült a föld, annál nagyobb volt a nép öröme.

A Nap forrón tűzött a tájra, s mint a núbiai sivatag a núbiai határszélen, egybefüggő homokmező lett volna egész Egyiptom földje, ha a Nílus nem éltette volna. Már az ótestamentumi Ábrahám idejében írott törvényekkel és törvényes kormányzattal rendelkező ókori egyiptomiak, akik közé Káma akaratából kerültem, a föld első civilizált népei közé tartoztak. A Nílus áldásos módon minden évben áradt, s az ismétlődő áradás elöntötte a partokat, bő üledéket rakott le a növények számára, majd visszahúzódott. A hihetetlenül termékeny völgy a Nílus két oldalán folyamatos gazdálkodást eredményezett Egyiptom lakossága négyötödének, a földművelő fellahoknak. Bő terméstől ros-

kadozó datolyapálmák árnyékában tevecsordák pihentek, banánültetvényeken, kukorica- és gabonatóblák között számárháton fellahok közlekedtek. A Nílus vize éltette földeken túl magasodtak a mai Kairó mellett, az ősi Egyiptom dicsőségét jelképező gízai piramisok. A három óriási építményt ötezer éve emelték. Kheopsz piramisa volt a legnagyobb: két és félmillió mészkőtömbből áll és majdnem százötven méter magas.

Egyiptomban a termékeny vált földeken öntözés és a napsütés hatására olyan gyorsan nőnek a növények, hogy a fellah állandóan szánt a hagyományos ígába fogott ökörrel vagy bivallyal, vagy éppen a termést gyűjti be. Ekéje hosszú fatörzsből készül, keskeny vége pedig vasalt. A talaj évente többszöri betakarítást tesz lehetővé: a fellah természetten lóhere, a birszem, amivel állatait eteti, egy hónapon belül kizöldül. Sokszor egyszerűbb az állatokat a mezőre terelni, mint a növényeket begyűjteni. A fellah hosszú ruhájában, kis kerek sapkát viselve szánt: vékony alkata, napbarnította arca, magas arccsontja a templomfalak alakjait idézte fel bennem. Az asszonyok a folyóparton mossák a ruhákat, a pálmalevéllal fedett házak oly egyszerűek, mint az indiaiak.

A Nílus az egyiptomiak számára az újjászületést és az örök életet jelképezi. A vízfolyam eredetétől a torkolatáig hatezer-hatszáz kilométerével a föld leghosszabb folyója. Afrika mélyén csordogálnak ikerforrásai: a Fehér-Nílus a Viktória-tó folyóágaiból áramlik észak-

ra Núbíáig, a dúsabb vízű Kék-Nílussal itt találkozik. Innen hömpölyög tovább észak felé, ahol két fő csatornára oszlik, s mindkettő a Földközi-tengerbe ömlik. A Bibliából ismert: „...az élet kellemes, a föld tele minden jóval, naponta bőséges az élelem, a kis falvakban igen sok a hal, a nagyokban pedig sok a madár. A mezőkön zöldell a fű, a folyópartokon datolyafák sorakoznak... A magtárakban feltornyozott árpa- és tönkebúzahalmok csaknem az égig magasodnak. Hagyma és póréhagyma, kerti saláta, gránátalma, alma, olajbogyó, füge a gyümölcskertből, az egyiptomi Ka édes bora és kiváló méz szolgál élelemül...”

Sokszor énekeltük himnuszaink egyikét: „Üdv a Nílusnak, amely a földből ered, és elősegíti Egyiptom népének életét.”

Hitünk világát a himnuszok, a különféle vallásos szövegek, imák, sírkamrák belső falára vésett temetési szertartások szövegei fejezték ki. Köztük is jelentősek: az Óbirodalomban uralkodó fáraók piramisainak belső falára vésett gyászszertartások ősi szövegei; a Középbírodalom korának szarkofágjaira került koporsószövegek; az Újbirodalom korától kezdve pedig az ókori Egyiptom történetének végéig keletkezett Halottak könyve: a gyászszövegek gyűjteménye. Négyezer-hatszáz-négyezer-négyszáz évvel ezelőtt minden nomoszban, ma úgy mondanánk – tette hozzá a herceg –, hogy közigazgatási kerületben, kezdett kialakulni az istenek kultusza, amely Káma akaratából hitemmé vált.

Nagy szerepet játszottak a túlvilágról alkotott képzetek, amelyek szerint e világi élet a túlvilágon, a sírban folytatódott. Ezért mumifikáltuk a holttesteket. Az elhunyt felett Ozirisz más istenekkel túlvilági ítéletet tartott.

Jellemző volt az állatok istenítése: a különféle istenségeket megtestesítő állatok közül a legnagyobb tiszteletnek örvendőik közé tartozott a bika, a tehén, a kígyó, a krokodil, a macska, az oroszlán, a sakál, a sólyom és az íbisz. Az ó-egyiptomi állam fejlődésével módosultak a hitünkkel kapcsolatos elképzelések. Számptalan helyi istenség kultusza megőrizte a maga jelentését, de néhánynak a tisztelete túlterjedt az egyes nomoszok határain, sőt egyik-másikuké egész Egyiptomban általánossá vált. A legjelentősebbek a világ teremtéséről, a nap- istenségekről és az Oziriszról szóló tanítások voltak. Hitünk szerint kezdetben kaotikus őállapot létezett: a káoszából lettek az istenek, akik megalkották a földet, az eget, az embereket, az állatokat és a növényzetet. Az első isten a Nap – Ré – volt. Más változatok szerint a mindenség Ré szeméből keletkezett, vagy Hnum agyagból formálta ki korongján... Plutarkhosz leírásából megismerhetitek Ízisz és Ozirisz történetét! – ajánlotta a herceg. – Plutarkhosz Jézus Krisztus születése után kétszáz évvel járt Egyiptomban, Hérodotosz pedig hatszáz évvel korábban. Mindketten segítők idegenvezetőik lehetnek a sírkamrák mélyén, a szarkofágok, sírfeliratok között. Ember-

testű és kosfejű istennek láthatjuk, két hosszú tollal meg napkoronggal a fején Amon napistent, aki azonosult Ré, Hórusz, Hnum és más istenségekkel. Amon-Ré minden létező megteremtője volt, vele függött össze a fáraók istenítése, akiket véreből való fiainak tekintettek. Anubisz sakál- vagy kutyafejű ember alakjában jelenik meg. Az elhunyt túlvilági megítélésénél mint bíró szerepelt. Apóphisz a sötétséget és a gonoszt megtestesítő hatalmas kígyóként jelenik meg: Ré vörös kandúr alakjában metszi le a fejét. A fény birodalmából való Hórusz, aki sólyomfejű ember, szárnyas nap alakjában ábrázoltak. Ízisz fia ő, Ozirisz egyetlen örököse... Ízisz a termékenység, a nőiesség, a családi hűség jelképe, a víz, a szél és a tengerhajózás istennője volt. Kultusza nagy népszerűségnek örvendett még Egyiptom határain túl is – mesélte a herceg. – Amikor Széth megölte Oziriszt, Ízisz megkereste férje holttestét, eltemette s halott férjétől megtermékenyülve fiút szül, Hóruszt, akinek majd bosszút kellett állnia Széthen. Ozirisz a természet teremtőerőinek istene volt, a túlvilág uralkodója. Egyiptom uralkodójaként leszoktatta az embereket a vad életmódról, az embrevésről, megtanította őket a gabonafélék termesztésére, szőlőtelepítésre, kenyérsütésre, sör- és borkészítésre, réz- és aranybányászatra, a gyógyítás tudományára. Öccse, Széth, a sivatag gonosz istene át akarta venni hatalmát.

A herceget körülülő zárandokok figyelmesen hallgatták a szavait. A herceg folytatta: – Ré, a sólyomfejű

emberként ábrázolt napisten nappal az égi Níluson hajózott, megvilágította a földet, este átszállt egy másik bárkába, leereszkedett az alvilágba, ahol a sötétség erőivel harcolva a föld alatti Níluson hajózott, s reggel újra megjelent a horizonton. Ré lánya, az oroszlánfejű Tefnut a nedvesség istennője volt. Amikor Ré reggel feljött a látóhatáron, Tefnut tüzes szeme csillogott a homlokán. Taurt, a gyermekáldás istenét víziló alakjában ábrázoltuk; az íbiszfejű Thot az írás, számolás istene volt; a kígyóként megjelenített Renenunet pedig a betakarított termés védelmezője; Nut az ég, Maat az igazság istennője. Ozirisz ítélezéseiben a mérleg egyik serpenyőjébe az elhunyt szíve, a másikba Maat szobra került...

Káma elégedetten ült trónján, és tudta, hogy hercegi követét, visszatért szolgáját, az istenek is hallgatják. De azt nem gondolta, hogy személyesen meg is jelennek majd. Azért nem talán, mert a *kalpa*, a hindu időszámítás szerint egy Brahma-nap és -éj huszonnégyezer isteni év, és a földi élet ezer esztendeje teszi ki az istenek egy napját.

És mit jelenthet számukra az a tucatnyi évezred, amiről a herceg beszél?

Az istenek azonban megjelentek! Hogy eltelt tizenkét órájuk tizenkétezer földi évét a herceg beszámolójából újra lássák és átéljék. Ők sem tudták könnyen áttekinteni a Lét határtalanságát, hiszen létezésük, ha még-

oly hosszú is, korlátok közé szorult. De a maguk végtelennek látszó körében nagyok és hatalmasak voltak.

Az istenek elfoglalták helyeiket. Mindüknek megvolt a feladatuk, a világ tevékenységének kiszabott körén uralkodtak, s a Nagy Törvény fenntartásán örködtek. Déváknek – Fényeseknek – nevezték őket, mert létük ragyogó volt, fényeskedő. A legfinomabb rezgésű anyagból felépült alkatukat kívánság szerint változtathatták, s egy időre bármely formát magukra ölthettek: emberek, sőt állatok képében is megjelenhettek. A bevonuló istenek nagy nemzetségének élén *Indra* állott, az istenek királya, aki elsőként foglalt helyet a vendéglátó Káma kertjében. Indrának Szvarga, a mennyei hon a birodalma, onnan érkezett, a magasztos égi körből, ahol a többi isten is lakozott. A legfőbb istenek harminchárman voltak, de valamennyi Ragyogó számát talán maguk sem ismerték, mert a tevékenység útján magasra fejlődött lények, például a tisztultság tökéletes fokára jutott emberek mint istenek születettek újra.

Minden legfőbb isten magával hozta a maga mennyei párját, feleségét vagy feleségeit. Indra istenkirály *Szaszi* istennőt. *Brahmá* párját, *Szaraszvatit*, a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba foglaló költészet istennőjét; *Visnu Sri Laksmít*, a tökéletes Szépség és a Jószerencse istennőjét; Siva pedig a Hegy, az egekbe nyúló Himaván leányát, *Párvatít*. Kíséretükben érkezett *Szúrja*, a Nap; *Csandra*, a Hold; *Varuna*, a Vizek istene;

Váju, a Szélisten. A vendéglátó Káma, a Szerelem istene meghajolt és köszöntőt mondott még *Jama*, a Halál Ura; a két *Asvin*, a Hajnal lovas hírnökei, az Ikek csillagzatának uralkodói; *Brihaszpati*, az istenek házipapja (a Jupiter bolygó ura); *Mátali*, Indra kocsihajtója és udvarnagya; *Visvakarman*, a mennyi művész és építőmester és még sok más istenség előtt, mint *Ganga* istennő, aki szolgálólányokkal érkezett, mint *Hanumán*, az isteni majom, kinek ereje dombokat és hegyeket tudott a földből kiszakítani. Táncoló apszaraszok, az égi kurtizánok légius könnyedséggel kísérték az istenek bevonulását, akik közül kiemelkedett, és szinte Indrával egyenrangú volt *Agni*, a ragyogó tekintetű Tűzisten. Ő fogadta és emésztette föl mind az isteneknek szánt áldozatokat, amelyeket a hívő emberek az oltár lángjában felajánlottak. A mennyei körben helyet foglaló bolygók istenei vagy istennői is, közöttük *Privithi*, a Föld úrnője is megérkezett. De a magas rangban álló Siva és felesége – a Világanya – is eljöttek, két fiukkal: *Ganésával*, az Akadályok Elhárítójával, a mennyei hadak elefántfejű vezérével, és *Székandával*, a harc istenével. És a hét legelső ősbölcs is megérkezett, akik ama csillagzat uralkodójává emelkedtek, amelyet a „Hét *Rísi*”-nek, „Nagymedvének” vagy „Göncöl szekérének” neveztek.

Nem jöttek el viszont az *Aszurák* – az ellenlábás istenek – s a tőlük származott démonnemzetségek, mert ők a maguk körében éltek, s világuk olyan volt,

mint a mennyei kör homályos tükörképe, amelyben minden az ellentétes oldalra fordult. Féltekeny irigységgel figyelték az isteneket, s ahol csak tehettek, akadályokat görgettek a Nagy Törvény útjába, melyen az istenek tiszte volt őrködni.

Káma tudta jól, hogy az istenek boldogan élnek magas körökben, ahol Indra csodálatos égi csarnokában gyűltek össze, hogy a szóma mámorító italát élvezzék, amiben maga az istenkirály mutatott példát, mert mi tagadás, nemegyszer olyan sokat ivott a szómából, hogy botrányos viselkedésével szégyent vallott. Káma isteni vendégeit mégis szómával kínálta. Elsőül Brahmát, aki az emberek világát maga szabályozta; létrehozta közöttük a négy alapvető rendet. Az első rendet a *bráhmanok* alkották, akiket azért hívtak így, mert közvetlenül Brahmából, az ő leheletéből születtek. A szellemi, értelmi feladatok háruhtak rájuk: papok, törvényhozók, bölcsek, tanítómesterek, tudósok és költők kerültek ki közülük. A herceg, aki Káma szolgálatában érlelte ki bölcsességét, bráhman volt tehát.

A második rendbe a *ksatriják*, vagyis a harcosok, a nemesek tartoztak; hivatásuk volt a fegyverforgatás, az országok védelme, a nép jólétének védelme, a nép jólétének biztosítása, s az uralmuk alá rendelték ellenőrzése. Közülük kerültek ki a királyok is. A harmadik, a *vaisják* rendje sokféle csoportból állott: kereskedők, iparűzők, gyakorlati célokért tevékenykedők tartoztak

ide. A negyedik rendbe sorolták végül a *sudrákat*, a testi munka végzőit és a szolgálakat. Földet azonban bármelyik rend tagjai művelhettek. A legfőbb kiváltság az első rendet illette, még a király is tiszteletben tartotta a bráhmanokat; azután a többi rend sorban mind kevesebb előjoggal rendelkezett, míg a negyedik rendre csupán a nehéz terhek hárultak. Minél magasabb volt azonban egy rend, tagjainak annál keményebb kötelességeket kellett vállalniuk, s abban állott a becsületük, milyen mértékben teljesítik.

A bráhmanok, a törvény ismerői, mint a herceg is, arra tanították az embereket, hogy ne legyenek elégtelenek a maguk helyzetével, mert a tettek és a tettkövetkezmények értelmében ki-ki olyan körülmények közé születik, amelyet magatartásával a megelőző életei folyamán kiérdemelt, és a helyes törekvés bárkit magasabb helyre juttathat következő születésében.

Káma, miután vendégei ittak a szómából, a herceghez fordult és megszólalt:

– A teljes megnyugvás, a nirvána kapujába érkeztél. Folytasd, amit elkezdted! Döntésünket előző életeid tetteinek és tettkövetkezményeinek alapján hozzuk meg. Hogy megszabadulhatsz-e a lélekvándorlásnak szenvedésekkel járó körforgásából és a legmagasabb boldogság állapotába léphetsz-e, amelyre a lélek törekszik?

A herceg a földi élet kijáratához érkeve, fáradtan, csendesen mesélte tovább életének történetét.

– A fáraó, életében palotájából, halálában pedig sírtemplomából árasztotta szét isteni erejét. Valamennyien tisztában voltunk azzal is: mennyire fontos a fáraó holttestének megóvása balzsamozás útján, és elhelyezése mennél nagyszerűbb sírtemplomban, mert Egyiptom termése annál dúsabb lesz, mennél pompásabb az a sírtemplom, amelyből a fáraó holtteste csodálatos áldását az egész országra szerteáraszthatja... A fényességes Kheopsz körül forgolódott a csekély létszámú uralkodók tekintélyes köre, s ránk írkokra hárult a memphisi palotában működő központi hivatalok, a közigazgatás, az adóügyek és a munkások ellenőrzésének irányítása. Közrendűek százezrei, parasztok, jog szerint Kheopsz földjét művelték, s ezért terménnyel és munkával tartoztak. Az udvarnál kézműveseket foglalkoztattak. Rezet, ónt, nemesfémeket az udvartartás biztosított. A birodalomban fényes pompában és gazdagságban éltünk. Meghódítottuk az ébenfában, elefántcsontban, aranyban dúskáló Núbiát, és hatvanezer ember keze munkájával hozzáálltunk Kheopsz piramisának építéséhez, Gízában. A fényességes Kheopsz a Núbiából érkezett, az építéshez felhasználandó alapanyagok Gízában irányítását bízta rám, s fogadnom kellett a núbiai kormányzót személyes látogatásakor, aki egyszer a leányával érkezett, s amikor először megpillantottuk egymást, csak néztünk és bámultunk egymás szemébe. – A fáraó felesége nem ilyen szép! Az ő oldalán lenne a helye! – gondoltam

magamban, de mindjárt hozzátettem: – Igaz, Kheopsznak, szokásaink szerint, hűgát kellett feleségül vennie.

És amint ott álltunk: illatozó kezeddal megérintettél. S az érintés a szerelmeseddé tett.

Memphisi házunkban égtek a fáklyák, amikor kiléptél a fürdőből. Zene szólt első éjszakánkon, s te ott álltál fénylő, csillogó testeddel s csókoltuk, öleltük egymást, mintha mindig ezt cselekedtük volna... – A herceg nehezen vette a levegőt, önmaga látomását Káma színpadán látni pedig szorongató érzés volt számára. De mondta tovább: – Kheopsz halála után pedig ott álltunk a gízai piramis tonnás kövei előtt, a sírbolt csúcsa az egekig magasodott. Befalazták a bejáratot, megrendülve a búcsútól, egymást átkarolva indultunk vissza Memphisbe. Tested illata s a vágy, mely hatalmába kerített, fogalmaztatta velem:

– Édes balzsamom lettél, kedvesem!

Visnu jobbján Sri Laksmí, a tökéletes Szépség és a Jószerencse istennője tapsolni kezdett:

– Élvezetes! – mondta.

– Szép... – bólintott Szaraszvati, a dalnokok oltalmazója, a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba foglaló költészet istennője.

Szaraszvati véleményét elfogadták az istenek. Megtisztító erejével már Indrát is meggyógyította. Szaraszvati az emberek ajándékozója, aki élelmet, utódokat, életerőt, és halhatatlanságot ad.

NEGYEDIK HELYSZÍN

*Atlantisz szigetén.
I.e. 1500-ban.
A herceg feleségének emlékei.*

– Boldoggá tett a szerelem! A lóversenytéren pillantottalak meg először, szerelmem. Igazi atlanteusz voltál. Szemed csillagként tündökölt arcodon.

Apám hajóépítő műhelyét egyre gyakrabban látogatta Mínosz szigetéről egy dúsgazdag kereskedő. Hajókat, gályákat vásárolt... A mínosziak is szigetlakók voltak, mint mi, és gyakorlott hajósok, ám az atlanteuszok a hajóépítésben is jeleskedtek. Hatalmas flottáink és virágzó tengeri kereskedelmünk legendás hírű volt. Mérnökeink, építőink, kézműveseink szép házakat emeltek a természeti kincsekben bővelkedő, fában, fémbe, kövekben gazdag szigetünkön, Atlantiszon.

A mínoszi, apám tervezőirodájában, miközben a tervrajzokat raktam a helyükre, hozzám fordult és megszólalt:

– Boldog vagyok, amikor apja házában megfordulok, és a kisasszonyt megpillantom.

– Mi is, jó uram, hogy nálunk vásárol – feleltem.

– Lehet, hogy inkább a lányom kedvéért keres fel bennünket, és nem is a gályáink érdeklik? – kérdezte apám.

– Tökéletesek a gályái, uram, de a leánya még tökéletesebb. Odaadnék mindent, hogy elnyerjem a kezét.

Rád gondoltam, amint lovadon ülsz s rám nézel. Rémülten tekintettem apámra.

– Csak a gályáimat árulom, a lányom kezét nem – mondta.

– Ó, igen. Én sem úgy gondoltam, de boldoggá tenne a kisasszony azzal is, ha sétálna velem a szigeten – felelte a mίνoszi.

Valami belső késztetés sugallatára igennel feleltem. Mintha te hívtál volna.

Kiléptünk a házból. A kikötőben teljes felszereléssel várahoztak a háromsorevezős gályák. A mίνoszi igazából figyelemre méltó férfú lehetett volna számomra, ha már régen nem szerettem volna beléd. Figyelmes és udvarias volt, nem értettem, miért nem talált asszonyt magának Mίνosz szigetén.

– Atlantisz paradicsomi szépségú! – szólalt meg. – Pompás hegyek védelmezik az északi széltől. Mindeütt ápolat rétek, tavak, folyamok, gyümölcsfák, kertek – s nézte a tájat.

– Mίνosz nem ilyen kedves a szívének?

– Ott születtem, de otthonom a tenger. A végtelen víz, gályáim fedélzete, ahol élek.

A királyi palota felé vettük utunkat, melyet dombtetőre építettek, közepén Poszeidon templomával, amelyet aranyozott fal övezett, homlokzatát ezüsttel burkolták és aranytornyocskákkal ékesítették. Belül Poszeidon aranyszobra állt, Poszeidon, harci szekéréen, szárnyas lovat hajtott.

A palota kertjébe értünk, ahol forró és hideg vizű forrás táplálta a gyűjtőmedencéket és a fürdőket. S amint megálltunk a szökőkutak előtt a dúslombú fák alatt: téged pillantottalak meg, amint a királyi palotából kilovagoltál, s felénk vágattál. Fölkaptál a nyeregbe és röpítettél, mintha te lettél volna Posziedon.

– Szeretlek, kedvesem! – mondtad. – Apád házából jövök. Megkértem a kezed.

– S megkaptad?

– Mínoszival ment el, de minden vágyam, hogy atlanteusszal térjen haza – válaszolta.

– Szeretlek! Szeretlek! – kiáltottam és fölébredtem álmomból.

– Baj van? – kérdezted.

– Különös álmom volt.

– Mi?

– Megkérted a kezem.

– Ebben nincs semmi különös, valóban megkértem, és el is vettelek – mondtad nevetve s térdem hajlatát, bokámat, testemet csókoltad. – Más nincs, mi szépségednél szebb lenne! – mondtad.

Garuda, a madarak királya, Visnu hátasállata szállt le a kertben. Mi történhetett? Az istenek sugdolózni kezdtek. Visnu Garuda hátára ült és isteni feladatának teljesítésére indult.

– Herceg!... – szólalt meg az egyik zarándok, miután Garuda Visnuval felszállt. – A gyönyör fájtáiról mesélj nekünk, amelyek a nők és a férfiak között létrejöhetnek!

– A nők legszebb testrészének belseje lágy. A túlságosan nagy lingam befogadása nem nyújt gyönyört a jóni számára. De a rövid gyönyörhorog is akadály. A szerelmi játék művészetének ismerete éppen az, hogy a jóniba kellően illeszkedő, vastag és kemény lingammal csillapítsuk a jóni Kámától ajándékba kapott vágyait. Az élvezet során, amikor a virágnylás vize kifolyik, a zárt bimbóhoz hasonló kedves szemű táncol, ugrándozik, sír, zavarodottá válik, egyáltalán nem képes erőt kifejtteni. Szenvedélyes, közepes vágyú, lassú izgatottságú nőket ismerünk. Közösüléseink pedig sebesek, közepesen gyorsak és lassúak lehetnek.

A régi bölcsök a férfiakat a gyönyörhorog hosszúsága, a nőket pedig a jóni mélysége szerint osztályozták. Így a férfiakat: *sasa* (nyúl), *vr̥isabha* (bika) és *asva* (csődör), a nőket pedig *mrigī* (nősténygazella, őznő), *vadavā*, *asvā* (kanca) és *dv̥iradā*, *karinī* (nőstényelefánt) névvel illették. Káma rendelése szerint magas fokú, közepes és alacsony fokú a szerelmi egyesülés aszerint, hogy egyezik-e a jóni és a lingam mérete.

A *sasa* férfiak nagy szeműek, hajuk finomszálú, szép az arcuk, békés a természetük, tagjaik gyengék, nem esznek túl sokat, fogaik kicsik, érényesek, csekély szerelmi gyönyört nyújtanak, kiömlő magvuk jószagú, szerelemhorguk merevedve tizenöt centiméter. A *vrīṣabha* természete nyers, termete szálfá, karja erős, mellkasa széles, hasa kicsi mint a teknősbékáé, erőszakos, szeme vérben forog, természete nyugtalan, szerelemhorga merev állapotában huszonkét centiméter. Az *asva* dús, hosszúhajú, nyugtalan természetű, nagyranylt szemű, indulatos, kéjsóvár, izmos a mellkasa, hosszú a karja, aluszékony, lusta, magas, mély a hangja, kedvét leli a kövér nőkkel való szeretkezésben, nagyevő, ingerlékeny, lingamja merev állapotban huszonnyolc centiméter hosszú, magva bőséges és csípős szagú.

A *mrigī* nő göndör, sűrű hajú, keble szépen domborodó, teste karcsú, szeme mint a kinyílt lótosz, orrní-lása keskeny, combja, jónija húsos, karja mint a növény gyenge hajtása, a legnagyobb gyönyörre vágynak, szerelemvize lótosz illatú, járása az elefánté, szíve nyugtalan, természete szenvedélyes, jónija tizenöt centiméter mélységű. A *vadava* szeme, mint a lótosz leveléé, haja vastag és sima, fara és keble dús, arca hosszúkás és gyengéd, járása szép, köldöke belseje mély, természete indulatos, kedveli a jó ételeket és szeret aludni, széles a csípője, csapongó a szíve, vonzalom fűzi szeretőjéhez, hússzagú a szerelemvize, a gyönyört hosszú ideig élvezzi, jónija huszonkét centiméter mélységű. A *karinī*

nyaka, füle, arca, orra kövér, ajka vastag, haja rövid, testtartása görnyedt, hangja mély, örökké szerelmi vágytól ég, keble nagy, erősen ragaszkodik a szerelmi gyönyörhöz, szeret enni, rosszra gondolni, bűnös cselekedeteket kitervelni. Szerelmvíze a megvadult elefánt verejtékének csípős szagát árasztja, jónija – tartják a bölcsék – szerelemtanya, és huszonnyolc centiméter mélységű. Asva férfi magas fokú gyönyörben részesítheti. Káma szeszélyéből mellé rendelt sasa vagy vrisabha férfi szerencsétlenné válna karjai között.

A férfiak és a nők különböző fajtaival együttjáró gyönyörfajták leírását a nagy költő, Kaljánalla is papírra vetette.

– Beszélj még a nőkről, herceg! – kérte őt egy másik zarándok. Visnu éppen ekkor érkezett vissza, leszállt Garuda hátáról, és visszaült a helyére. A herceg folytatta:

– A legkiválóbb költők a nőt tizenhat éves koráig lánynak, harmincéves korig fiatalasszonynak, ötvenévesig érett nőnek, aztán öregasszonynak nevezik. A szerelmi művészetek változatainak gyakorlása öregasszonyokkal tilos. Sötétben végzett egyesülés során nyer gyönyört a lány, nagy fényben a fiatalasszony, az érett nő mindkettőben egyaránt. Az öregasszony viszont egyikben sem, ő az élet örömeit már tönkreteszi.

A *kapha* vérmérsékletű flegmatikus nő a legkiválóbb: lába, szeme, foga, körme tetszetős, szeretett férjéhez hűséges, gyengéd, húsos és hűvös a jónija. Kö-

zepesnek ismert a kolerikus *pittalá*, aki pillanatok alatt mérgebe gurul, vidám, keble és fara dús, az izzadtság-tól kellemetlen szagú. A pittalá igen értelmes, forró és ernyed a jónija, az egyesülésben gyengéd és ügyes. A *vátalá* – homok, a legrosszabb, durva a haja, kemény a teste, izgága, durva az egyesülésben, gyönyörkunyhója érdes, mint a marhanyelv.

Káma isteni *déva* természetűnek alkotta a férfiakban dúskáló nőt, akinek kedves a beszéde, vidám az arca, akinek teste lótuszillatot áraszt és ragaszkodik a gyönyörökhöz. Angyali természetű a *gandharva*, aki békés természetű, a zene örömének ízét ismeri, a virágokban kedvét leli, akinek csinos a teste.

Áldassék Káma jóindulata, amivel a nők természetét megalkotta!

Szemérmetlen a *jaksa* természetű nő, kövér a melle, a húst és a szeszes italt szenvedélyesen kívánja, teste a magnólia fehér virágját utánozza, s mindig élvezetekre vágyakozik. Ember természetű a *manusja*, aki tiszta gondolkodású, mások, vendégek, barátok iránt nem gyúl szerelemre. Démoni természetű a *pisácsa*, harsány, nagyétkű, romlott, pattanásos arcú, kis termetű, rosszul viselkedő. Kígyó természetű a *nága*, akinek zavart a viselkedése, kicsapongó, sokat ásítózik és állandóan alváásra kész. *Kúka* (varjú) természetű az a nő, aki szeméit folyton körben forgatja és mindig éhes. Majom természetű a *kapi*, aki mindig kicsapongó, szemforgató, fogát örömmel csikorgatja. Köröm természetű a

kebara, rossz természetű, beszéde nem kedves, nem szeret fürödni.

Káma bölcsességének megismeréséhez tartozik, hogy a padminí, csitriní, sankhiní és a hasztiní nők esetében is számolnunk kell az ismertetett természetbeli különbségekkel.

Áldassék Káma neve és a gyönyörök tiszta forrással...

– Ne hagyd abba, herceg! Beszélj még a nőkről! – kérelték a zarándokok.

Az istenek közül nem mindenkit érdekelt a herceg előadása. Indra figyelmét a szóma kortyolgatása kötötte le. Garuda aludt, az apszaraszok szépséges testüket illegették: ők leginkább táncoltak volna. Ganesa ormányával orchideaágakról virágszirmokat tépkedett, s azokat anyja lábai elé szórta. Hanumán a trónnal együtt félkézzel Kámát emelgette, de közben azért figyelt. A herceg folytatta:

– Elmondom a nő tönkremenésének okait... A nő tönkremegy, ha megbontják életvitelét, ha romlott erkölcsű férfiakkal él együtt, ha irigység tölti el, ha férje útra kel, ha férfiakra mohón vágyakozó nőkkel jár együtt, ha apja házában él... És a nő mindig nagyon elhidegül, ha a férje elszegényedik, ha szükségtelen hibái vannak, ha testét veri, ha nyomorúságos, ha szomorú, ha nem ismeri a szerelmi élvezet idejét, ha piszkos, ha felhagy a pénzszerzéssel, ha beteg, ha féltékenység miatt haragossá válik... Elhidegülése során

már nem néz a férjére, nem válaszol neki, örömét abban leli, ha nincs vele együtt, szenved a vele való együttlétkor, ágyban rögtön elalszik, ha férje csókolja, megmossa az arcát, férje barátaival durván bánik, és nem tart igényt a megbecsülésre, amit férje iránta mutat.

Káma a férfi és nő gyönyörének négy fajtáját alkotta meg: a természetes *naiaszargikéi*, mely velünk született gyönyör és vasbilincsből valóan erős. Az érzékszervek tárgyaiban létrejövő *visajadzjá* étellel, szantálfával, virágfüzérékkel, tehát érzékszervekre ható eszközökkel előidézett gyönyör. A hasonlóságot meglelő *sxamá* olyan gyönyör, amiben a férfi hasonlóságot vél felfedezni a nő alakjában, nevében, ékszereiben. A gyakorlatból vagy a megszokásból keletkezett *abhjászikéi* az egymás közelében tartózkodástól erősödik meg, s a gyönyör élménye vadászatokon, zenei és színházi előadásokon, istentiszteleteken születhet meg.

A nők jónijának belseje lehet olyan finom, mint a lótuszvirág rostja vagy gömbölyű, mint az összezárt ujjak formálta üreg, vagy durva mint a marhanyelv.

A nő legszebb testrészének nyílása felett domborodik a Szerelemisten ernyője – ismertette a herceg. Az apszaraszok táncmozdulatokkal kísérve mutatták jóni-jukat, ezzel is kifejezve azt, hogy figyelemmel kísérik az előadást.

A herceg a női nemről beszélt tovább:

– A szerelmi gyönyörben szenvedélyes őzsemű akkor hódítható meg könnyen, amikor teste az úttól fáradt, amikor már régóta elhanyagolták...

A herceg szünetet tartott, zavarta, hogy miközben beszélt, Hanumánt az apszaraszok simogatták. De folytatta tovább:

– Az őzsemű akkor is könnyen meghódítható, ha csak egy hónapja szült és néha fáradt, amikor testét friss szerelmi láz gyötri, amikor nem leli örömét a féltékenységben, amikor a havibaj utáni fürdést elvégezte, az új partnerrel való első közösüléskor, az esős évszakban, és tavasszal.

Indrát is kezdte idegesíteni Hanumán egyre fokozódó gerjedelme és felkiáltott:

– Hagyjátok abba!

– Azt csinál, amit akar! – dörgött Jama, a Halál Ura, és a hercegre nézett. – Te pedig beszélj! Érdeklődve hallgatlak.

– Az első szerelmi csatában a nő lassan jut el a gyönyör megszerzéséhez, mert gyenge benne a szenvedély. A második alkalommal viszont gyorsan. Nálunk, férfiaknál állandó az erős szenvedély.

– Igazat beszélsz, halandó!... Erős! – szólalt meg Hanumán. – De azt mondd meg nekem, tudod-e, hogy a bölcs ember milyen jelekből ismeri fel a nő gyönyörre vágyakozását? – kérdezte Hanumán. – Mert én mindig vágyom rá!...

– Kaljánalla költői szavait sorolhatom... – válaszolta a herceg – ...a nő kibontja hajfonatát, következetesen nem takarja el keblét, fogával ajkát harapdálja...

Az apszaraszok illusztrálták azt, amit a herceg elmesélt.

– ...megáll, mintha egy pillanat alatt szemérmessé vált volna, hevesen megcsókol egy kisleányt...

Az apszaraszok Ganesát csókolták meg.

– ...tagjait szétveti, sóhajtozik, szeretője útjába áll, saját hónalját bámulja, kacéran nevetgél...

Hanumán egyre inkább élvezte az égi kurtizánok játékát.

– ...átöleli barátnőjét, kedvesen beszél, választ kér, nem beszél egészen nyíltan, gyakran mosolyog, fejét vakarja...

Káma idegesen felállt, a herceg azonnal csendben maradt.

– Elkísérlek a hálószobádba, Hanumán – mondta Káma.

– Figyelmes vagy, égi barátom – nevetett Hanumán, és néhány apszarasz társaságában követte Kámát.

– Olvasmányaidról szólj, herceg! Szavaid mint a zápor peregnék, akár monszuneső. Bizonyára sokat forgattad a könyveket – szólalt meg az egyik őszülő zárándok.

– India irodalma legalább háromezer éves. És ma is elevenen ható erő! Idézzük a több évezredes műveket, szellemi táplálékunk a régi eposzok hallgatása, a

hindu vallás is ezekből az eposzokból táplálkozik. Régi irodalmunk nyelve a megalkotott, a mesterségesen megszerkesztett szanszkrit. Legrégibb terméke a Védák, a vallásos énekek. A Véda-himnuszokat négy gyűjteménybe foglalták. A Rig-véda több mint ezer, isteneket magasztaló éneket tartalmaz... a legtöbb himnusz – nézett a herceg az istenek királyára, aki éppen elaludt – Indrához, Agnihoz, a tűz istenéhez, és a szómaitalhoz szólt. Az Upanisadok, titkos tanítások, misztikus filozófiai szövegek, melyek az emberi lélek és a világszellem azonosságát fejtegetik költői ihletettséggel. Százezer versszak a Mahábhárata, mely a Bhárata-nemzetség nagy harcának legjelentősebb alkotása. Számptalan történet, mese, erkölcsi oktatás, jogi tanítás található a szövegben. A későbbi költők másfél évezreden át merítették műveik tárgyát e kiapadhatatlan forrásból...

A herceg Visnura tekintett.

– Megemlítendő a Bhagavad-gítá, a Magasztos-szózat című költemény. A nagy csata pillanatában Ardzsuna királyfinak fejt ki kocsihajtója, Krisna, aki nem más, mint Visnu isten megtestesülése, a világszellem rejtélyét. Az Upanisadokban lefektetett misztikus tanításokat fűzi tovább, és a jóga néven ismert filozófiai rendszert adja elő... A Mahábháratánál kisebb terjedelmű a huszonnégy-ezer versszakos másik nagy eposz, a Rámájana, Ráma pályafutása. Meseszerű elbeszélés arról, hogyan rabolta el Ráma királyfitól a

démonok tízfejű királya feleségét, Szítát, s hogyan szerezte vissza az elrabolt hitvest Lanká (Ceylon) szigetéről Ráma, a majmok népével szövetségben... Páli nyelven írott állatmesék: a Dzsátakák, születéstörténetek is kedvemre valók, a legendák Buddha előző életeiről, amikor Buddha különböző állatok alakjában született a földre. Kálidásza művei is kedvenceim voltak: Sakuntalá az ártatlanul eltaszított, majd királyi trónra kerülő remetelány feleségeink mintaképe... A vallásos legendairodalomból a Puránák, Régi történetek említésre érdemesek. A hatalmas mennyiségű purána közül legnagyobb hatású a „Bhágavata-purána” (A Magasztos legendája), csodás történet arról, hogyan testesül meg Visnu Krisna alakjában.

Az apszaraszok körültáncolták Visnut.

– Dzajavéda A pásztor éneke című szerelmi költeményében az istenséget jelképező Krisna-Hari pásztorifjú és az emberi lelket képviselő Rádhá pásztorleány szerelmének egy éjszakáját énekli meg, hol a legféltelenebb érzékiség, hol a legsejtelmesebb misztikus elragadtatottság hangján, csodálatos zenéjű sorokban: „szekfűviráglehetzuhatagos örömillatú délövi szélben”... – idézett egy sort a herceg.

Brahmá felesége, Szaraszvati, a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba foglaló költészet istennője megjegyezte:

– Szépek a szavak!

A herceg beszélt tovább:

– Öt-hatszáz éve terjedtek el a misztikus Visnu-dalok, melyek alapjául a bhakti, a szeretet néven ismeretes vallási mozgalom szolgált. A bhakti Visnu áhítatos szeretetét jelenti, s e rövid dalok ugyanúgy az istentiszteletet fejezik ki a testi szerelem jelképeivel.

Az apszaraszok meztelenül, kacér mozdulatokkal, pantomim játékkal fejezték ki Visnu iránti hódolatukat.

– A bengáli irodalom páratlan jelentőségű költőjét is ajánlanom kell, Rabindranath Tagore-t.

Az istenek az utolsó szavakat már nem hallották, mert Visnut nézték, a társaság kedvencét, aki láthatóan örömét lelte a szépséges apszaraszok erotikából és lélekből építkező mozdulataiban.

Visnu lelkesedett, örömeiben tapsolt, s az istenek mind hasonlóképpen cselekedtek.

A tetszés kinyilvánítása azonban a hercegnek is szólt.

ÖTÖDIK HELYSZÍN

Perzsiában.

I.e. 522-ben.

A herceg apjával

a magasságos Dareiosz elé járul.

– Néztelek. Tested karcsú volt, hajad szétomolt: vágyam hegyi patakként tört utat magának... És csodáltalak Dareiosz palotájában!

– Lehet méltóságteljesebb más, mint perzsa királyként Perszeopoliszban diadalmenetet nézni? – kérdeztem a mellettem álló apámtól. De inkább csak téged néztelek.

– Életemre: ő lesz az asszonyom, senki más! – gondoltam. S te, mintha hallottad volna, gyakran pillantottál rám. S én piros szádra áhítoztam...

A herceg Káma színpadára nézett, ahol a perzsák földjén, a perszeopoliszi palota díszleteiben peregtek az események. Minden éppen úgy, ahogy a herceg mesélte.

– Zarándokutamon sokszor fohászkoztam Zarathusztrához, hogy ajándékozzon meg a boldogsággal. A perzsa újév ünnepségére értünk Perszeopoliszba.

– Miféle isten az a Zarathusztra? – kérdezte Indra. Mégsem szómát kortyolgatott tehát s bóbiskolt csupán

a királyi trónuson, hanem figyelt. – Káma kegyelméből perzsa földön születettél meg újra, hogy híreket hozz nekünk!

– Küldtem oda hírszerzőket! – szólt közbe Agni, a Tűzisten.

– Alattvalóim beszámoltak már a tapasztalataikról – jegyezte meg Visvakarman, a mennyei művész és építőmester.

– Tőle akarom hallani a választ! – nézett Indra a hercegre, Agni közbeszólását figyelmen kívül hagyva. Pedig a Tűzisten vele egyenrangú volt.

– Óperzsa ékírásos feliratok és az Aveszta könyvek – kezdte választát a herceg – szent szövegei a fő forrásai a perzsák ősi vallása megismerésének...

– Mondd, figyelem a szavaidat, herceg! – biztatta Indra.

– Az Aveszta szerint a világ története a jó és a rossz, a teremtés ősi erői – Ahuramazda és Angro Mainju – egyetemes harcának a története.

– Semmi eredeti! A nevek különböznek a miénktől! – legyintett Indra.

– A teremtés három periódusból áll – folytatta a herceg –: az aranykort felváltja a jó és a rossz szellemek s földi híveik közötti kegyetlen harc korszaka. Ez a küzdelem világhatasztrófával végződik: a világvége előtt kegyetlen tél jön a földre, Azsi-Daháka sárkány elszabadul láncairól, és az egész világ tűz martalékává válik...

- Képtelenség! – tiltakozott Agni.
- De később kezdetleges formában újjászületik – tette hozzá azonnal a herceg.
- Hagyjátok beszélni! – szólt közbe Visnu.
- Ahuramazda a halhatatlan szentek – amesa szpenta a nevük – főistene – folytatta a herceg. – Neve bölcs urat jelent, az istenség tiltott nevének helyettesítéseként szerepelt. Mazda, azaz bölcs megnevezése is ismeretes volt. A gondolkodás erejével vagy közvetítésével teremti meg a világot, és megköveteli magának a szellemi tiszteletet, valamint a szent tűz előtti imádságot. Az áldozati szertartások megszokott formái közül a tiszteletére csak a haoma volt megengedett.
- Haoma?! Mi az? – kérdezte Indra.
- Hallucinogén ital. Haoma és tej keveréke.
- És jó? – érdeklődött Indra. – Jobb, mint a szóma?
- Honnan tudná azt a herceg?... A mi szómánknak különben sincsen párja!
- Visnu szólalt meg ismét. Az istenek egyetértettek vele.
- Mazda – folytatta a herceg – teste tűz, feleségei az égi vizek. Ellenlábasa Angro Mainju, a rossz, a sötétség és a halál erőinek ura, aki létrehozta a bűnt, a boszorkányságot, a telet, a halált, a betegségeket, az öregséget.
- Beszélj a többiekéről! – kérte a herceget Indra.

– A halhatatlan szentek istenségei Mazda környezetéhez tartoznak: Vohu Manah az állatok, Asa Vahista a tűz...

– Nem ismerem! – mondta fölényesen a Tűzisten.

– ...Hsatra Vairja a fémek, Armaiti a föld, Haurvatát a víz, Ameretát a növények oltalmazója, s mindegyiküket más-más virág jelképezi. Az állatok istenét a fehér vagy sárga jázmin, a föld istenét a futórózsa, a vizét a liliom szimbolizálja. Maga a főisten a szent elemek és az állatok oltalmazója is. Közte és az emberek közötti közvetítő volt Zarathusztra vagy Zoroaszterként is ismert próféta. Az Aveszta a főisten kinyilatkoztatása, amelyet Zarathusztra a tanítványainak adott át. Igehirdetésében a legfőbb tan, hogy a világregend és az igazságosság győzelme függ az ember szabad választásától a jó és a rossz világméretű harcában. A próféta szerint az erkölcsöt, vagyis a helyes gondolkodás, a helyes beszéd és a helyes cselekedetek hármását hirdetve Zarathusztra idealizálta az „igazhittű” gazdasági tevékenységet, amelyet szembeállított a szentségtelen nomád életmóddal. Írásai szerint azért is küldték a földre, hogy az állattartásra tanítsa meg az embereket. Ahuramazda követőinek a halál utáni boldogságot ígérte, a rossz segítőt kínokkal, olvasztott fémmel és az utolsó ígérettel fenyegette, amelyet a világvégén Ahuramazda hajt végre.

Görög közvetítéssel Zarathusztra alakja az európai kultúra részévé vált. A német Friedrich Nietzsche

Imígyen szóla Zarathusztra című művében adta a próféta szájába a szellem szabadságát sajátosan értelmező ki nyilatkoztatásait.

– Beszámolód figyelmünkre méltó – ismerte el Visnu.

– Kívánsz még valamit mondani a perzsa mitológiáról? – kérdezte Káma. – Ha nem, térj vissza most már a perszepoliszi palotába!

– Mitra napisten kultusza is széles körben elterjedt, magasságos Káma. Ahuramazda a világegyetem alkotóelemeit testesítette meg, Mitra viszont az emberek társadalmi szerveződését; közvetítői funkciót töltött be ég és föld, isten és ember között. Kultusza Perzsia határain kívül is elterjedt, különösen a Római Birodalomban. Az iszlám térhódítása után az óperzsa mitológia számos alakja vonult be az újperzsa nyelvű klasszikus költészetbe, s őrződött meg a hagyományokban.

– Zarathusztra nem végzett tökéletes munkát: Mazda királyi hatalmát kénytelen volt másnak átadni – mondta Indra. Visnu, aki még Indránál is hatalmasabb volt, hozzátette:

– Újra és újra teremjük a létezést a nemlét ellenpólusából, Indra...

– Folytasd életed lapjainak pörgetését, herceg! Visszaemlékezésedet – Káma szólalt most meg.

– A magasságos Dareiosz óriási fogadótermében ezrek és ezrek vonultak fel, hogy hűbéradományokkal a Királyok királya elé járuljanak. Egyiptomi, szír, indiai

adományvivők forgatagában már csak téged bámultalak. Kétpúpú tevét, arany- és ezüstedényeket, ékszereket, kocsikat hoztak Dareiosznak. Lassú menetben vonultunk a nagy uralkodó elé, s amikor apámmal ajándékainkat átadtuk, már sehol nem láttalak. Ti már kimentetek a palotából. Szaladtam a kapu felé, talán még látlak és utolérlek. A kapuőr gyanakodva nézett rám.

– Látott nőt itt kimenni, színarany homlokékkal? – kérdeztem.

– Tízezrek vonulnak Őfelsége elé, jó uram, és tízezrek hagyják el a palotát!... Színarannyal fölékszerezve, homlokékkal, pompás öltözetekben... Nincs hatalmasabb birodalom Perzsiánál, jó uram!...

– De az a hölgy nem akar ki! Kítűnik ezer közül is!... – estem kétségbe, és aranyat csúszttattam az ő kezébe.

– Ebben az esetben, jó uram, a déli kapun kell ki-menned! Uralkodók, helytartók és a magasságos előkelők karavánjai a déli oázisban telepedtek le.

A déli kapu felé indultam, útközben az aranyművesek bazárjában megálltam s egy gyűrűt vásároltam, amelyen smaragd- és zafírkövek úgy ölelték körül a gyémántokat, ahogy én szerettelek volna téged. S Zaratusztra kegyes volt hozzám. A déli oázis pálmái alatt, a karavánok sokaságában, sátrak, tevék, szekerek és ünneplő emberek sokaságában, családot körében

végre megtaláltalak. Intettem a szolgának, aki hozzám lépett, s arra kértem őt, hogy vezessen atyádhoz.

– Száz naplemente és száz napfelkelte kellene ahhoz, hogy kéreśednek eleget tehessen. Hosszú a karavánok útja Aleppóig!... De leborulhat fényességed a kisasszony bátyjának lábai elé, itt, Perszeopoliszban.

És tekinteted, arcodon fénylő mosolyod bátorítására fivéred sátrába léptem. Meghajoltam, s kifejezve hódolatomat bíborszínű bársonypárnán nyújtottam át a gyűrűt.

– Szép! – nézegette a gyűrűt. – Elfogadod? – kérdezte tőled. – Igen – felelted, s én izgatottan húztam ujjadra a gyűrűt. S amikor már egymás kezét fogtuk, nem volt nálam boldogabb ember a perzsa birodalomban.

Veletek vacsoráztam azon az estén. S azután napokon át családod vendége voltam. A harmadik nap éjszakáján, rózsaillesztű sátrad félhomályában lettél az enyém. A hold tapintatosan nézett le ránk, megvilágította testedet, mely oly szép volt, hogy vágyaim kiapadhatatlan forrásává vált.

– Szeretlek – mondtad –, s azt kívánom, hogy Zarathusztra gazdagítsa szenvedélyünket!

Fohászkunkat a karavánúton Aleppóig sokszor ismételtgettük. És Szíriában egyesüléseink gyümölcsével, az úton megszületett gyermekünkkel atyád elé járultunk.

– Érdeemes volt palotádba látogatnunk, Káma –
mondta Brahmá oldalán ülve Szaraszvati, a bölcsesség
és a lét rejtelseit szóba foglaló költészet istennője.

És Brahmá megfogta felesége kezét.

HATODIK HELYSZÍN

Delphoi forrásvizénél.

I.e. IV. században.

A herceg feleségének emlékei.

Az asszony gyermek után sóvárog.

– A magasságos Káma szerelmi művészetében gyakorlott ember különbséget tud tenni a férfiak és nők különböző fajtái között... – mondta a herceg és így folytatta: – ... és fel tudja ismerni, hogy ki kinek lehet megfelelő partnere. És a jártasságot szerzett férfi mindig kielégülést okoz a szerelmi gyönyörök gyakorlásában, és érezni fogja, hogy a szerelmes nők saját életükkel egyenlő értékűnek tekintik.

Káma a nőket különböző természettel ajándékozta meg. A Himalája és a Vindhjá hegységek közötti területen, melynek nyugati határa Delhi környékén, keleti vége pedig Allahabad táján van, a nők tarka ruhát hordanak, kiválóak a kézműves munkákban, és a szerelmi ütközetekben gyönyöröket keltenek. A pakisztáni Multán környékéről való nő abban leli örömét, ha harapdáljátok és karmoljátok. Vágyakoznak ők az ölelésre, és sok csókkal tudjátok szívüket kalodába zárni. Gudzsarát délkeleti részén, a Mahí és a Tapti folyók között élő nők arra vágnak, hogy átöleljétek őket.

Gyorsan jönnek izgalomba, ha ajkukat ütögetitek. Testük szépséges, szíveteket melengető, és élvezetkor szinte táncra perdülnek. Andhra Pradés és Karnátaka államban születettek gyengédek, gyönyör közben fájdalmat tűrőek, szeretkezésben leleményesek, tagjaik szíveteket gyönyörködtetik. Uttar Pradés középső részén, Allahabadtól északra, északnyugatra élő nők lingamjaitok erőteljes ütögetéseitől jönnek gyorsan izgalomba és a gyönyör műveleteiben jártasak. Bihár állam fővárosából, Patnából, ahol az Ókorban különösen híres ravasz kurtizánok működtek, és Maharástra állam területéről származó nőket finom mosolyuk teszi bájoszá. Tudnotok kell, hogy csapodárok, gúnyolódva kacérkodnak, olykor szemérmetlenek, Káma színpadán ügyesek, vonzalmuk erős, érzékiek, s már a régi bölcsék is úgy tartották, hogy különféle ruhákkal lehet megörvendtetni őket. Kelet-Észak-Bengál női az ölelésben, a csókban és egyéb szerelmi játékban tartós örömet lelnek, testük gyenge mint egy virágszál, és már Kaljánamalla is megállapította róluk a fenséges Ládakhán megörvendtetésére írott Anangarangában, hogy érzéketlenek ők, és hogy a magasságos Káma csatáiban lassan mozognak. Az erotikus művészet magasiskoláját képviselő Orissza, a mai Utkala női karmolással örvendztethető meg, tudnotok kell róluk, hogy állandóan gyötri őket a jónijukat betöltő szerelmi vágy, s hogy szemérmetlenek, és szeretnek férfiként tevékenykedni hálószobáitok fekvőhelyein. A Szadáni-

rá folyótól keletre, Asszám állam egy részén, Kámarúpa környékén a nők a szerelmi játék színpadán fűgén mozognak, kedves beszédűek, testük mint gyenge lián, szemük csábos és felettébb szenvedélyes. Kerala északi részén élő nőkről már a bölcsek is megállapították, hogy örömeiket lelik hibáik takargatásában, és másokénak felfedésében. És tudnotok kell, hogy testük pedig kemény. Pakisztán földjén, az Indus folyó felső folyása melletti területen, Madhja Pradés államban Avanti körzetében és az afganisztáni Váhnika környékén élő nők erőteljes mozgásúak, nagyon nehezen szerezhetők meg, s készüljetez fel arra, hogy igen indulatosak, és számosan romlottak. Pésavár, Bághalpur, a Pandzsábbbán a Ravi és Csénáb folyók közötti terület és Andhra Pradés déli, délkeleti részén Káma akaratából születettek jártasak a szerelem tudományában, szíveiteket elbűvölők, gyorsan izgatottá válnak a szerelmi előjátékokban, szemérmesek és kellemesek. A Krisná és Pólar folyóktól délre eső területekről, a pakisztáni Szindh tartományból és a szantálfákról és fűszereiről nevezetes, Majszurtól délre eső tengerparti területről való nők szépszavúak, kifinomultak, kis élvezetet nyújtva is kielégíthetitek őket. De tudnotok kell róluk, hogy energikusak, és a gyönyörben félelmük és szégyenlősségük mindig elillan. Belső-Tibetben, a Hinduks vidékén, a Gangesz déli partján, Dél-Bihár és Nyugat-Bengál területén a nőket közösüléssel és keblük dörzsölésével elégíthetitek ki, és nem szabad figyel-

men kívül hagynotok, hogy természetüknél fogva gonosz gondolkodásúak ők, és hevesek. Kásmir, mely már a középkorban is kurtizánjairól és szép asszonyairól volt híres, s híres mai is, oly nőekkel népesített be a fényességes Káma akarata által, akik csekély élvezettől is gyönyörre lenek.

Indiántól távol – emlékezett vissza a herceg – Zeusz alattvalójaként éltem őszeműmmel.

A herceg felesége Káma színpadára lépett és megszólalt:

– Gyönyörre nálad lelt szívem, kedvesem. Felizzás volt az első ölelés és lángra is lobbant bennünk a szenvedély.

A Korinthoszi-öböl északi szegélyén éjszaka szálltunk partra, innen mintegy háromórás utazással keltünk át a széles fennsíkon, ahonnan teljes egészében feltárult a csillogó – fehér épületek és műemlékek fölé tornyosuló – Parnasszus hegy. Egyre tisztábban láttuk a hegyoldalt szegélyező szent utat, mely kanyargósan emelkedett a pompás templommal koronázott Apollón-szentélyen át. A sziklát átívelő szakadékokban folyt a Kasztália-forrás vize.

A világ közepére értünk. Ruháinkat levetettük s megtisztultunk a forrás vizében.

Keblem duzzadt, ajkam húsa vörös lett, mint a lazacé, s a vágyat, amelyet éreztem, te fokoztad. A forrás vizében mostad arcomat, lábamat, majd a parti sziklák

alatt öleltél és csókoltál. Gyönyörünket az égi hajnalcsillag kísérte figyelemmel.

A rituális tisztálkodás és egyesülés után indultunk el a jóshelyre. Püthia, a papnő, kezében babérággal és egy kerek tállal, melyben szent víz volt, háromlábú széken ült.

Kis táblára rótt kérésünket Püthiának adtuk át.

– Gyermeket szeretnétek? – kérdezte.

– Ez minden vágyunk! – feleltem.

– Évek óta próbálkozunk – tetted hozzá.

Püthia révületbe esve artikulálatlan hangokat hallatott. Feleletét pap értelmezte, és versbe foglaltatva adta át nekünk.

– Megfűrödtetek Kasztália vizében, s magzat fogant asszonyod méhében! – Ez volt Püthia jóslata. És mi boldogan távoztunk a jósdából, majd elindultunk a kincstár felé. A kicsi, templomszerű épületben Apollónak szánt adományainkat helyeztük el.

Hittünk a jóslatban, hiszen mindenfelé beszélték már, hogy mit is mondott Püthia Nagy Sándor hadvezérnek: – Fiam, neked senki sem állhat utadba!

Szókratészhez pedig így szólt: – Az ország legbölcsebb embere vagy!

És mind a két jóslat igaznak bizonyult! Mi okunk lett volna rá, hogy kételkedjünk Püthiában?

A Parnasszus ormai alatt úgy éreztem, akár szülők neked gyermeket, akár nem: boldoggá teszel, ha rám nézel, enyém a szíved, a lelked s a mosolyod.

– Beszélj még a görögökről! És Zeusz udvaráról! – kérte Szaraszvatí a herceget. – Elbukásuk oka tanulságos számunkra!

– Robert Graves Görög mítoszok című munkája tanúsítja – felelte a herceg –, hogy a görög mitológia esztétikai hatása jelentős...

– Az is valami, ha már kihaltak! – mondta Siva. Derűtséget kiváltó megjegyzése után Brahmá szólalt meg:

– Folytasd! Leköti figyelmemet, amit elmondasz.

– Az ógörög istenek ádáz küzdelemben teremtették meg a világ szépségét...Az olümposziak megsemmisítették az ősi és diszharmonikus szörnyeket. Borzalom és szépség uralkodását írta le Hésziodosz, az Istenek születése című munkájában. Aphrodité a megcsónkított Uranosz égisten vércseppeiből fogant. Zeusz úgy szórta mennyköveit és villámain, hogy Hádész, az alvilág ura is beleremegett. Az Olümposz-lakók és a titánok – az előző istennemzedék – kősziklátat és hegyeket hajigáltak egymásra. Kozmikus katasztrófa volt ez: a korábbi istenvilág pusztulása.

Kínok között született Zeusz és a nagy hőszok új birodalma, akik fegyverrel és bölcs ésszel új szépséget teremtettek. Ez törvényen és harmónián alapult, amelyet a múzsák – Zeusz kilenc lánya –, a Khariszok, jóindulatú istennők, a Hórák, az évszakok istennői, a tündöklő Apollón, Zeusz fia, a bölcs Athéné és az ezermester Héphaisztosz testesítették meg. Homérosz

mitológiai leírásában a világ egyetlen hatalmas közöség.

– Hányan voltak? – kérdezte Prithiví, a Föld úrnője.

– Több mint félezerre becsülhető a görög istenek száma. Az olümposzi istencsalád feje Zeusz volt. Feleségei, leányai, fiai és a neki alárendelt istenek felvonultatása Káma színpadára sem lenne kis erőfeszítés! A színre lépő istenhősök származásának, tetteinek izgalmas történetei pedig vég nélkül pereghetnének: a csodálatos szépségű Adonisz kalandjaitól Zeuszig, aki Gaia-Földanya és Ég-Uranosz tanácsára nyelte le első feleségét, Métiszt, hogy ne szüljön nála erősebb fiút. Zeusz második felesége Themisz volt, az igazságosság istennője. Leányaik, a Hórák ügyeltek az istenek és emberek életének szabályos rendjére, a Moirák pedig sorsistennők voltak, Zeusz akaratának végrehajtói: Zeusz Eurünométól származó leányai, a Khariszok örömet, derűt, bájt vittek az életbe. Démétér, Zeusz feleségeként már nem szörnyetegeket szülő föld volt, hanem a földművelés istennője. Mnemoszüné, az emlékezet istennője szülte Zeusznak a kilenc múzsát. Létó ajándékozta meg a főistent Apollónnal, a művészetek és a férfiszépség istenével. Valamint Artemiszszel, a vadászat istennőjével...

– Hány asszonya volt ennek a görögnek?! – csatant fel Indra, mintha irigyelte volna Zeusz sikereit a nőknél.

– Több mint neked, barátocskám! – nevetett Visvakarman, a mennyei művész és építőmester.

– Sorban a harmadik, jelentőségét tekintve elsőnek számító felesége Héra volt, a törvényes házasság istennője, a házastársi kapcsolatok védelmezője – tette még hozzá Visvakarman. Hanumán visszatért az istenek közé, és elfoglalta helyét. A herceg pedig folytatta előadását. Az, hogy fáradt, most nem is látszott rajta annyira szembetűnően.

– Zeusz fokozatosan alakította át a világot: olyan isteneket teremtett, akik törvényességet, rendet, tudományt, művészetet, erkölcsi normákat hoztak a földre. Köztük a sebezhetetlen Akhilleuszt, akit anyja éjjelente tűzben edzett; a harcias amazonokat; a hajós argonautákat; a gyógyítás istenét, Aszklepioszt; a bölcsesség és az igazságos harc istennőjét, Athénét; az égboltot tartó Atlaszt; a danaidákat, akiknek az alvilágban örökkön-örökké vizet kellett hordaniuk egy lyukas hordóba; a babérfává változtatott, szüzességét megőrző Daphnét, akit hiába ölelt át Apollón; a szőlőtermesztés istenét, Dionüszoszt; a szárnyas Erószt, a szerelem istenét, a mindenk felett és mindenütt uralkodó erőt...

– Káma riválisát?... – kérdezte Hanumán. Tudta, hogy ő az egyedüli majomisten az istenek között.

– Apszaraszokkal cicázol vagy fecsegsz! – fortyant föl Indra.

– Téged lassan, szépen majd elfelejtenek, barátocskám! – felelte Hanumán Indrának. – De én a sere-

gemmel Szítát hoztam haza Lankáról. S amíg a Rámájánát ismerik a Földön: rólam beszélni fognak!

– Folytasd, herceg! – mondta Brahmá. – Kiket teremtett még Zeusz?

– Europét, akibe Zeusz beleszeretett, és vad bika képében elrabolta; Gaia fiait, a gigászokat, és megjelent a sötétség, az éjszakai látomások és a bűvölés istennője, Hekaté; a világ legszebb asszonya, Helené; a Nap istene, Hélios; az utasok oltalmazója, a holt lelkek vezetője, Hermész; Kalüpszó, a nimfa, aki hét teljes esztendeig magánál tartotta Odüsszeuszt; a félig ember-, félig lótestű vad lények, hegyek és erdős ligetek szilaj és fékezhetetlen természetű lakói, a kentaurok; az alvilág révésze, Kharon; Kronosz, a titán, Uranosz és Gaia fia; egyetlen szemmel homlokuk közepén a küklpszok és a szűz természetistennők, a nimfák, a természetet életető és terméshozó erői; a híres dalnok és zenész, Orpheusz, aki játékával és hangjával lecsendesítette a háborgó hullámokat, de megjelent a jóságos tengeri isten, Néereusz, leányaival, a hajósokat segítő nereidákkal; Pandora, akinek szelencéjébe az istenek az emberi bűnöket és gondokat zárták, s Rheia ősiszennő, Uranosz és Gaia leánya, Kronosz felesége, Zeusz, Aidész és Poszeidón anyja. Életre hívta a lélek, a lehellet megtestesítőjét, Pszühkét; a jövendőmondó szibillákat és termékenységdémonokat, a sziléneket; a csodálatos hangú sziréneket; a sziklát görgető Sziszüphoszt; az asszonyfejű és -keblű, oroszlántestű, madárszerű

szörnyet, a szfinxet; a halál megszemélyesítőjét, Thanatoszt; a halál istenét, Thészuszt; az első istennemzedék hat fivéréét és nővérét, a titánokat.

A görög mitológia szereplőinek élete és sorsa évezredek óta az emberi tudás és műveltség kimeríthetetlen forrása.

– Köszönöm az összefoglalásodat, herceg – biccentett a fejével Szaraszvati. A herceg meghajolt Brahmá felesége előtt, akinél elképzelni sem lehetett volna olyan tűrőképességet, amely elviselte volna azt, hogy a főisteni férj annyi feleséget tartson, mint ahányat Zeusz tartott.

– Nem lehetett valami könnyű élete a te Zeuszodnak! – mondta Brahmá. – Annyi nő és annyi isten között rendet teremteni!

– Nem uralkodott sokáig! – legyintett Visnu.

Káma a zarandokokhoz fordult és megkérdezte:

– Van kérdésetek?

– Van! – mondta az egyikük. – Feleséged gyermeket szeretett volna. Igaznak bizonyultak a jósnő szavai? Született utódotok?

– Nem. És a szomorúság feleségem lelkét cseppenként megmérgezte. Amit magam még azzal tetéztem, hogy rabszolgánők karjai között és ölében kerestem vigasztalást... s ők tizennégy gyermekkel ajándékoztak meg...

Káma nem szólt semmit, csak intett, hogy várja a következő élettörténetet.

HETEDIK HELYSZÍN

Petra.
I.e. 300.

A Szerelem Ura megadta a nőknek a csábítás hatalmát: bennünket pedig a nők iránti szerelemnek rendeltetett alá. A nőben társra lelünk vagy magányra ítéltetünk, miattuk útra kelünk vagy otthon maradunk. Én pedig – a herceg hallgatóságára nézett – Káma szolgálója – mondom, hogy senki sem kerülheti el az asszonyok szerelmét, a vágyat, hogy elérje azt, sem meneküléssel, sem környezetváltoztatással, sem elkülönüléssel.

A fényességes Káma akaratából sumer-akkád, ókori arab, sémi és előázsiai népek földjén kezdhettem újra az életet emberi alakban, ahol a forró sivatagi homok ma sok emléket őriz. A sumerok ismeretlen eredetű törzsei hatezer évvel ezelőtt vették birtokukba a Tigris és Eufrátesz völgyét, s alapították meg az első városállamokat. Mezopotámia sumer periódusa mintegy másfél évezredet fog át. A Gilgames, Enkidu és az alvilág című szövegben ez áll: „Midőn ég a földtől elvált, akkor az eget An szerezte meg, a földet Enlil szerezte meg, s Ereskigalnak az alvilág ajándékuul jutott.” A föld

alatti birodalomról kialakított sumer elképzelések szerint az alvilág határait egy föld alatti folyosó jelzi, amelyen révész visz át.

A Mezopotámiát megszálló keleti sémi népek, az akkádok időtlen idők óta a sumerok szomszédai voltak, és erős sumer hatás alatt álltak. Négy és félezer évvel ezelőtt a folyamköz déli részén fekvő Akkád városának uralkodója „sumer és akkád királyságban” egyesítette a területet, amelyet később, Babilon felemelkedése után Babilóniának kezdtek nevezni. A sumer és akkád nép összekeveredése tovább folyt, és a sumer nyelvnek az akkád (asszír-babilóniai) általi kiszorítása nem jelentette a sumer kultúra teljes megszűnését és az új, sémi kultúrával való fölváltását. Minden általunk ismert akkád isten sumer eredetű, vagy régóta sumer istennel azonosították. Így az akkád napisten, Samas a sumer Utuval azonosult, Istár istennő Ininnel és egy sor más sumer istennővel. Babilon felemelkedésével egyre nagyobb szerepet kapott a város istene, Marduk, de eredetét tekintve ez a név is sumer.

A nyugati sémi népek a Kr. e. IV-III. évezredtől lakták Szíriát, Föníciát és Palesztínát. A kánaáni-amorita-ugariti, föníciai, júdeai, izraeli –, valamint az arameus csoportba tartozó népek körében Jahve (az egyistenhit) kultusza előtt nem alakult ki közös istenhit. Noha nyelvileg közel álltak egymáshoz, fő elemeiben közös volt a kultúrájuk, és állandóan érintkeztek egymással. A közös istenek mellett voltak saját, helyi

istenségek is. Az istenek nevét gyakran tabu védte. Általában jelzőiket, pótnevüket, megszólításukat használták. Baál isten, az ég urának kultusza széles körben elterjedt. Palesztinában a Kr. e. I. évezred első felétől kezdve a júdeai izraelita közösségekben kezdett kialakulni a Jahve kultuszán alapuló, egyistenhitű judaizmus.

Az Arab-félsziget északi és középső részén lakó arab népek hitvilága az iszlám kialakulásáig nem áll össze egységes rendszerré. Az arab törzsek északon kapcsolatba kerültek Szíria és Palesztina népeivel, és átvették tőlük az írott arámi nyelvet. Közös és lokális istenek egyaránt megtalálhatók a panteonjukban. Főistenük, Sara a világ ura...

– Széleskörűek az ismeretei – súgta Szaraszvatí párjának, Brahmának.

– Igen – felelte Brahmá.

– Sara, a nabateai főváros, Petra egyik részének neve – folytatta a herceg – Ahová engem a fényességes Káma vezérelt, s ahol a nők az olyan férfiakat tisztelték, akik kedvüket keresték, jó tartásúak voltak és arányos termetükkel kiemelkedtek a többiek közül. Bátrak és nemesek voltak, nem dicsekvőek és beszédben kellemesek. Akik megtartották szavukat és ígéreteiket, s csak igazat szóltak, s amit kimondtak, azt állták is. Akik pedig kérkedtek kapcsolataikkal, nőismerőseikkel és szerelmükkel, csak megvetést érdemeltek.

Petrában Sara főisten bálványa egy megmunkálatlan fekete kőköcka előtt mutattuk be az áldozatokat. A kultusz Allahéval párhuzamosan élt. Allah a világ és az emberek megteremtője, az istenek vezetője és apja, akit az ég és az eső isteneként tiszteltek; Mekkában minden más istennél jobban.

– Allahot meg kell majd hívnunk! – figyelmeztette Brahmát Szaraszvati. – Odalent a kultusza gyorsan terjed.

– A térség, ahol éltem – folytatta a herceg – még őrzi az elámi, hettita, hurrita, jemeni és kasszita népek világnézetének emlékeit. A kassziták a mai Nyugat-Írán területén éltek az ókorban, és meghódították Babilont. Isteni származású ősiüként Kassút tisztelték, s képzeletük az egész világot benépesítette démonokkal: vannak köztük félig ember, félig állat alakúak, szárnyas szfinxek, griffek.

Az ókori Jemen területén több állam állt fenn: Sába, Katabán és mások, ahol mesterséges öntözésen alapuló, földművelési kultúrában sémi népek éltek. Hitviláguk mezopotámiai és ókori arab hatást mutat.

Elám fővárosa Szúza volt, az elámiak világnézetére erősen hatott a sumer-akkád mitológia. A hettita állam fővárosában, Hattusában – ma Bogazköy – főistenként a napistent tisztelték.

Jártam a karavánutakat, kereskedtem s féltem az isteneket.

A szerelem vitt a sivatagokon át! Szívemben palota magasodott: szerelemből épült a fala. Bőr víztömlőink már kifogytak, fáradtan, összetörten ültünk a tevéken; bátyám vezette a sok száz málházott tevéből álló karavánt.

– Petrában az ivókutaknál majd felfrissülünk! – mondta a bátyám.

– Ha igent mond! – feleltem.

– Biztos lehetsz benne! Láttam, ahogyan búcsút vett tőled.

– Bárcsak igazat beszélnél! – sóhajtoztam. S rád, a dicséretreméltó nőre gondoltam! Mert a szememben az voltál. Férfiaknak tetsző, tökéletes alakú, formás, s az egészségtől majd' kicsattanó. Akinek a haja: ében, homloka magas, szemöldöke szurokfekete, szeméinek bogara is az, de a fehérje tiszta. Arca ovális, orra egyenes, szája íves, lehelete kellemes, ajkai s nyelve élénk pirosak. Nyaka hosszú, de nem vékony, felső teste fejlett, keble telt, kemény, hasa kerekded, köldöke mély. Ágyéka testes és pihés, jónija húsos, de keskeny a rés. Tapintása bársony, heve oly tüzes, nedvét nem ontja, illata kellemes. Combja és fara kemény és feszes a csípője, ám dereka karcsú. Kezei, lábai kecsesek, karjai teltek, vállai jól fejlettek. Előlről nézve elbűvölő, ha hátulról pillantod meg, a vágy emészt el érte. Ülve olyan, mint egy kerek kupola, állva, mint egy zászlórúd. Fekve: puha ágy. Ritkán szól s nevet, s csak okkal teszi. A házat nem hagyja el, nem szomszédol. Asszonyok

közül sem választ barátot, senkiben sem bízik, csakis a férjében. Nem fogad el senkitől semmit, csakis a férjétől és rokonaitól. Mások ügyes-bajos dolgaiba nem avatkozik bele, nem hajlik a rosszra, nincs mit rejtgetnie. Ha férje szólítja engedelmes, serény. Mindenben segíti, gondjait enyhíti. Nem nevet és örvend, ha férje bánatos, hanem megpróbálja jókedvre deríteni, ha csak egy pillanatra is. Csak férjének veti alá magát, még ha el is emészti az önmegtartóztatás. Titkos testrészeit elfedi, takarja, illő ruhát visel minden alkalomra. Férjére nem hoz szégyent. Illatszereket használ, fogát tisztítja. Az ilyen nőt tisztelet övezi.

S ilyen voltál te.

A Petrához vezető szűk szurdok végén a Fáraó kincstára, káprázatos, sziklából kifaragott homlokzata tárult elénk, s a meglepő látvány most is elragadtatott: különféle árnyalatú, rózsaszínű és vörös tűnt fel a sivatag közepén.

A természetes hegyfalba vájták be a száz meg száz, kicsi és egyszerű, pompás, oszlopos homlokzatú házakat, templomokat és sírokat. A nabateusok szépséges városa előttünk tündökölt.

Petra annak köszönhette felvirágzását, hogy két fontos kereskedelmi útvonal találkozásánál helyezkedett el. Egyik a Perzsa-öblöt kötötte össze a Földközi-tenger vidékével, a másik Szíriát kapcsolta a Vörös tengerhez. A magunkféle kereskedők teherhordó tevékkel érkeztek, vizet, élelmet vásároltak és eladták

áruikat. A nabateusok a karavánokra kirótt adókból és az ellátásukra fordított szolgáltatásokból gazdagodtak meg.

A város középpontjába szűk utcákba érkeztünk, pici, lapos tetejű házak, üzletek, sorakoztak mindenütt. A város lakói árnyékban sétálgattak a pompás oszlopsoros utca fedett folyosóin; mely a Mózes-völgye folyómedencével párhuzamosan vezetett a szent kerülethez. Vízet a városon kívüli bővizű forrásokból megszerkesztett csatornákon és csővezetékeken át vezettek. A szent helyen, ahol mi is megálltunk és kecskét áldoztunk, az oltárról lefolyón keresztül csorgatták le az áldozati állat véréét.

A fogadó elé értünk, ahol megláttalak. Jöttél eléem s kérdőn néztem rád.

– Igen a válaszom, kedvesem – mondtad.

– Szeretsz?!... Különb öröme királynak sem lehet!
– örvendeztem.

– Szeretlek! – mondtad, és megcsókoltál. És engem vágy emelt, arcom, lelkem kigyúlt: csókod mint láng perzselte végig testemet.

– Legyetek egymásé! – mondtad bátyám, amiben benne volt az is, hogy kiadja a jussomat. Tevéket, mirhát és sok aranyat.

Másnap kilovagoltunk a városból s csak a végtelen sivatag vett körül bennünket. Levetted a ruhádat s nabateus őseink ege alatt csodáltam a testedet. S öleltelek, ahogy óhajtottad, és szeretted, ahogy én kívántam.

A férfi, mikor nők közelében találja magát, lingamja megnő, erőssé, férfiasá, keménnyé válik; lassan teszi meg a célhoz vezető utat, s ha kifújta magát, újra útra kész. Az ilyen férfi kedves és becses a nők szemében, mert a nő csak az egyesülés kedvéért szereti a férfit. Lingamja ezért legyen kielégítő szélében s hosszában. Legyen széles mellkasa és súlyos fara, tudja, hogyan kell lassan, de biztosan célba érni és készen állni újra csatározásra Káma hadszínterén. A lingam súrolja és töltse ki a jónit.

Egymást átölelve feküdtünk a forró homokban s megszólaltál:

– Öröktől fogva vártalak, kedvesem!

Ismernetek kell a magasságos Káma játékszabálya-it, mielőtt a csatározás kürtjeit megfújnatok! – nézte Káma színpadát a herceg és folytatta:

– Játsszozzatok asszonyaitokkal, hogy az egyesülés mindkettőtöknek kielégülést nyújtson! Jól teszitek, ha játékba kezdtek, mielőtt bevezetnétek lingamotokat. Izgassátok fel őket csókjaitokkal, ajkaik beszívásával és melleik harapdálásával! Árasszátok el csókokkal köldökeiket, combjaikat, és szenteljétek időt az alsóbb részeknek is! Simogassátok meg a karjaikat, s ne hagyjátok ki egyetlen porcikájukat sem! Vonjátok magatokhoz tomporukat és mutassatok szerelmes alázatot! Kulcsoljátok át lábaitokkal lábaikat és szorítsátok karjaitokba. Ha tapasztaljátok, hogy a nők szeme elhomályosul, nagyokat sóhajt, s erősen vágyakozik a közö-

sülésre, hagyjátok, hogy vágyaitok beteljesüljenek. Hagyjátok saját vágyaitokat is a magasba csapni, mert ez lesz a legalkalmasabb pillanat a szerelmi játékra. A gyönyör, amit a nők fognak érezni, rendkívüli lesz; ti pedig tovább dédelgethetitek őket, és ők is kedvetekben járnak. Ilyenkor érezhetitek, amint méhük szájával lingamotokra tapadnak, s kétségtelenül a legnagyobb gyönyört okozza valamennyiőtöknek, mert ez hozza létre mindenekelőtt a szerelmet és a ragaszkodást. Káma olyannak alkotta a nőt, mint a gyümölcsöt, melynek nem tudjátok élvezni zamatát mindaddig, míg kezeitekkel meg nem dörzsölitek. Ha a nőket nem keltitek életre játszadozásaitokkal, csókjaitokkal, harapdálásotokkal és simogatásaitokkal, nem fogjátok megkapni, mit tőlük vártok. Nem fogtok örömet lelni, ha ágyaikba bújtok, s nem fogtok hajlandóságot, vágyat és szerelmet ébreszteni bennük magatok iránt. Minden jó tulajdonságuk rejtve marad előttetek. Meg is kérdeztem nabateus asszonyomat:

– Az asszony szívében milyen eszközökkel lehet vágyat kelteni?

– Az előtte történő játszadozás és simogatás, valamint a mag ömlésének pillanatában szorosra fonódó ölelés azok, amelyek fokozzák az egyesülés utáni vágyakozást.

Petrában sokan tudták, hogy a csókok, a harapdálások, az ajkak beszívása, a szoros ölelés, a száj látogatása kebleken, valamint a finom nyál szürsölése teszi

tartóssá a ragaszkodást. Ekképp cselekedve egyszerre jutunk el a kényszer tetőfokára, s egyazon pillanatban élvezhetjük a gyönyört. Érezheted, amint méhem megragadja hímtagodat, s ez mindkettőnknek tökéletes élvezetet nyújt. Ez szüli a szerelmet, és ha a dolgok nem így alakulnak, a nő nem tudja teljes egészében kivenni részét az élvezetekből, és a méh örömeiben hiányt szenved, tudd meg, hogy akkor a nő nem érzi vágyát teljesülni és nem szereti „lovását”, ha az nem képes elérni méhének száját. De ha az is munkába fogott, akkor a nő a leghevesebb szerelemmel viseltetik lovagja iránt, legyen az akármilyen csúf külsejű. Ha pedig vége az élvezetnek, vélik Petrában, és a szerelmi ütközet lezajlott, légy óvatos, nehogy rögtön felkelj, hanem szépen lassan vonulj vissza. Maradj még a nő közelében, feküdj a jobb oldalára az ágynak, mely tanúja volt az örömöknek. Kellemesen fogod érezni magad, nem úgy, mint az olyan ember, aki öszvér módjára hágja meg asszonyát, minden finomság nélkül, és aki magja elveszejtése után siet kihúzni vesszejét és otthagyni asszonyát... Káma – nézett hallgatóságára a herceg – mindent elrendezett!

– A dicséretreméltó tulajdonságokról beszéltél, herceg – állt fel az egyik zárándok s úgy folytatta –, de a megvetendőket nem említetted. Szólnál a megvetendőkről is?

– Petrában az volt a megvetendő férfi, aki nem tudta teendőit úgy ellátni, hogy a nőnek örömet okoz-

zon. Minden játszadozás, simogatás, ölelés, csók nélkül ráveti magát, s fáradságos munkával, nehézkesen betuszkolja lingamját, mielőtt még a nő vágyat érezhetne. Egy-két mozdulattal befejezi csatáját és fáradtan hanyatlik a nő mellére. Magját elcsorgatva sietősen visszavonul, s távozásával inkább szerez örömet asszonyának, mint tettével. Az efféle tulajdonság nem jó ajánlólevél a nőkhöz. Alávalónak tartották azt a férfit is, kinek beszéde hamis volt, aki nem teljesítette ígéretét, aki minden szavával hazudott, s felesége elől mindent eltitkolt, kivéve házasságtörő cselekedeteit.

– És a nők? Köztük kik a megvetendők? – kérdezte valaki.

– Petrában a csúf és bőbeszédű nők érdemelték ki a férfiak megvetését. Akiknek a haja gyapjas, homlokuk kiugró, szemei keskenyek és vizenyősek, orruk hatalmas, ajkaik ólomszürkék, szájuk tepsi, fogaik lukaktól feketéllenek, arcuk vörhenyes, álluk sötét. Fejük sovány és eres nyakon ül. Vállaik és mellkasuk keskeny. Mellük lelógó tarisznya, hasuk üres erszény, köldökük, mint a korsó szája. Bordáik kilógnak, csigolyáik megszámlálhatók. Farukon nincs hús, jónijuk széles és hideg, lábaik, kezeik nagyok, de lábszáruk sovány. Az ilyen tulajdonságokkal megvert nő nem tud örömet nyújtani a férfiaknak, akik ha merev lingamokkal közelednek az ilyen nőhöz, azok hamarosan elernyednek, mintha csak egy igavonó állathoz közeledtek volna.

Káma óvja a férfit az ilyen nőktől!

De szégyenletes szajha az az asszony is, aki állandóan kacarászik, kedveli a mókázást és az élcelődést, folyton szomszédol, mások ügyeibe üti az orrát, férjét szüntelenül panaszkodással gyötri, s ellene szövetkezik barátainival, mindig nagyzol és bárkitől elfogad ajándékokat.

És az a nő is megvetendő, aki mogorva, mindenben hibát talál és sokat beszél, aki könnyűvérű, perlekedő, nem tudja megőrizni férje titkait. Jótanácsot nem tud adni, mégis mindig a mások dolgával foglalkozik. Akit minden léhaság érdekel: jobban szeret henyélni, mint dolgozni. Megvetendő az a nő is, aki, ha férje felszólítja, hogy teljesítse házastársi kötelességét, rá sem hederít.

De az az asszony is visszataszító, aki ha férjét sérelem vagy bánat éri, nem osztozik bajában, hanem nevet rajta. És az is az, aki ha szépnek akar látszani, azt nem férje miatt teszi, nem az ő kedvéért ékesíti fel magát, nem néki akar tetszeni. Ellenkezőleg, ha vele van, gondozatlan, és nem bánja, ha olyan szokásait és dolgait is látja, melyek férje számára visszataszítóak lehetnek.

Nőmnek volt nem elfogadható tulajdonsága. Anyjához hasonló gyanakvása ok nélkül alakult ki, féltékenysége, mely életünket beárnyékolta, de végleg soha be nem sötétítette, azonban már nem.

NYOLCADIK HELYSZÍN

Karthágó.

I.e. 218.

A herceg feleségének emlékei.

Hannibál seregének felvonulása.

– Milyen gyönyörűek a napok, amelyeket boldogságban töltünk! Neked áldoztam a szívemet, mert abba édent varázsoltál – mondta a herceg felesége, miközben Káma színpadán a föníciai múlt életre kelt.

Hannibál, az ifjú karthágói hadvezér feldíszített pulpituson állt s méltóságteljesen szemlélte felsorakoztatott hadseregét. Huszonhatezer gyalogos, nyolcezer lovas és harminchét harci elefánt várta az indulás pillanatát, hogy tengerre szálljanak, átkeljenek az Alpokon, nem várt csapást mérjenek Rómára, és legyőzzék végre a rómaiakat, akik bennünket megszégyenítve punoknak csúfolnak.

– Föníciaiak! Katonák! – szólalt meg az ifjú hadvezető. Mi valamennyien elragadtatva hallgattuk őt. – Huszonhárom éve már, hogy Karthágó kénytelen volt lemondani Sziciliáról. Őseink huszonöt éven át vívták harcukat a rómaiakkal, de a háborút elveszítettük. Nagy összegű jóvátételt kellett fizetnünk.

Apáink nyomdokain járva most mi megcselekedjük azt, amit akkor nem tudtunk. Megmutatjuk Rómának, hogy mire képes Fönícia! – mondta Hannibál. Szavai és a kikötőben összegyűlt tömeg éljenzése valameny-nyiünk szívét összeszorította.

Hozzád nagyon közel lehettem, kedvesem. Láthattam, hogy milyen délcegen ülsz elefántodon! Büszke voltam rád, csak néztelek és búcsúcsókjaidra gondoltam... Éjjel még asszonyod voltam, karjaidban feküdtem. Ó, kedvesem, most vígságom, gyönyöröm elviszed. Sok-sok éjszakának örömét!

– Föníciaiak! – folytatta Hannibál. – Őrizzétek Karthágót, a várost, mely Fönícia lelke!

Hannibál szavait meghatottan hallgattuk.

– Föníciáért, a hazáért, Karthágóért! – kiáltotta, és a menet elindult.

– Ó, Istenem, hát mégis?! – sóhajtottam. – És addig furakodtam, amíg teljesen a közeledbe nem kerültem. Leugrottál az elefántról, átöleltél és így búcsúztál:

– Szépséged elrejtve őrzöm, ha meghalok, szeretni foglak holtan is.

– Mí, asszonyok, órákig álltunk még a parton, amíg Hannibál gályái láthatatlan pontokká zsugorodtak a horizonton.

Ganesa vörös emberi törzssel, hatalmasan gömbölyödő hassal, négy karral és elefántfejvel rendelkező istenség, kinek szájából egyetlen agyar meredezett csupán, feszült figyelemmel hallgatta a herceg szavait.

– Mi történt azután, herceg? – kérdezte.

– Átkeltünk az Alpokon. A hosszú menetelés közben núbiai rabszolgakurtizánok bordélyszátraiban csillapítottuk étvágyunkat. Amikor a rómaiakon rajtaütöttünk, az ütközetben elefántom elesett s én is a harcmezőn maradtam. Karthagót a rómaiak foglalták el s porig rombolták. Feleségemet elhurcolták, rabszolgavásáron egy bübloszi kereskedő vásárolta meg, ágyasává tette, s két fiúgyermeket szült neki.

– Mi volt a rómaiak hite és erejük titka? – kérdezte Ganesa.

– Az itáliai népek – szabinok, latinok, umbriaiak – hitvilága szerint a világot titokzatos erők, szellemek, istenek népesítették be. Néha személytelen tömeget alkottak, néha többé-kevésbé kialakult férfi vagy női arculatuk volt. Különböztek a többi antik, elsősorban a görög mítoszoktól: nem beszéltek az istenek házasságairól és származásáról. A később kiformalódott római mitológia átdolgozott formában átvett számos itáliai mítoszt. Jelentőség tulajdonítható az etruszk és görög hatásnak is a népcsoportok összeolvadása után kialakult római vallásban, amelyben a fák és az erdők kultusza nagy szerepet játszott. Volt olyan mítoszuk, hogy a világot Janus teremtette – akit később háttérbe szorított Jupiter –, hogy az emberek tölgyfától erednek, eredetileg vadon élnek, s később tanították meg őket a civilizációra. Vergilius is beszámol erről az Aeneisben.

Szentként tisztelték az egyes birtokokon, Róma dombjain álló ligeteket, fákat is. Róma szent helye volt az a fügefafa, amelynek tövében Romulust és Remust táplálta az anyafarkas.

Romulus Róma alapítója és névadója. A latin szövetség feje Róma lett, s átvette a szövetségek isteneinek kultuszát. A capitoliumi templom vált kultikus központtá, Jupiter Capitolinus pedig a római hatalom és dicsőség istenévé. A rómaiak hite szerint az istenek világa úgy szerveződött, mint az embereké: volt királyuk Jupiter személyében, a legrangosabb isteneket, akárcsak a szenátorokat, atyáknak nevezték, isteni szolgák álltak rendelkezésükre, s talán a Vesta-papnők analógiájára isteni szüzek is, akik az istenek házi tűzhelyét gondozták.

A Zeusszal azonosítható Jupiter közelében számos görög isten megfelelője foglalt helyet. Ceres a föld termékenységének, az anyaságnak és a házasságnak az istennője. Cupido – megfelel Ámornak – a szerelem istene; Diana a növényzet istennője, a Hold megszemélyesítője; Dido királynő Karthágó megalapítója. Vergilius Aeneis című művében írta, hogy Aeneas – Venus fia – hajói útban Trója felé befutnak Karthágó kikötőjébe, s Dido Venus parancsára Aeneas szeretője lesz. Jupiter azonban elküldi Aeneashoz Mercuriust – a kereskedelem istenét – azzal a parancssal, hogy hajózzék Itáliába, ahol az a sors várja, hogy Róma alapítóinak ősatyja legyen. Dido képtelen elviselni a válást, ön-

kezével vet véget életének, ám előtte megjósolja Kart-
hágó és Róma viszályát...

– Értem – mondta Ganésa.

– Faunus a mezők, erdők, legelők, állatok istene; Flora a gabona, a virágok és a kertek virágzásának istennője – folytatta a herceg a felsorolást. – Fortuna a boldogságé, a szerencséé és a sikeré. Hercules megfelel Héraklészszak. Juno Jupiter felesége, a házasság, az anyaság, a nők és a női termékenység istennője. Justitiát gyakran ábrázolták mérleget tartó nőalakként, az igazságosság kultuszának templomai és papjai voltak. Mars a római panteon istenhármasában Jupiter és Quirinus – eredetileg a szabinok istene – mellett az egyik főisten, Romulus apja. Az etruszk eredetű Minerva személyében a kézműipar és a művészetek pártfogóját tisztelték. Neptunus kultusza mindig kapcsolatban állt a vízzel, Poszeidonnal azonosították. A párkák olyan sorsistennők voltak, mint az ókori görögök-nél a moirák. Saturnus az egyik legősibb római isten, Jupiter apja, aki megtanította alattvalóit a földművelésre, és a civilizált életre. Silvanus az erdő és a vadtermészet istene; Tellus a tápláló földnek és a föld termőerejének istennője. Ámor anyja Venus, a szerelmi szenvedély istennője, de a rómaiak pártfogója is. Vesta lett a lakóház szent tűzhelyének istennője, Victoria a győzelemé. Vulcanus a pusztító és tisztító tűz istene volt, tiszteletére elégették a legyőzött ellenség fegyverét.

És legyőzött ellenség akadt bőven! Csupán a berberék, a Szahara mélyeinek szabadlelkű nomádjai maradtak mindvégig legyőzetlenek.

– Köszönöm, herceg – mondta Ganésa, az Akadályok Elhárítója, a mennyei hadak elefántfejű vezére, aki után egy zarándok tett fel kérdést:

– Új évszázad, új évezred kezdődött. A III. évezred küszöbén, ha megállsz, és visszanézel: az út elején mit tudsz mondani nekünk, tiszteletreméltó herceg?

– Szeressetek! Csiszoljaátok, formáljaátok képességeket a szeretetre! Semmi nem fontosabb a boldogságnál. Ha azt megleltétek: mást is birtokolni fogtok...

Káma szolgálóleányai! Öleljétek uratokat, mint soha még senki más, hiszen a férfi a tiétek. Testének minden része, és tiétek a lelke is. Ti formáljaátok, őrzitek, simogatjaátok... Káma szolgálói! A nőt szeressétek! Meglátjaátok: kinyílik, mint a lótusz virága. Az illatos kertben pedig életetek nyugvópontra ér. Lehetnek kínaiak, maorik, lappok, indiánok, beduinok vagy angolok: eredendő Bennetek, hogy szeressetek és Titeket szeressenek... Keressétek, hogy megtaláljaátok Őt! Láthatjaátok, hogy karmánk szerint élünk, kultúrák alakultak ki és pusztultak el a világtörténelemben, de mi mindig egymást kerestük... Káma harcterein, Brahmá, Visnu és Siva – a Legfőbb Egy három megjelenésének – trónusa előtt így folytatódik ez tovább az idők végétéig.

KILENCEDIK HELYSZÍN

Kína.

I.e. 212-210.

A herceg a kínai császárt szolgálja.

– Minden nő között, minden asszony között voltál a legszebb! Téged szeretett a szívem, úgy a napfény sem éltetett mint te. Vágytunk már arra, hogy öröme leljünk! Puha fűszőnyegen feküdtünk, a Nagy Fal őr-tornyának árnyékában szomjunkat csillapítottuk, s utána szállni, röpdülni szerettünk volna.

Mögöttünk a könnyek fala, a világ leghosszabb temetője nyolc éve épült már. A feszített ütemű munkában építők ezrei pusztultak el. Holttestüket pedig egyszerűen befalztuk.

A fenséges császár legsikeresebb tábornokát, Ming Tient bízta meg a feladatok irányításával. Közel háromszázezer ember dolgozott az építkezésen. Katonák, parasztok, politikai elítéltek, közbűntényesek. Több hegy emeléséhez is elég lett volna az a mennyiségű építőanyag, amennyit mozdítani kellett, és az építők irányítása átgondolt szervezőmunkát igényelt.

Feléséggel a konyhán dolgoztunk, zsákszámra főztük a rizst naponta, és nem tudtam elképzelni: hol teremhet annyi. A császár a föld valamennyi ültetvé-

nyéről oda szállította a termést? Indonéz, maláj és a délkelet-ázsiai népek rizsteraszairól?

A hatezer-kétszáz kilométer hosszú fal, mely sziklák, mocsarakon, sivatagon át húzódott: használható közlekedési útvonallá vált. Az építők, kőalapzatra földet hordtak, s a fundamentumot két oldalról kilencméteres téglafallal támasztották meg. Az őrtornyok még magasabbak voltak. Onnan éjjel-nappal, fény- és hangjelzésekkel rendszeres hírszolgálatot teljesítettek. Megszökni lehetetlen volt. De előfordult mégis, hogy néhány esetben sikerült. A szökevények valahol a Góbi-sivatagban találtak maguknak menedéket.

Segítse őket jószerencséjük!

Bámulatos a május hatalma! Elűzte újra a telet, és szívünket megint hatalmába kerítette a szenvedély. Lelkem lekedhez, testem testedhez simult, mint az építőkövek a falon.

Bármilyen is volt az életünk: szerettem rajtad mindent.

Elkészült a fal, és elterjedt a hír, hogy a hatalmaságos Csin Si Huang-ti, a nagy kínai császár meghalt. Bennünket pedig azonnal átvezényeltek síremlékének építéséhez. A sírt egy negyvenhárom méter magas domb gyomrában alakították ki. A császár nyugalma cseréphadsereg biztosította.

Tudtuk, hogy az udvaroncokat, az ágyasokat, de a szolgákat is élve temetik a császár mellé.

– Együtt voltunk életünkben – mondtad – együtt leszünk eltemetve is!

A sír építőit mind kivégezték. Tökéletes munkát hagytak az utókornak. A cseréphadsereget Csin Si Huang-ti sírja mellett helyezték el, tudom, mert nekünk, szakácsoknak három szem rizsért már mindent elmeséltek. A föld alatti építményrendszerben elhelyezett ezer cserépkatona: gyalogosok, lándzsások, íjások, lovasok, harci szekerek feladata a holtak birodalmában a dicsőséges császár nyugalmanak biztosítása volt. Valódi fegyverzetben sorakoztak a színes mázzal bevont agyagfigurák. Azt mondták az építők: „a látványtól minden támadó elmenekül majd”.

A császár cseréphadserege építőinek élelmezése hosszú ideig munkát adott nekünk. Egyszer, pihenés közben, megkérdeztem a feleségemtől:

– Miért oly gyönyörűséges a szerelmed nekem?

– Gujaratból alattvalóink is dolgoztak és éltek ott, a keleti térségben. Róluk és környezetükről nem beszéltem! – szólalt meg Visnu. Srí Laksmí, a tökéletes Szépség és a Jószerencse istennője bólogatott, a kérdés felvetésével ő is egyetértett.

– Indonéz, maláj és a délkelet-ázsiai népek ősi istenei fogadták őket. Bali szigetén a Csaturjoga című vallási műben leírt változat szerint kezdetben a semmi volt, nem volt sem föld, sem ég. Antaboga, a világmérgő meditációval megalkotta Vedavang teknősbékát, amelyen két kígyó feküdt. Ezek összefonódva képez-

ték a világ alapját, amelyen domború kőfedél feküdt. E fekete kő alatt nem volt Nap, Hold, éj, ez volt az alsó világ, ahol Batara Kala és női megfelelője, Szeteszujjara uralkodott, és ahol a nagy óriáskígyó, Baszuki élt.

Batara Kala Siva isten földre hullott spermájából lett óriás, pusztító démon: ő teremtette a fényt és a mindenható földanyát. Ibu Pertivi a föld termékeny, életető erőinek istennője. Az istenek a többrétegű égben kormányoznak. A föld és a hegyek szikkadt sárból lettek. A világmindenség központjában a Gunung Agung világhegy áll, amely mintegy összeköti a föld alatti és az égi világot, s az istenek lakhelyéül szolgál. Bali jellemzője a szörnyalakok, démonok erősen népes köre. A két szörny: Rangda és Barong harcát misztériumjátékokon mutatják be, a bali hitvilág szereplői a régi és kortárs bali festészetben, szobrászatban és a vajang színház bábfiguráiban bukkannak fel.

Ami a hinduk környezetét illeti, folytatta a herceg, színes képet mutat. Az Indonéziában, Malajziában, a Fülöp-szigeteken, Szingapúrban, Borneó és Timor szigetén élő malajok hitvilágának sajátossága, hogy ott a világ s az ember teremtését szent házasság eredményének képzelik el, amelyet az ég vagy a Nap köt a Földdel. Az ég addig fekszik a Földön, míg az meg nem szüli az élő természet jelenségeit, s olykor az első emberpárt is. Később aztán az ég s a Föld közé szorult emberek vagy fák fölemelik az eget, s ezzel megkapja külső formáját a mai világ...

Visnu mosolygott a hallottakon. A herceg folytatta:

– A térség nyugati lakossága és Malajzia népeinek nagy része elveszítette eredeti mitológiáját a világvallások felvételekor. A hinduizmus és a buddhizmus az I. évezredben, az iszlám a XIV–XV. században, a kereszténység a XIX–XX. században terjedt el...

– Tegnap tehát – mondta Káma.

– Ez az egy nap odalent ezer évet jelent, Káma! – tette hozzá Ganésa. – A kalpa szerint Brahmá napja és éje huszonnégyezer isteni év, s a földi élet ezer eszten-deje teszi ki egy napunkat – emlékeztette Ganésa az isteni időszámításra Kámát.

– Mindezt magam is tudom. Én a tényeket rögzítettem. Előző óráinkban tehát alattvalóink teljesítették küldetésüket.

– Teljesítették – szólalt meg Visnu. – De ők ma már az iszlám és a kereszténység hatása alatt élnek.

– Más hatások is érik őket... – folytatta a herceg. – Celebeszen a dajakok körében például a régi hagyomány szerint Lumimuut, az önmagát kőből létrehozó istennő a szélről termékenyül meg, majd vérfertőző házasságot köt a tűzzel, saját ősével. E házasságból valók az istenek s az emberek ősei.

Kína nagy területein szétszórtan él a miao-jao népcsoport, amelynek teremtésről szóló legendája szerint a föld és a vizek egykor együtt voltak, és sötétség borított mindent. A legfőbb szellem választotta szét a szárazföldet és a vizeket, és ezüstoszlopával alátámasz-

totta az eget, megteremtette az égitesteket. Ezután agyagból formálta az emberi testet, megalkotta az állatokat és növényeket. Özönvízről ők is tudnak: az emberek a szűkössé vált földről létrán az égbe próbáltak jutni, ám az ég ura villámával sújtotta a felérőket.

A vietnami lakosság nagy részét alkotó viet nép nagy múlttal és fejlett államisággal rendelkezik: írásbeli kultúrájának sok évszázados hagyományai vannak. Buddhista, taoista tanításokkal keveredtek mítoszaik, amelyeknek központi alakja az eget alátámasztó szellem, aki rendet teremtett az őskáoszban, egy kőszlappal elválasztotta az eget a földtől. Népdalok szólnak szellemekről, akik a csillagokat számba veszik, akik a fákat ültetik, akik a hegyeket kiemelik.

Az egykor Angkort is felépítő mon-khmerek fenséges templomokat, ereklye-sztúpákat, pagodákat, kolostorokat emeltek.

A thai népek elképzelése szerint a legősibb mitikus elem a tők, amelyből az ember és minden lény előjött az özönvíz után. Ugyanakkor számtalan szellem népesíti be a földet, a csillagokat és a távolabbi világokat. Itt minden földi szellemnek saját tevékenységi köre van. Az emberben lelkek – huonok – élnek, amelyek a szülőktől származnak, a testrészekben lakoznak, de lehet huonja a nevetésnek, bánatnak, sőt a készségeknek is.

Míntha a géneket fedezték volna fel! – fejezte be a herceg.

– Köszönjük! – mondta Párvatí, a Hegy, az egekbe nyúló Himaván leánya, Siva felesége.

– Van valakinek kérdése? – kérdezte Káma.

Jelentkezett egy zárándok.

– Végig harmonikus volt az életetek?

– Végig. Feleségem csak a halálos ágyán vallotta be, hogy kisebbik fiam, gyermekeim közül tehát a közelebbi, nem vér szerinti gyermekem. Feleségem a füllembe súgta, hogy élete egy mély pontján tévedett, hallgatott másra, hitt egy cserépfestő hízégszavának, s hált vele néhányszor. A gyermeket, aki nagyon közel került hozzám, ezután mégsem tudtam nem ugyanúgy szeretni, mint korábban szerettem.

Feleségemnek az életből való távozásom pillanatában megbocsátottam.

TIZEDIK HELYSZÍN

I.e. VIII. században.

Maorik között.

A herceg feleségének emlékei.

Azokon a napokon, amikor önmegtartóztatásban éltek.

– Gyönyörűségünk minden forrását megmutattuk egymásnak! Káma kimeríthetetlen játékossága lakozott szívemben, kedvesem.

Védőfalakkal és árkokkal körülvett faluközösségben, egy szalmatetős házban éltünk, a törzsfőnök szomszédságában. Nagy megtiszteltetés volt ez nekünk, hiszen a törzsfőt a szentségnek hatalmas és félelmetes udvara övezte. Ha a törzsfő árnyéka az éléskamrára vetődött rá, az épületet le kellett bontani, és egész tartalmát meg kellett semmisíteni.

Hét napja bezárkózva éltünk a kis házban, mert neked, a törzsfőnök haját levágó személynek egy ideig semmihez sem volt szabad érned, s úgy tápláltalak, mint egy csecsemőt. Burgonyával, moa madár húsával és hallal.

Szívünkben heves vágy dobolt, mert a testi érintés is tilos volt, és mi már alig vártuk, hogy újra egymás karjai között feküdjünk.

A szertartásházban szóltak a dobok. Harcosaink szerették az ékesszólást és a bosszú örömét. Már a csendes-óceániai szigetekről érkezett őseink is bátor harcosok voltak, legfőbb értékeik közé tartozott a bátorság, a hűség, a becsület. A férfiak fájdalmas és vesződéssel járó munkával tetoválták magukat.

Kedvesem arcába, melyet most nem simogathattam, csókolhattam: kacskaringós mintákat vájtak, sebeit festékekkel dörzsölték be.

Őt törzsünk szakadatlan viszálykodásban élt, a férfiak fából és kőből készült karddal, buzogányokkal vívták csatáikat.

A szertartásházban még hangosabban szóltak a dobok. Harcosaink győztes csatából érkeztek: a foglyul ejtett férfiakat, nőket és gyerekeket meg fogják ölni. A szertartás pedig, amire most készültek, arra irányult, hogy megegyék őket, és lehetővé váljon, hogy az áldozatok életenergiája és szellemi ereje beléjük költözzön.

Harcosaink beszámoltak arról, hogy a távoli nagy szigetről érkeztek, ahol az Uluru sziklája hajnalban és naplementénél mélyvörös színű. Egyetlen szikla volt a hegy, ami hirtelen emelkedett ki a síkságból. A néhol óriási, barlang formájú üregeket vízmosság vájta ki. A bennszülöttek már ősidóktól fogva szent helyként tisztelték a hegyet, az álomidő óta, ami hagyományaik szerint azt a kort jelöli, amikor elődeink az országba vándoroltak. Cselekedeteiket, lábuk nyomait, vélik, sziklák, barlangok, fák és víztócsák őrzik. Az Uluru

szikláin látható véseteket szellemőseik alkotásainak tartják. A bennszülöttek számára élő valóság az álom-idő hagyománya, és festményekkel fejezik ki tiszteletüket a természet adta környezet iránt.

A földpátban bővelkedő, lekerekített homokkőtömeg sok százméteres látványát, a páratlan természeti csodát növeli, hogy labdaként emelkedik a végtelen pusztaság fölé, a sivatagi tölgyek, ezüstfehér fűfélék között. A szikla, akár egy mozdulatlan óriáskaméleon: változtatni képes a színét. Mintha nappal magába szívna a napfényt, hogy hajnalban és alkonyatkor milliányi rubinkő ragyogásával, izzó, vöröslő pompában hirdesse a teremtés csodáját. Mintha a föld szívverése hallatszana ilyenkor. A naplementénél tizianvörössé változó szikláról vihar után, mint az óceánok mélyéről a felszínre emelkedő bálna testéről, zubog le a tajtékos vízuhatag.

Asszonyaink nagy tüzezen köveket forrosítottak, és azokon sütötték a fűszernövényekkel megszórt testrészeket. Harcosaink körültáncolták a tüzekeket, ettek a húsból, s ekképpen vitték át magukba az erőt. Most azért ünnepelnek, mert az ellenséges törzs egyik leg-erősebb harcosát ölték meg éppen.

És ilyen harcos húsból enni különösen hatásos!

Holnap vége lesz az elkülönítésnek, kedves! Melléd fekszem, vágyad és vágyam újból célba ér.

– Hol található a hegy, amiről beszéltél? – érdeklődött Hanumán.

– Ausztrália közepén. Uluru a neve a bennszülöttek nyelvén. Az ausztrálok egykori miniszterelnökeiről, Ayers-ről nevezték el.

– Ellátogatok oda egyszer! – mondta Hanumán.

– Veled tartok! – csatlakozott Hanumánhoz Ganésa s a hercegre nézett: – Mesélj még nekünk a déli tengerek kultúrájáról!

– Több száz, nyelvében is erősen eltérő etnikai közösség alkotja a pápua népeiséget. Hiedelemviláguk azonban közös. A pápua mitológia a világ három részre tagolódását tételezte fel. Az ég a felső világ: az ősök ideiglenes lakóhelye, ahonnan lejárnak a földre, és földi közösséget alkotnak, lehozzák a kultúra javait. Felköltözik viszont az égbe néhány olyan személy, aki konfliktusba keveredett közössége tagjaival. Az égbe vezető út rendszerint egy magas fa. A föld alatti, alsó világ a halál, a holtak szellemének helye. A mitológiai képzetek jelentős része a férfitársadalom birtokában volt, férfiágon hagyományozódott, az ismereteket a férfiak beavatási szertartásain sajátították el. A pápuák szerint az emberek keletkezhetnek fa beléből, vízbuborékból, felbontott sertés testéből, szülehetnek mitológiai emberpártól, fivértől és nővértől. Az sem természetellenes, hogy a pápua asszony olyan odaadással szoptatja a család malacát, mint a saját gyermekét...

– Miket nem mondasz! – nevetett Szaraszvati.

– Az ausztráliai bennszülöttek már a kőkorszak elején benépesítették ezt a földrészt, s korunkig meg-

őrizték ősi kultúrájukat, amelyet át- meg átszőnek az ausztráliai törzsek szertartásai, a totemkultusz és a beavatási rítusok. Felfogásuk szerint természetfeletti rokonság van egy bizonyos embercsoport, törzs és az úgynevezett totem között, amely valamilyen állat vagy növény. Egyes csoportok fantasztikus totemősöktől származtatják magukat, a történetek elmesélik e totem-ősök bolyongásait, amelyek rendszerint azzal végződnek, hogy ezek a lények visszavonulnak a föld alá, s eltűnésük helyén emlékül hagynak valamilyen követ, sziklát, vagy ilyen emlékkővé változnak át. Aztán szirtetek, hasadékok, vizek szent helyé válnak a bennszülöttek számára kultikus központtá, ahol titkos vallási szertartásaikat végzik, és őrzik megszentelt totemjelvényeiket.

Polinézek a csendes-óceániai szigetvilág középső részén elterülő szigetek őslakói. Isteneik olyan tettek végrehajtásában jeleskedtek, mint az ég elválasztása a földtől, a föld, az emberek, a kultúra megteremtése. Mint az elemek urai, létrehozták az ellentéteket: világosság–sötétség, szárazság–víz, tenger–erdő, béke–háború. Tangaroe az égi teremtő isten, aki szemben áll Tanéval, az erdő, a vadon növő fűfélék, az erdei vadak és madarak istenével. Rongo a béke istene. Maui a polinézek hitvilágában a daliás hős, akit anyja rátett az óceán hullámaira, az istenek gondozásukba vették, és mágikus tudással ruházták fel. Maui csapdával fogta be

a napot, megszelídítette a szelet, tüzet hozott az embereknek.

A melanéziaiak körében erősen élt a manaképzet. Eszerint rendkívüli életerőt és potenciát tulajdonítottak embereknek, állatoknak és tárgyakkal. Azt tartották, hogy ilyen erővel rendelkeztek az ősök, ezen alapul az ősökkel való érintkezés mágikus gyakorlata. Az őskultusz részét képezték a sokfelé elterjedt titkos társaságok, amelyeknek tagjai különleges rituális műveletek révén kapták meg a manát őseiktől, akik a személyi pártfogó és védelmező szerepét játszották. A melanéziaiaknak démonikus lényekről is voltak képzeteik: emberhalakról, akik vízbe fojtották a fürdőzőket, kis növéssű, orr nélküli, egyszemű emberekről, akik könnyedén járkáltak a sziklákon és a sűrű erdőben.

Jellegzetes képzeteik alakultak ki a halálról, a holtak lelkéről: azt tartották, hogy a halott lelke újszülöttbe költözhet, testet ölthet nőben, állatban, madárban, halban.

A mikronéziai hiedelemvilágra a teremtésmítoszok sokfélesége jellemző. Egy tengernyi kagylóban például összeolvasztásra került az ég és a föld. Az elemeket, a viharokat, az áradásokat az ég és az alvilág istenei közösen hozzák létre. A szárazföld többféle módon keletkezett: az istenek homokot, földet, hamut, kókuszdiót, virágot szórtak a tengerbe.

Nauru szigetén ismert egy mítosz, amely szerint egy ember cápává változott. Az emberek öröktől fogva

halhatatlanok, mint a fák, amelyek erdővágás után ismét kihajtanak.

– Köszönjük – mosolygott Prithiví, a Föld Úrnője.

Káma megkérdezte, hogy van-e még kérdése valakinek. Volt jelentkező.

– Az emberevő maorik között milyen volt az életed? Feleséged ott is hűtlenkedett?

– Nem. Ott hűtlenség esetén meglékeltek a nő koponyáját. Nekem viszont volt még két feleségem: egyiket törzsi háborúban zsákmányoltam, a másikkal törzsfőnököm ajándékozott meg. Neki akkor már tíz felesége volt.

– Micsoda élet! – Hanumán dörzsölte a tenyerét és csettintett a nyelvével.

TIZENEGYEDIK HELYSZÍN

Tikal.

III. század.

A herceg maja újjászületése.

– Mesés Indiámtól még távolabbra kerültem – folytatta a herceg. – Nyersillatú, simogató szél szaladt, és megérintette arcodat. Csak téged láttalak, öled izzó parazsán felhevültem, és szenvedéllyel öleltelek.

– Fiunk lesz, ugye? – kérdezted kedvesem. – Matematikust nevelnék belőle – tetted hozzá.

– Mi más lenne, ha nem matematikus!? – feleltem, és nagyot neveltünk.

Kint zöld pompában állt az erdő, a lombozat sűrűjében szivárványszínű kolibrik, tarka papagájok villantak fel, majd az éjszaka ősi homályába húzódott vissza az őserdő világa, csak az üvöltöző majmok ordítása törte meg a sűrű csöndet.

Eljött a reggel. Mint a többi maja földműves, mi is földjeinken dolgoztunk, ahol kukoricát, paradicsomot, tököt, babot termeltünk.

Közeledett a szülés napja, felkerekedtünk, és elindultunk az orvoshoz Tikalba, a maják legnagyobb városába. Tízezrek éltek ott.

Tikal városa igazából a mennyekbe vezető lépcső. Hatvan méter magasságban vagy még magasabban emelkedő építmények tetején álltak a templomok. A főtér keleti oldalán az óriás Jaguár templom. Színes szövetbe öltözött, ágyékkötőt, fejdísz és jade ékszereket viselő nemesemberek fényűző környezetben pihentek és dolgoztak.

Festők, szobrászok, írástudók és csillagászok sétáltak az utcákon.

A tikali piacon beszéltek, hogy a városi házak szobabelsőit festett vakolat fedte, díszítésül tarka maszkokat akasztottak a falakra, függönyöket az ablakokra, a padlókra jaguárbőröket terítettek, és még a faragott, kő ülőhelyeket is állatbőrök takarták.

– Gyermekünk így fog élni már! – súgtad a fülembe. S elképzeltem számára a szebb jövőt.

Az élet legkedvesebb és legszínesebb helyszíne volt Tikalban a főtér és a nyilvános piactér. Agyagáru, posztó, állatbőr, növényfélék, tollak, obszidián késpengék, jade, mindenféle kagyló és élelmiszer árusítása folyt. Kakaóbab volt a fizetőeszközünk.

Vettünk mindent, amire születendő gyermekünknek szüksége lehetett: posztót, kelmét. És ajándékot az orvosnak, aki néhány nap múlva világra segítette fiunkat. Mert mégiscsak fiú gyermekünk született!

Finom kelmébe csavartuk őt és elindultunk hazafelé!

Elhagytuk a várost. Az őserdő kusza gyalogösvényein jaguárok, párducok, pumák, vadállatok cirkáltak. Féltünk tőlük, te az úton végig magadhoz szorítottad a csöppséget.

Mahagóni, spanyol cédrus- és pálmafák törtek negyven méter magasba, ágaik tömör, smaragdzöld menyegyzetként borultak fölénk.

– Ha okos lesz a gyerek, miért ne lehetne más belőle, mint énbelőlem lett? – ábrándoztam. – A maják kiváló matematikusok, a nap és a holdjárás alapján dolgozzák ki a bonyolult naptári rendszert. És arról álmodoztam, hogy a fiam majd hogyan jósolja meg előre a nap- és holdfogyatkozást.

Hazaértünk, és kipihentünk magunkat. És azután is mindig arra vágytam, hogy hatalmas szenvedélyünk soha véget ne érjen.

– Matematikust neveltél a gyermekből? – kérdezte Brihaszpati, az istenek házi papja, a Jupiter bolygó ura.

– Nem. Öt testvére született, s amit a kis föld – amit az őserdőtől elvennem sikerült – termett, mindennapi betevőnkre sokszor alig volt elég. A taníttatás költségeit kakaóbabbal nem győztem volna.

– Káma akaratából az eszkimók és az indiánok hitvilágába érteztél. Mesélj erről valamit! – kérte a herceget Brihaszpati.

– Szedna az eszkimók legjellegzetesebb és legjelentősebb istenalakja. Ő a fókák és más tengeri állatok úrasszonya. A tenger fenekén él, s az állatok fölött

uralkodik, időről időre ad belőlük egyet-egyet az embereknek. Ha az emberek vétkeznek, bűnük piszokként tapad Szedna hajába, aki ilyenkor megharagszik, a fókákat és rozmárokot távol tartja a parttól, s az eszkimó telepeken éhínség tör ki.

Az alaszakai eszkimók szerint a holló borsóhüvelyből teremtette a férfit, s agyagból formázta meg az állatokat, majd lelket lehelt beléjük. A Kodiak-szigeti eszkimók mítosza szerint a holló hozta a fényt a világba, amikor is egy hólyag hullott alá, benne a férfival és a nővel, akik azután megteremtették a hegyeket, az erdőket, a tengert s az ezeket benépesítő állatokat.

Az irokéz, szíu, huron, dakota és még legalább ötven nyelvjárást beszélő észak-amerikai indián törzs a természet jelenségeit ruházta fel mágikus erővel. A világ teremtéséről szóló mítoszok majdnem minden törzsnél rögzültek. Az irokézek szerint az emberek ősanját, Aténtsziket, aki az állatokkal benépesített felsőbb világból hullott le, a világtenger felszínén állatok (hódok, pézsmapocok, vidrák és teknőcök) csoportja tartotta fenn; a pézsmapocok lemerült, a fenékről felhozott egy maroknyi földet, és a teknősbéka páncéljára helyezte. A maroknyi föld lassan növekedett, és szárazföld lett belőle. A teknősbéka e hagyomány szerint a földet szimbolizálja.

Közép-Amerikát a spanyolok hódítása előtt az aztékok, a toltékok, a maják és más indián csoportok népesítették be. Mítoszokat teremtettek a tűz keletkezé-

séről, az emberek és állatok eredetéről, a növényvilág jó szellemeiről. Az olmék hit egyik fő motívuma legfontosabb táplálékuknak, a kukoricának megszerzéséről szól. Az emberiség jótevője, az azték főisten, Kecalcoatl, a „zöld tollal borított kígyó” szerzi meg a hegyben elrejtett kukoricaszemet, és átadja az embereknek.

A maják, panteonjukban, istencsoportokat különböztettek meg: a termékenység és a víz istenét, vadászisteneket, a tűz, a csillagok és a bolygók isteneit. A maják gondolkodása szerint a világmindenség tizenhárom égből és kilenc alvilágból állt, s a világmindenség közepén helyezkedett el az a világfa, amely az égnek mind a tizenhárom rétegén áthatolt. A maja panteon jelentős alakja az ifjú kukoricaisten, a hol öregemberként, hol égi sárkányként ábrázolt Icamná, a világ ura, teremtetője, a papi rend megalapítója, az írás feltalálója. A holdistennő a szövés, a gyógyító tudomány és a gyermekszülés pártfogója volt. A maják úgy vélték, hogy az istenek csak rendszeresen kapott embervérrel tudják fenntartani életüket...

– Felháborító! – fakadt ki Szaraszvatiból. – Miféle istenek voltak ezek?!

– A napisten „táplálása” különösen jelentős volt – folytatta a herceg. – Hogy mindennapi útját az égbolton meg tudja tenni.

– Elképesztő! – jegyezte meg Sri Laksmí.

– Az aztékok a maják, a toltékok és a leigázott, szomszédos népek hiedelmeit vették át, amelyek szerint két kezdet, két őselem: – a világosság és a sötétség, a nap és a víz, az élet és a halál – örök harca figyelhető meg. Az ember élete pedig a természeti erőket megtestesítő istenek akaratától függ. Ezért kell az isteneket szüntelenül, egyeseket naponta táplálni embervérrel, ami nélkül elpusztulnának. Az istenek halála világkatasztrófát okoz, gondolták az aztékok.

– Elég! – szólalt meg Párvatí. Brahmá, Visnu és Siva feleségei a hallottak után egymást követve fejezték ki nemtetszésüket.

– A herceg szemtanú! Meghallgatjuk, amit mond, s levonjuk a tanulságokat! – mondta Siva. Szavai megfellebbezhetetlenek voltak.

A herceg beszélt tovább:

– Isteneik tiszteletére templomot emeltek. Azokban állították fel az isten kőből vagy fából faragott szobrát.

Dél-Amerika tucatnyi indián népe nem ismerte az írást, hitük ezért csupán csak rekonstruálható. Jellemző, hogy a mai világ alkotóelemeinek megjelenését náluk valamilyen világméretű katasztrófa előzi meg.

A kecsua törzsek hite szerint a központi helyet az égistenek triász: a nap, mennydörgés és a hold istene foglalja el. A nap fia az első inka, aki hűgával, egyben feleségével, apai parancsra alapítja meg államukat. A kecsuák a földet imádták, de megtalálható náluk a víz

kultusza is. Az inka korban minden városban kultikus rendeltetésű medencéket alakítottak ki, ahol a rituális fürdést végezték. Az isteneknek áldozatokat mutattak be, elemi csapások után nagyobbakat. Embereket, gyermekeket, lámákat áldoztak.

– Istenek az ilyenek?! – Visvakarman, a mennyei művész és építőmester tette a megjegyzést.

– Azok. Köszönettel tartozunk Kámának, hogy a herceget elküldte közéjük. És a hiteles beszámolót is megköszönjük – mondta Brahmá.

A főisteni dicséretnek Káma úgy megörült, hogy a zarándokoktól elfelejtette megkérdezni: van-e kérdésük. Ám talán nem is volt. Valamennyi egybegyűltet elképesztette a vérrel táplált istenekről szóló részletek.

A herceg folytatta tovább élete folyamának elbeszélését.

TIZENKETTEDIK HELYSZÍN

Camelot.

X. század.

A herceg feleségének emlékei.

*A herceg az Excalibur őrzője Arthur király
udvarában.*

– Tiszta arcú liliomom! – mondtad azon az estén, Camelotban. – Ölbe vennélek, simogatnálak, csókokkal borítanám a tested! – és még folytattad volna, de indulnod kellett. Téged jelöltek ki, hogy az Excaliburt, Arthur király brit kelta kardját őrizzed.

– A férfiak között egyedül te vagy kedves nekem – feleltem. – Tudod, hogy szeretlek, kedves? Kimondhatatlanul.

És beköltöztem veled Cadbury várába, amelynek egyik termében a kard őre lettél. Elaludni soha nem mertél, amikor az Excalibur az ágyunk fölött, a helyén függött a falon. Az Excaliburról visszatükröződött a csillagok fénye s a penge ragyogása bevilágította az őrhelyünket. Ó, azok a szabad éjszakák s a feledhetetlen nappalok! A reggelek és esték!

Amikor a lovagok körülülték a kerekasztalt, a kardot Arthur királynak adtad át. De utána hűségesen újra te őrizted.

Amikor a lovagok csatába indultak, Sir Belivere lovagolt elől s vitte az Excaliburt. Ilyen alkalmakkor végre otthon pihentél s a fából épült kis házunkban folyt az életünk.

De újra és újra beköltöztünk a várba: virrasztottunk, őriztük a kardot, te pedig öleltél s örökéletűvé tettél.

– Miféle kardról beszélsz, herceg? – kérdezte Varuna, a vizek istene.

– Igen, igen, igen!!... Szeretnénk mi is tudni! – Szúrja, a Nap; Csandra, a Hold; Váju, a Szélisten ismételték egymás után.

– Tacitus Germánia című művében írta – ismertette a herceg –, hogy a germánok tisztelték Mercuriust, Marsot, Herkulest és Íziszt s e neveken valószínűleg Wodant, a skandináv Ódin, Tiut, a skandináv Tyr, Donart, a skandináv Tór és esetleg Freayát vagy Friját, a skandináv Frigg személyét értette. A mitológiai és hősi énekek gyűjteménye, a Verses Edda szerint Ódin a hatalom, bölcsesség, mágia ura, a harcosok pártfogója volt, Tór villámisten pedig az óriások és a világkígyó ellen vívott küzdelem fő harcosa, Tyr égisten, a katonai gyűlések és a párviadatok pártfogója, Frigg pedig a vadászat ura.

Hitük szerint az istenek emelték ki a földet az ós-óceánból, amely körülölelte, és berendezték rajta a világnak a középső, emberek lakta részét, amelyet Midgardnak neveztek el.

A germán-skandináv és kelta kultúrkörből számos hőseposzt ismerünk. A kelta mítosz- és eposzhagyomány hőse Arthur, aki később a kerekasztal lovagjairól szóló középkori elbeszéléseknek, a Grál-mondakörnek és más mondáknak lett a szereplője. Arthur azzal szilárdította meg a hatalmát Britannia fölött, hogy az oltárra nehezedő kő alól ki tudta venni a varázserejű kardot, vagy a másik változat szerint meg tudta szerezni Merlin mágus segítségével a tó úrnőjének kardját, amelyet egy titokzatos kéz tartott a vizek felett. A kard neve: Excalibur.

Arthur rezidenciát alapított Caerleonban. Vára titokzatos és szinte megközelíthetetlen volt. Palotájában, a Camelotban a híres kerekasztal körül ültek a király legkiválóbb lovagjai.

Gudrun, Szigurd – germán nevén Siegfried – felesége germán-skandináv hős, akit Attila hun királyhoz adtak férjhez. A hagyomány szerint a feledés italával itatták meg, mielőtt beleyezett volna az új házasságba. Gudrun nem tudta visszatartani fivéreit attól, hogy Attilához menjenek, később pedig, amikor Attila kegyetlenül bánt velük, bosszút állt a hun királyon: tőle született gyermekeit elemésztette, a szívükből főzött ételt etette meg Attilával, majd őt magát is megölte...

– Elég az európaiak kegyetlenkedéseiből! – szakította félbe Szaraszvati a herceget.

– Folytassa csak! – intette le feleségét, a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba foglaló költészet istennőjét Brahmá. – Európa lelkét tárja elénk!

– Nibelungoknak nevezik annak a kincsnek a birtoklóit – mondta tovább a herceg –, amelyet később Siegfried szerzett meg. Ennek a kincsnek az az aranygyűrű is része volt, amely varázserejével meg tudta sokszorozni a kincset, de az átok szerint, aki megszerezte azt: életével fizetett érte.

Szigurd – a Nibelung-énekben Siegfried – feleségül vette Gudrunt – a Nibelung-énekben Krimhildét –, és testvérbarátságot köt Gunnarral és Högnivel, akik Günther, illetve Hagen néven is ismertek voltak. Gunnar megkérte Brünhild kezét, de a lány korábban már esküt tett, hogy csak ahhoz megy férjhez, aki átjut a palotáját körülvevő tűzhegyen. Arra pedig csak Szigurd volt képes. Szigurd három éjszakát töltött Brünhilddel. Kivont, mérgezett kardot tett kettejük közé. Később, egy alkalommal, amikor Gudrun és Brünhild arról vitatkoztak, hogy melyikük férje a jobb, fény derült a házasság körüli csalásra. Brünhild haragra lobbant, és azt követelte Gunnartól, hogy ölje meg Szigurdot. A becsületében sértett asszony bujtogatására Gunnar rászánta magát a gyilkosságra.

– Köszönöm, herceg! – mondta Varuna.

– Mi is! Mi is! Mi is! – csatlakozott Szúrja, a Nap; Csandra, a Hold és Vájú, a Szélisten a Vizek istenéhez. A herceg még hozzátette:

– A Nibelung-legendát Wagner A Rajna kincse, a Walkür, a Siegfried, Az istenek alkonya című operáiban is feldolgozta.

– Az apszaraszok társulatát kérjük fel, hogy mutassák be nekünk ezeket az operákat! – mondta Visvakarman, a mennyei művész és építómester. – A díszleteket és a jelmezeket magam fogom elkészíteni.

Káma a zarándokokhoz fordult, és arra kérte őket, hogy tegyenek fel kérdést.

– Camelotban hogy folyt tovább az életek? – kérdezte az egyik zarándok.

– Feleségemmel sokszor durva voltam, talán kialvatlanságom miatt s előfordult az is, hogy megütöttem. Ő pedig a lovagok ágyában kezdte egyre jobban érezni magát. Végül aztán az egyikük, mert bosszút forraltam ellene, kardjával leütötte a fejemet.

Több kérdést nem tett fel senki.

TIZENHARMADIK HELYSZÍN

Chanchan.

XII. század.

A herceg a csimuk fővárosában él.

A herceg Káma színpadát nézte és sóhajtva mondta:
– Olyan távolra kerültem Indiántól!

A csendben, mely Káma kertjében támadt, hallani lehetett a Gangesz vízének sodrását.

– Ahol szerelmünk újra lángra lobbant, a világ legnagyobb vályogából épített városában történt. Chanchan, a csimuk fővárosa, szárított agyagtéglákból épült fel; az épületeket arannyal díszítettük. Minták segítségével madár- és halmotívumokat nyomtunk a nedves falakba.

A herceg nézte a színpadon megelevenedő agyagvárost.

Chanchan szabályos, derékszögű úthálózattal rendelkezett. Lakótömbök, piramisok, szentélyek épültek mindenfelé. Hatalmas vízgyűjtőmedencékből szövevényes csatornarendszeren biztosítottuk a vízellátást. Nagy kiterjedésű, öntözött földeken gazdálkodtunk. Chanchant felszíni vizekben bővelkedő őstermészet vette körül. Északon a fenyvesek és rezgőnyárfák magasodtak és gyakorta erdőtüzek pusztítottak a szél-

sőséges éghajlatú erdős területen. Aztán egy mocsaras és folyóvizekkel bőségesen elhalmozott tengerszint feletti bőtermő fennsík, és végül a deltatorkolat. Mocsarak, sekély tavak, zöldellő rétek, fákkal árnyékolt legelők öltöztették, díszítették a színek pompájába a pusztaságot.

Házunk a Smaragd-templom közelében állt, az egyik legnagyobb kerámiaégetővel, ahol edényeket vásároltál, s ahol először megláttalak. Ott adtam puha csókot füledbe, és remegtünk a gyönyörűségtől.

Ott éltünk, s szerelmünk forrássá változott, mely szomjunkat enyhítette. Néhány hónappal esküvőnk után bekövetkezett korai halálad még most is felfoghatatlan számomra... Hová mehettél? Szép tested úgy elkápráztatott!

Szerettem őt, amíg éltem. S naponta kerámiáimba formáztam.

– Életed végéig egyedül éltél, herceg? – kérdezte a Káma engedélye után megszólaló egyik zárándok.

– Nem. Egyik szolgám az ágyasom lett. De méhében fogant gyermekeim mind meghaltak.

Káma elszomorodott. Szolgájával szemben tanúsított szigorát fájlalta? Nem tudhatjuk. A szerelem háttartalan fantáziájú istene ugyanis nem mondott semmit.

És kérdés sem hangzott el már több.

TIZENNEGYEDIK HELYSZÍN

A Húsvét-szigeten.

XIII. század.

A herceget felesége utolsó útjára kíséri.

– Az életem a fényesség Káma akaratából Indiántól még messzebb folytatódott tovább. Vagy inkább előlről kezdődött – mondta a herceg.

– A hold alatt micsoda csend honolt!... Feküdtünk a végtelen tenger partján, ahol mindig hangszerre feszített húr voltam játékos kezében. Megnyílt tőled ajkam, ölem, amikor csókoltál, csókolgattál, öleltél s szeretted.

Az a nap is megfeszített munkával telt el. Nádat vágtunk, édes burgonyát szedtünk, jukkapálma rostjából köteleket fontunk. Kötélből sohasem volt elég. Naponta szaggattuk őket: a kifaragott szobrokat csúszótalpakon kötelekkel vontattuk ki a kőbányából.

A távoli, nagy szigetekről érkezünk erre a száraz földre. Törzsfőnökünk meghalt, magunknak új hazát keresve a hosszú úton szóródtunk szét a kiismerhetetlen, idegen vizeken s azóta várjuk testvéreinket.

Arcunk képmását szobrokba véstük, hogy azokat a tenger felől észrevegyék. Az óceán hullámain csónakokban sodródva élnek talán még valahol.

A szobrok háromszor, ötször is magasabbak mint mi vagyunk s kétezren sem tudunk olyan súlyosak lenni, mint arcmásaink. Nekifeszültünk, ahányan csak partra léptünk a szigetre s kőarcainkat a kőbányából csúszótalpakon húztuk a partra. A szobroknak mély gödröket ástunk, súlypontjuk így jó mélyre került, és a hosszú kötelek segítségével talpra tudtuk állítani őket.

Ma sem csináltunk másképp semmit: az egyik kőszobor mégis agyonnyomott! Most itt fekszel szótlanul, mozdulatlanul, meg sem érintesz, kedvesem. Azért szeretsz még? Tudod, hogy nincs párod! Veled mindig vágytam s gyönyörbe szálltam.

Most csónakba fektetlek, virágokkal borítom testedet, élelmet és vizet teszek fejed mellé. És útnak indítalak!

A távoli horizonton isteneink várnak, de úgy senki nem szerethet már, mint én szerettelek, kedvesem.

Most menj!... Galapagosz felé sodorjon a víz!...

– Galapagoszról szívesen hallanék beszámolót, herceg – szólalt meg Prithiví, a Föld úrnője.

– Galapagosz – válaszolta a herceg – szigetére, birodalmad távoli pontjára elsősorban az állatok világa vonzza a látogatókat, úrnőm. A spanyol galapago szó a teknősök földjét jelenti. Az Ecuador fennhatósága alá tartozó Galapagoszi Nemzeti Parknak e kivételesen szép állat a jelképe. A számos állatfaj közül néhányan a jégkorszak óta változatlan külsővel rendelkeznek, mások pedig alkalmazkodtak a helyi körülményekhez.

A szigetvilág elszigeteltségének köszönhetően a madárvilág közel fele osztályán belül állandó, helyi jellegű...

– Tudós nyelven, herceg ezt úgy mondják, hogy endemikus – szakította félbe Privithí.

– A hullók, a tengeri teknősök kivételével, különlegesnek számítanak. Dél-Amerikából származónak tartják azt a páratlannak mondható növény- és állatvilágot, amely Galapagosz szigetein kialakult. A tenger és a levegő áramlatai hozhatták a magvakat, a madarak odarepültek, a déli-sarki állatvilág egyedeit, köztük a pingvineket pedig a Humbold-áramlat sodorta melegb vizek felé, ahol hosszú idő folyamán alkalmazkodtak a megváltozott körülményekhez...

– Hol található Galapagosz? Lemegyek egyszer – mondta Hanumán.

– Galapagosz Salvadortól kétezer kilométerre délre fekszik – válaszolta a herceg – és Panamától ezerhat száz kilométerre dél-nyugatra. Az Egyenlítő éppen a szigetvilág közel kétezer méter magasságú Farkasvulkán vonulatát metszi. Öt nagy sziget, ötszáz négyzetkilométer feletti, nyolc közép nagyságú és számos kisebb sziget alkotja Galapagosz szigetvilágát. A Darwin-sziget és az Espanola-sziget közötti távolság háromszázötven kilométer. A szigetvilág bejárásához ebből is következően legalább két hét szükséges. Cristobal szigetén élnek emberek, de ott is csupán két ezren. A lakosok számánál sokkal több a teknős: Santa

Cruz és Isabela szigeteit kell azoknak meglátogatniuk, akik tanulmányozni akarják ezeket a szép példányokat. Mindkét szigeten ezrével élnek. Iguánákat Santa Fe-, Santa Cruz-, Seymour, Isabela- és Fernandina-szigetének szikláin tekinthetünk meg, a forró és száraz partokon. A szigetek belsejében a klíma sokkal párásabb. Júniustól decemberig tart a hideg évszak, melynek során a Humbold áramlat dél-keletről hideget hoz, és keveredik a meleg trópusi levegővel. Felhők takarják el ilyenkor a fókák birodalmát is, Genovesa szigetétől Pintáig. Garua a neve a felhős égből ömlő esőzuhatoknak, melyek a magasabban fekvő területekre jellemzők. Januártól májusig tart a meleg évszak, a látogatásra legalkalmasabb néhány hónap, amikor a tenger is meleg, úszásra alkalmas és nem erőteljesek a hullámok. A víz hőmérséklete ezekben a hónapokban sosem csökken huszonöt fok alá...

– Darwin, egy angol kutató járt ott, ha jól tudom – mondta Privithí.

– A Beagle fedélzetén 1835-ben érkezett a térségbe, és harmincöt napot töltött el ott, úrnóm – válaszolta a herceg. – Megfigyeléseket végzett. Négy évvel később tette közzé „A fajok eredete” című munkáját, amelyben tizenhárom pintyfaj leírását közölte, amelyek mindegyike táplálékának megszerzéséhez alkalmazkodott. Darwin leírta még, hogy az általa látott erdei fakopáncs itt kaktusz tüskéjét használva szedi ki a kukacokat az üregekből, hasadékokból, és ez az egyetlen

szerszámot használó madár a világon. Darwin következtetése volt, hogy az elszigeteltség és az új feltételek járultak hozzá a gyors evolúcióhoz. A kormoránok közül az eltérés példaként említette meg a világon ott élő legnagyobb kormoránfajtát, melynek ott nem volt természetes ellenfele. Emiatt fokozatosan elkényelmesedett, repülési képességét és ügyességét elvesztette. Kényelmét és nyugalmit a víz alatti búvárkodásban találta meg...

– Szeretném Galapagoszt látni! – sóhajtott fel Szaraszvati.

– Magam is megnézném – válaszolta férje, Brahmá.

– Legközelebbi összejövetelünket Káma ott rendezze meg! – szólalt meg Visnu.

– Hanumán legyen segítője a szervezésben! – tette hozzá Siva.

A herceg folytatta beszámolóját:

– Galapagosz szigeteit olyan hüllők uralják, amelyek a dinoszauruszok kihalása előtti korszakra emlékeztetnek. Az óriás teknős egy faja él az Indiai-óceánban, s tizenegy figyelhető meg a galapagoszi szigetvilágban. A méteres nagyságot is elérő, kagylón élő állat a kétszázharminc kilogrammot is megütheti, és kétszáz éves kort megér. Nedves területen, ahol dús növényzet alakult ki, sok a kagyló és kupacokban található a partokon, mint Santa Cruz szigetén. Az óriásteknősnek könnyű tehát táplálékát megszerezni, ám szárazabb területeken szegényesebb az élet: ott a körülmények-

hez az állat úgy alkalmazkodott, hogy a lassan kifejlődő hosszabb nyakával és lábaival a homokból ássa ki a kagylókat.

– A teknősök között szeretnék üldögelni, Káma! – parancsolta Visnu.

– Trónusodat kérésed szerint fogom elhelyeztetni, felség – felelte Káma.

A herceg előadása befejezéséhez ért:

– Darwin az alkalmazkodóképességben látta az evolúció útját abban az érintetlen szigetvilágban, ahol amíg a teknősök élnek, élni fog a tenger. És ha a tenger él: élni fog az univerzum is – zárta le beszámolóját a herceg.

– Helyesen gondolod – Siva egyetértett a herceggel. Káma még kérdés feltevésére adott lehetőséget. A zarándokok egyike élt is a lehetőséggel.

– Csónakod elérte Galapagoszt?

– Nem. Játékos delfinek felborították. Testemet macskacápák tépték szét.

– Feleségeddel mi történt?

– Téboly vett rajta erőt. A törzsbéliek démoni tekintetétől félve a külvilágtól elzárva tartották, de vízzel és élelemmel ellátták. Magányosan tengette életét, mint a bélpoklosok egy megközelíthetetlen szigeten.

Káma arcán a megrendültség jelei jelentek meg. Sri Laksmí nem tudta szó nélkül hagyni megdöbbenését és megjegyezte:

– Azért itt már be kellett volna avatkoznod, Káma!

Káma nem válaszolt.

– Megfeledkeztél róluk? – kérdezte Visnu felesége.

– Nem – felelte Káma.

– Ami sok az sok! Nem méltó hozzád! – folytatta Sri Laksmí, a tökéletes Szépség és a Jószerencse istennője.

– Káma útjaiba mi ne próbáljunk akadályokat állítani! – zárta le a vitát Visnu.

Káma intett a hercegnek, hogy folytassa élete alakulásának beszámolóját.

TIZENÖTÖDIK HELYSZÍN

Alhambra.

1492.

A herceg hárembölgybe szeret.

– Indiámhoz közelebb, és mégis oly távol, de újra emberi alakban folytatódott életem – kezdte a herceg az újabb történetet.

– Mit kívánsz, kedvesem? – kérdezted.

– Csókot, sokat, oly gyorsan elrepül az élet! – feleltem neked azon az éjszakán.

– Szeretsz-e igazán? – kérdezted.

– Szép tested ölelésre született – mondtam neked.

Szívem nagy szerelemre gerjedt, amikor a mór háremében először megláttalak. S most már öllek mindörökké!

Szenvedélyemet a próféta szavai érzékeltették legjobban: „Mikor egy férfi hitvesére néz, s az visszanéz reá, Allah kegyelemmel tekint le rájuk. Mikor megfogják egymás kezét, bűneik ujjaik között távoznak. Mikor együtt hálnak, angyalok állják körül őket a földtől a mennyboltig. A kéj és a vágy olyan szépek, mint a hegyek. Ha a feleség viselő lesz, jutalma annyi, mint a böjté, az imáé és a szent háborúé (együtt).”

Hajnal lehetett, amikorra az egyesülés különböző módjait már végigpróbáltuk – nézett hallgatóságára a herceg. – Miképp a nők általában, ő is vonzódott az „örletés” iránt, mert ezt alkalmazva hasunk egymáshoz feszült, ajkaink összetapadtak és méhe is kivette részét az ütközetből. Ha az ember azokra az élvezetekre vágyik, amelyeket egy nő tud nyújtani, akkor teljesen ki kell elégtetni a nő forró öleléseinek vágyát. Káma olyannak alkotta meg őket, hogy nem találnak teljes kielégülést a csókokban és ölelésekben, ha nem kíséri azokat egyesülés. A lingam számukra a kielégülés forrása, s akkor szeretnek bennünket, ha hadakozunk bennük, legyünk is bármilyen csúfak és formátlanok.

Káma emlékeztessen benneteket arra, hogy semmiféle simogatás és csók nem ér fel a lingam bevezetésével! Tartózkodnotok kell az érintésektől és az ajkak egymáshoz tapadásától, ha nem akartok egyesülni, mert csak hiábavalóan szítjátok a tüzet. Csókolózás nélkül viszont semmilyen testhelyzet és mozgás nem adhat tökéletes gyönyört. A csókok csókja pedig nedves ajkakra kerül, s az ízesebb, mint a pergetett méz, mámorítóbb, mint az andalúziai bor.

A mozgásmódok közül az „összeolvadás” során teljes egészében vezessétek be lingamotokat a jóniba oly szorosan, hogy szeméremdombotok összetapadjon! Majd erőteljes mozgásba kezdjétek anélkül, hogy egy kicsit is kihúznátok lingamotokat, amelynek érint-

kezése a méhbeli rendkívüli élvezetett nyújt és teljes mértékben kielégíti a vágyakat.

A háremhölgyek egymás közötti kielégítésének is kedvelt mozgásmódja ez.

A változatok között a „szívák a jóniban” során bevezetitek lingamotokat a jóni falai közé, majd le a földre, jobbra és balra mozgassátok odabent! Nagyon merev lingammal lehet csak ezzel a mozgásmóddal próbálkozni. Következhet a „szerelem öltögetése”, amikor félig bevezetett lingammal gyors mozgást végeztek, majd hirtelen teljes nagyságban tövig bedöfitek. A mozdulat maga olyan, mint amelyet a szabó végez kezében a tűvel. A „fokozatos megközelítés” alatt a szokásos mozgást végzitek, majd abbahagyjátok. Ekkor a lingammal a jóniban kezditek el a mozgást, majd abbahagyjátok. Addig folytatjátok ezt, amíg a tetőpontra értek. Az „öklelést” is próbálgathatjátok, melynek során a lingam bevezetése után mindketten visszahúzzátok fegyvereiteket anélkül, hogy a lingam teljesen kijönne, majd egyszerre öklelitek fel egymást. Ezt ismételtessétek a megfelelő ideig! Időzzetek a „vödör a kútban” változatnál is! Szorosán ölekeztek össze a behatolás után! Lökjétek egyet, majd egy kicsit vonuljatok vissza! Ekkor ők következzenek! Majd ők is megpihenhetnek. Így folytassátok a váltakozó mozgást a kellő ideig! Kezeiteket és lábaitokat összekulcsolva a vödör kútbeli mozgását utánozzátok!...

Álmomban gyakran láttam jónit, amiről álmodni jót jelent.

– Melyiket láttad? – kérdezted. – A „gyönyörködteőt”, amely arról híres, hogy páratlan gyönyöröket ígér? Melyért a vadállatok és a ragadozó madarak véres harcot vívnak? Mely a legnagyobb gyönyört jelenti a földön? Mely a beígért paradicsomi örömök része? A hurikét, a fekete szemű szüzekét, akik a paradicsomban élvezetekben részesítik az igazhitűeket? Vagy a „fórrót”, mely a legdicséretreméltóbb a jónik közül? Vagy a „darázst”, amely erős jóni és durva szeméremszórzetéről ismert? Vagy a „szívót”, mely az izgató játszadozások vagy a hosszú tartózkodás következtében szerelmi lázban égve a behatólingamot hevesen szívja magába? Vagy a „barapóst”, amelyik a vágtyól égve vadul nyílik és zárul a behatólingam körül? Amelyikben az ömlés pillanatában úgy érzed, mintha lingamod fejét a méhszáj megharapta volna? Vagy az „ismeretlent”, amelynek folyton nyitva van a bejárata, de a fenéke nem látszik? Amelynek csak a leghosszabb lingam képes elérni az alját? Vagy a „nedvest”? Vagy a „páncélozottat”, amelynek az a fogyatékosága, hogy igen szűk? Amelyik a körülmetélés nyomait mutatja, melynek során a csiklót csonkítják meg, és gyakran a szeméremajkak is megsérülnek? Vagy a „nyugodtat”, mely miután befogadta a lingamot, türelmesen aláveti magát minden szeszélyének? Vagy a „menekülőt”, amelyik igen szűk és kicsi, fájdalmat érez a jól fejlett, merev lingam

behatolásakor, s ezért menekülni próbál jobbra is, balra is?

Ekkorra már nevettem:

– Tart még a felsorolás?

– Igen. A „szembenézőt”? Az erősen vágyakozó jónit, amelyik nem félénk, nem szégyenlős, hanem bátran szembenéz a lingammal? Vagy a „bajvívót”, amelyik a lingam behatolása után maga végzi az előre-hátra mozgást, előrenyomakodik a lingam mentén, mert fél, hogy az kimerül az élvezetek megérkezése előtt? Vagy a „leeresztettet”, amelyiken a hús úgy gömbölyödik, mint egy szépen ívelő kupola, a teteje pedig nedves? Vagy a „segítőit”, amelyik segíti a lingamot behatolni és visszavonulni, alászállni és visszahúzódni? Vagy a „befogadót”, amelyik már régóta sóvárog az egyesülés után? Amelyik szívesen fogadja a lingamot, és segíti eljutni minden szegletébe kívánsága szerint, legyen az bármelyik része is? Vagy az „egyesítőit”, amelyik olyan szorosan tapad a befogadott lingamra, hogy ha tudná, még a két herét is bekebelezné? Vagy a „fáradhatatlant”, amelyik amikor befogadta a lingamot, megszakítás nélkül vadul dobálni kezdi magát, amíg a lingam el nem éri a méh száját? Vagy a „szitát”, amelyik miután befogadta a lingamot addig rázza, mint a szitát jobbra-balra, előre meg hátra, míg a gyönyör meg nem érkezik. Vagy a „pípost”, amelyiknek a szeméremdombja úgy domborodik, mint a teve púpja és lelóg combjai közé, mint a borjú feje? Vagy a „duzzadt aj-

kút”, amelyek különösképpen természetes nők jól fejlett jónijához tartozik? Vagy a „*feneketlent*”, amelynek mélysege ismeretlen, mert a méh nagyon hátul fekszik? Vagy a „*torkost*”, amelyeknek minden lemegy a torkán? Amelyik ha hosszabb ideig nem egyesülhet, akkor a közelébe kerülő lingamot valósággal elnyeli? Vagy a „*batalmast*”, amelyik széltében és hosszában egyforma, tökéletesen fejlett mindenfelé, egyik oldalától a másikig, a szeméremcsonttól a gátig? Vagy a „*tágast*”, amelyiket tágas szeméremdomb vesz körül?

– Meddig sorolod még? – kérdeztem.

– Melyik volt? A „*nagyhomlokú*”, amelynek úgy emelkedik a szeméremcsontja, mint egy nagy, domború homlok? Vagy a „*duzzasztó*”, amelyiknek a közelébe ha tunya lingam kerül és fejét néhányszor hozzá dörzsöli, rögtön megduzzad és felegyenesedik? Vagy a „*formás*”, amelyiknek olyan fehér, húsos a formája, mint egy szépen ívelő kupolácé, szabályos és tökéletes? Vagy a „*sóvárgó*”, amelyik sóvárog a lingam után, és ha egyet ölébe zárhat, el nem engedí, míg tüzét nem oltotta vele? Vagy a „*zúgó*”, amelyik ha vizel, zúgó hangot hallat? Vagy a „*sürgető*”, amelyik sosem fárad el? Vagy a „*zúzó*”, amelyik a lingamot valósággal összezúzza? Vagy a „*hallgatag*”, amelyik nem hallat semmilyen hangot? A lingam akárhányszor illeti, beleegyezően tűr minden zúgolódás nélkül? Vagy a „*sündisznó*”, öregasszony jónija, melyet kiszáritott már az idő és tüskés szőrzet borítja? Vagy a „*fitos*”, amelynek keskeny ajkai

és kicsi szeméremajka van? Vagy a „taréjos”, melyet olyan vörös taréj díszít, mint amilyen a kakasnak van? Vagy a „hasadék”, amelyik, mint egy hasadék a falban? Vagy a „seregély”, mely a nagyon fiatal lányok jónija? Vagy a „szorító”, mely minden jónira használható? Vagy a „vágakozó”, az érintetlen szűz jónija? Vagy a „rés”, amelyik a különösképpen fiatal nők jónija?

– Mindegyik... Egyik sem! – nevettem most megint. – A tiéd! – tettem hozzá.

– Ó, játékos, fürgé lingamom! – mosolyogtál, és a lingam neveit kezdted sorolni: – A *felfedezőt*, a *kíváncsit*, a *pythüdtet*, a *dörzsölőt*, a *keutatót*, a *megbecstelenítőt*, a *csobbanót*, a *nyáladzót*, a *nyomakodót*, a *keverőt*, a *könnyezőt*, a *szégyenlőst*, a *szégyentelent*, a *bozontost*, a *nyakast*, az *üstököst*, a *botladozót*, az *egyszeműt*, a *kopaszt*, a *félszeműt*, a *betolakodót*, a *lubickolót*, a *kopogót*, a *forgolódót*, a *tűzoltót*, a *szabót*, a *feszégetőt*, a *szundit*, a *csalót*, az *igazgatót*, a *csúszómászót*, a *felsőszabadítót*, a *szilajt*, a *cuppantót*, a *galambot*, a *nemzőt*, az *orrítorlarudat*, a *hímtagot*.

Csodálkoztam, hogy a lingamnak ennyi neve lehet!

Illó elnevezések születtek az állatok szerszámaira is. A leghatalmasabb szerszámmal az olyan patás állatok rendelkeznek, mint amilyen a ló, az öszvér és a szamár. Szerszámaik neve: turbános, ültetőfa, híd, dárda, kalapos, üstökös, felfuvalkodott, szilaj, meztelen, betörő, nagyfejű, óriás. A tevéé: lusta, bozontos, elrejtett, peckes, meredő, kötél, hosszú, közismert. A bika, és a kos szerszáma: hosszú, kisfejű, ostor, vessző,

csupaideg. Végül a vadállatoké: rúd, fejenagy, megnyúló.

Berber háremhölgytől tudtuk meg, hogy az állatok között az oroszlán az egyesülést illetően a legokosabb és a legtapsztaltabb. Amikor nőstényével találkozik, alaposan megvizsgálja, és észreveszi, ha más hímmel volt dolga. És jaj annak az állatnak, aki ilyenkor az útjába kerül! Felbőg, remeg körülötte minden, ráveti magát a nőstényre, marcangolja a hátát és akkorát üt rá a mancsával, hogy egyből kettétörik a gerince.

Végül a tetemét is levizeli.

Ezután kibújtunk az ágyunkból, hogy mielőtt elaludnánk: elbúcsúzzunk a palotától, az árnyékos udvaroktól, csarnokoktól, kecses árkádoktól, márványoszlopoktól, szökőkutaktól és a medencék útvesztőitől. Felfoghatatlan volt, hogy szeretett gazdám, Boabdil, Spanyolország utolsó mohamedán uralkodója behódolt a katolikus fejedelem, Aragóniai Ferdinánd és felesége, Kasztíliai Izabella előtt.

És hogy el kell hagynunk a palotát!

Beléptünk a Mirtusz-udvarba. Csend és nyugalom töltötte be a teret. A szép vonalú árkádok a vízmedence mozdulatlan víztükrén lebegtek. Miben rejlik a Mirtusz-udvar szépsége? – Ezen tűnődtem magamban. – A víz fantáziadús játékában?

Mi, mókák, az afrikai sivatagokból érkeztünk. Őseink életében meghatározó volt a víz. Amikor épületeket emeltünk, nagy örömmel használtuk a szökő-

kutakat, vízmedencéket az együttes részeként. A kutak, csatornák visszaverték a napfényt, tükröződött bennük a hold, s a csillagok, s a víz, felfrissülést nyújtott a perzelőn forró nappalokon. A palotában a kutak vizének mindenütt visszhangzó csobogása nyugalmas, elmélkedő légkört teremtett: kellemes, árnyékos menedéket.

Lehet, hogy mégis mindent itt kell hagynunk?

Az Oroszlános udvarban a szökőkutat alabástrom oroszlánok övezték. A királyi család kedvenc tartózkodási helye csendes volt, pedig nemrég még háremhölgyek táncoltak, énekeltek a mór kedvére. Ott láttalak meg először, amikor a palotába érteztél.

Másnap reggel aztán végleg elhagytuk Granadát. Gazdám, a magasságos Boabdil, a várostól több mér-föld távolságra megfordult, szomorúan bámulta az ismerős falakat. Anyja szólalt meg:

– Asszony módjára siratod azt, amit férfiként nem tudtál megvédeni.

Gazdám szomorúsága lehangolt. De mellettem lovagoltál, rám néztél, s eltöltött az érzés, hogy Allah teremtményei között nincs nálad vonzóbb asszony.

S többet kívánhatok-e?

– Káma akarata szerint az iszlám követője lettél, herceg – szólalt meg Visnu. – Beszélj nekünk erről a vallásról, mely odalent a leggyorsabban téríti híveit.

– A muzulmánok számára Allah az egyedüli isten. Örök és mindenható. A Korán szövegét ő adta Mohamed szájába, s az iszlám szent könyv szerkezete

Mohamed halála után, a VII. század közepére kialakult. A Korán száztizennégy szúrát – fejezetet – tartalmaz. Aszerint, hogy Mohamed hol és mikor mondta, az első, hol meg harmadik személyben szóló isten és az iszlám ellenségei vagy az ingadozók közötti dialógus formájában. A Korán „istennek tetsző” életmódot és magatartást meghatározó vallási-jogi előírásokat és bizonyos szertartási gyakorlatra vonatkozó szabályokat is tartalmaz. Fontosnak számít az iszlám szent hagyománya, a szunna is, amely a hadiszokon – a hagyományokat is magába olvasztó, Mohamed életéről szóló történeteken – alapul.

A Korán tanúsága szerint Allah a világmindenség megteremtője: ő választotta szét az eget és a földet, és a vízből megteremtett minden élőlényt. Két nap alatt teremtette a Földet, hét nap alatt az eget. Megalkotta a hét eget sorra, azaz egyiket a másik fölé, megteremtette a Holdat fénylőnek, és megteremtette a Napot világitónak. A hetedik ég felett található Allah trónja. Az égben helyezkedik el a paradicsom, a dzsanna és a pokol, a dzshannam is. Az első embereket, Ádámot és feleségét, Havvát Allah a paradicsomba telepítette le, de ők megkóstolták a tiltott gyümölcsöt, Allah pedig a Földre száműzte őket. Havvá, aki évente fiút és leányt szült, hetven pár ikret hozott a világra, s így lerakta az emberi nem alapját.

Allah rendeléseit – több ízben is különböző népek – prófétái által juttatta le a földre. A hagyomány szerint

124 ezer próféta volt, köztük a legkiemelkedőbbek: Ibráhim, Músza, Isza, Suaib, Húd és Szálíh. Számos muzulmán próféta megfelel az Új- és Ószövetség szereplőinek: Ádam (Ádám), Núh (Noé), Ibráhim (Ábrahám), Músza (Mózes), Lút (Lót), Ajjúb (Jób), Harun (Áron), Isza (Jézus), Jahja (Keresztelő Szent János), Marjam (Mária), Zakarija (Zakariás).

A Korán szerint Isza megjósolta Mohamed prófétságát. Mohamed Allah „követe” és prófétája, egyike azoknak a prófétáknak, akiket Allah már korábban is küldött az emberekhez. Mohamed „világító fáklya”, akit Allah arra választott ki, hogy elvigye az embereknek az igazságot: „Mondd: én csak hozzátok hasonló ember vagyok, azt a kinyilatkoztatást kaptam, hogy a ti istenetek az egyetlen isten”...

– Szaraszvatit, Sri Laksmít és Parvatít küldjük követségbe Allah trónusa elé! Tetszik nekem ez a vallás – mondta Brahmá. – Elmentek?

– El, ha ez az óhajtasod – felelte Brahmá felesége. Visnu és Siva párjának sem volt ellenvetésük.

– A részleteket megbeszéljük még – mondta még Brahmá és a hercegre nézett, hogy folytassa előadását:

– A mekkai kába után az iszlám második legjelentősebb szentélye Mohamed sírja Medinában. A szentek sorába tartoznak Mohamed családjának a tagjai. Felesége, Áisa és lánya, Fatima. Mohamed unokatestvére és fogadott fia, Ali vette feleségül Fatimát. Alit a síták szentként tisztelik. Fatimára vezetik vissza származá-

sukat a síta imámok és számos mohamedán ország uralkodó dinasztiája. A szenteknek külön kategóriáját alkotják a sahídok, akik a hitért meghalt vértanúk, vagy akiket ártatlanul öltek meg. A szentek jelentős része szúfi, aki csodatévő képességéről emlékezetes. Az iszlám szerint az emberek benső kapcsolatba kerülhetnek a dzsinnekkel, az emberek előtti teremtményekkel, akik képesek emberi külsőt is ölteni, s hajlamosak arra, hogy ártsanak az embereknek. Ellensúlyozásukra az embernek megadatott a „saját” angyala is, aki jó cselekedetekre buzdítja őt.

A síta tanok a hatalom rokonság alapján való öröklése elvének talaján keletkeztek. A muzulmán közösségek vezetésének jogát Mohamed családjára, azaz Alira és Fatimától való gyermekeire ruházták. A lelki öröklés tana szerint „Mohamed fénye” sorra a „szent imámokhoz” került. A szunnitáktól eltérően, ahol az imám a közösségnek tagjai által választott világi és szellemi vezető, a sítáknál Mohamed küldetésének örököséként szerepel, főpap, aki a benne megnyilvánuló isteni erő révén tévedhetetlen és titkos tudás birtokosa.

A síták tisztelik a Koránt, bár meg vannak győződve arról, hogy belőle Ali említéseit Oszmán kalifa parancsára eltávolították.

– Köszönöm, herceg – mondta elégedetten Káma.
– Hosszú utadról hasznos ismeretekkel tértél vissza.

Van-e kérdése a zarándokainknak? – kérdezte a Szerelem istene.

– Említetted az egyesülés módjait, herceg – kezdte a zarándok. – Az iszlám hívői a szerelem játékos művészetében alkottak maradandót?

– Igen – felelte a herceg. – Nóm háremhölgy volt, mint említettem: a tánc, az ékesszólás s a szerelem művészetének előadója. Ismerte az arab bölcselők műveit, az Ezeregyéjszaka történeteit, Ibn Khaldúm, Muhhammad an-Nefzawi műveit, s a szerelem illatos kertjébe engem is elvezetett. Most elmesélem nektek, hogy számos változata és sokféle módja van a nőkhöz való közeledésnek. Ahogy a Korán második szúrájának kétszázhuszonharmadik sora írja: „Asszonyaitok a ti termőföldetek. Menjetek földjeitekre kedvetek szerint.” Ízlésetek szerint választhatjátok meg a legalkalmasabb helyzetet, de az egyesülésnek Káma csataterén, a jóniban kell történnie. A jóniban, amit az igazhitűek vulvának hívnak.

– Elmondom nektek a módozatokat – A herceg szavait a szép testű égi kurtizánok, a ruhát sem viselő apszaraszok illusztrálták:

– Fektesétek asszonyaitokat a hátukra! Helyezkedjétek el félig felhúzott combjaik között és vezessétek be lingamjaitokat. Tudjátok, hogy a szerelemvessző szent nevét ők nem használják. Amikor lingamjaitokat már bevezettétek, lábujjaitokkal a földnek feszülve így ütemes mozgásba kezdhettek. Ez a „kígyó módjára”

végzett egyesülés azoknak gyönyörűsége, akiknek fejlett a lingamjuk. A második mód azoknak ajánlható, akiknek lingamja rövidebb. Ebben az esetben hagyjátok asszonyaitokat a hátukra feküdni. Emeljétek fel a nő lábait, jobb lábát a jobb füléhez, bal lábát a bal füléhez. Ebben a helyzetben fenéke felemelkedik és a jónija kidomborodik, ami megkönnyíti a lingam bevezetését. A harmadik mód esetében asszonyaitokat fektessétek a hátukra. Helyezkedjete el combjaik közt úgy, hogy egyik lábuk a vállaitokon, a másik hónotok alatt legyen. Aztán kerüljete beljebb. A negyedik esetben a nőt a hátára fektessétek és lábaikat vegyétek a vállaitokra. Ebben a helyzetben jónija megemelkedik és éppen szembe találja magát mereven álló lingamjaitokkal, melyeket így már könnyedén bevezethettek. Az ötödik módozatban asszonyaitokat az oldalukra fektessétek, helyezkedjete el combjaik között és így hatoljatok be Káma csataterére. Előfordulhat azonban, hogy ez a helyzet derékfájást okoz. A hatodik változatnál hagyjátok, hogy asszonyaitok térdeikre és könyökeikre ereszkedjenek, mintha imádkoznának... Ó, fényességes Káma! Végtelen a te leleményed!... S amint leereszkedtek, jónijuk hátul kidomborodik, melyet így könnyebben megközelíthettek. Az egyszerű nép nyelvén szólva a „tehén módjára” történő egyesülés ez. A hetedik módozat szerint asszonyaitokat fektessétek az oldalukra és guggoljatok a combjaik közé úgy, hogy egyik lábuk a vállatokon legyen, a másik

pedig a ti combjaitok között, s ők tovább is az oldalukon feküdjenek. Akkor behatoltok és magatokhoz húzzátok őket ölelő karjaitokkal. A nyolcadik esetben hagyjátok, hogy a nők a hátukra feküdjenek úgy, hogy maguk alá hajlított lábaik combjaik alatt nyugodjanak. Ti pedig térdeljete le hozzájuk és illesszétek lingamjaitokat a jónijukba. Mindezt Káma óhajtására teszitek! A kilencedik módozatnál a nők hátukkal feküdjenek egy alacsonyabb fekvőhelyre, ahonnan lábaik kényelmesen leérnek a földre. Fenekük annak szélére essen, hogy be tudjatok hatolni szerelemcsatornájukba. A tizedik változat esetében a nők egy alacsony fekhely szélében kapaszkodjanak meg, miközben ti emeljétek fel a lábaikat, melyeket ők a derekatok köré fonnak. Az ágy végébe kapaszkodva ültessétek el azután lingamjaitokat Káma rendelt helyére. Mozdulataitokkal mindig igazodnotok kell a nő mozgásához.

Káma játékossága örömtök forrása.

A tizenegyedik változat szerint a nők feküdjenek a hátukra és fenekük alatt legyen párna. Ti pedig helyezkedjete el combjaik között úgy, hogy talpaik a hátatok mögött találkozzanak.

Káma rendelése szerint eképpen csatározatok! Indiánkban ő más módozatokat is adott nektek, amelyeket az iszlámhitűek is elismertek, mert tudták, hogy a nő élvezetének módjait az indiaiak megsokszorozták, és előbbre jutottak az egyesülés művészetében.

– Tudsz-e módozatot a sovány férfi és a testes nő egyesülésére, herceg? – kérdezte az egyik zárándok.

– Ha oldalról akarsz munkához látni – válaszolta a herceg –, nőd felül levő lábát emeld fel, amelyen magasra csak tudod, úgy, hogy az ő oldalán nyugodjon. – Az apszaraszok pantomim játékkal mutatták be a herceg javasolta testhelyzetet. – A nő alul levő karját használja fejének megtámasztására, s te pedig derekad alá tömött párnát helyezz, hogy így megfelelő magasságban legyen lingamod. A nő combjának vastagsága miatt lesz rá szükséged. Ha pedig a nő hasa hatalmas, s kövérsége miatt szinte combjaira és oldalára folyik, fektesd őt a hátára, s a combjait emeld fel a hasához. Te pedig térdelj közéjük és derekánál fogva húzd őt magadhoz. De oldalára is fektetheted a nőt, aki alul lévő lábát előre húzza, s te ráülhetsz a combjára, s ágaskodó lingamod szembe kerül a jónival. De ha a nő a másik lábát térdben meghajlítva felhúzni engedi, neked is be kell hajlítanod a térdeidet, lábaidat pedig vedd a földnek, így feneked megemelve megelőzheted, hogy a nő combjai megátolják a behatolást.

Káma minden esetre rendelt megoldást!

– Várandósság miatt nőd hasa nagy. Hogyan tudnék közeledni hozzá? – hangzott a következő kérdés.

– Hagyd őt oldalára feküdni. Egyik combját a másikhoz véve közelítsd azokat hasához, anélkül, hogy hozzáérnének. Ezután feküdj mögéje ugyanarra az oldalra melyre ő, s illeszd be lingamodat a helyére, ahová

Káma akaratából akkor is bevezetted, amikor gyermekek megfogant. Teljesen benyomakodhatsz, főleg akkor, ha azt a lábadat emeled fel, amelyik nőd lába alatt van, nőd combjainak magasságában. Viselő nő ekképpen minden veszély nélkül kielégítheted.

Káma senkit nem foszt meg, a várandós asszonyokat sem, a gyönyöröktől!

– Köszönöm, herceg.

– Testes férfi vagyok, láthatod, de nőm sovány. Rá soha nem fekhettek. Tudsz-e bánatunkra gyógyulást? – hangzott el a következő kérdés.

– Esetetekben a legjobb, ha nőd játssza a tevékeny szerepet. Feküdj te a hátadra, combjaid zárd össze, nőd pedig veled szemben ereszkedjen lingamodra. Kezeivel támaszkodjon az ágyra, te pedig kapaszkodj nőd karjaiba. Ha nőd ismeri a mozgást, emelkedhet és alászállhat lingamodra, de ha nem tanulta meg, te is mozgásba hozhatod nőd fenekét egyik alul lévő combod játékával.

Káma nektek is adott a gyönyörök forrásából!

De fektetheted nődet a hátára is. Ez esetben helyezkedj el magad alá hajlított lábakkal a nőd enyhén széttárt lábai között. Így feneked, melyeket sarkaid érintenek, nőd lábai közé kerülnek. Kényelmetlen és fárasztó ez a testhelyzet, mert hasad nődén fog nyugodni, és lingamodat sem leszel képes egészeiben bevezetni Káma csarnokába. A változatosság kedvéért azért ezzel is próbálkozhat, de fekhettek oldalaton is,

ahogy a várandós nővel történő egyesülés módjaként már ismertettem.

– Köszönöm, herceg.

– Testes vagyok magam is, és a feleségem is. De vágyaink csillapíthatatlanok. Tanácsaiddal enyhítenél kínjainkon? – hangzott el a következő kérdés.

– Káma, a mindenkinek adakozó, titeket sem zárt ki a szerelmi gyönyörök kertjéből – válaszolta a herceg. – Számotokra a legkönnyebben járható út, ha a feleséged négykézlábra ereszkedik és felemeli a fenekét...

Az apszaraszok illusztrációját Hanumán élvezettel nézte, s elnevette magát.

– Nekik nem okoz fejtörést semmi! – jegyezte meg a majomsereg vezére. A herceg folytatta tovább:

– Te pedig széttárod a feleséged lábait úgy, hogy nagylábujjai együtt maradnak, de sarkai szétválnak, majd letérdelsz a feleséged mögé és hasát kezeiddel megemelve bevezeted lingamodat. Hasadat a feleséged fenekén nyugtatod az egyesülés ideje alatt és a feleséged combjait és derekát fogod. Ha a feleséged feneke túl alacsonyan lenne, a térdei alá helyezett párnával polcolhatod merev lingamod magasságáig. Káma szerelemcsarnokát feleséged jónijában ennél alkalmasabb testhelyzetben nem látogathatod kellemesebben.

– Köszönöm, herceg.

– Kicsi vagyok, de nagy termetű férjemet nem szeretném elveszíteni. Tudsz-e javasolni megfelelő gyógy-módot nekünk is? – kérdezte egy asszony.

– Káma szolgálói vagytok ti is. A ti esetetekben azt kell megoldanotok, hogy szájaitok és a szerelmi csatában fegyvereitek egyazon időben találkozhassanak. Férjed feküdjön melléd, egyik kezét csúsztassa nyakad alá, a másikkal pedig emelje fel a combodat, amíg jónidat hátulról meg nem tudja közelíteni lingamjával, melyet óvj, dédelgess, kényeztess. Eközben te a hátadon fekve maradj. Ebben a testhelyzetben férjed combjaidnál és nyakadnál fogva karoljon fel téged. Ekkor hatolhat testedbe, míg te karjaiddal átöleled a férjed nyakát és ajkaiddal az övéhez közelítesz. De ha férjed azt akarná, hogy oldaladra feküdj, akkor ő kerüljön a lábaid közé úgy, hogy combjaid az ő oldalát érintsék, az egyik felül, a másik alul. Csusszanjon be közéjük, míg lingamja hátulról szembe nem találja magát a jónival. Aztán feszüljön combjaival a fenekedhez, amit egyik kezével meg is ragad, hogy mozgásba hozza, a másik kezét pedig a nyakad köré fonja. Ha a férjed akarja, combjait combjaidra teheti, magához szoríthat, mert ez megkönnyíti számára a mozgást.

Tapasztalni fogjátok, hogy Káma számotokra is odaadta a gyönyöröket!

– Köszönöm, herceg.

– Magas nő vagyok, mint látod. De a párom alacsony! Vágyai azonban fokozottak, s azokat nem szeretném korlátozni – hangzott el a következő kérdés. A nők mintha felbátorodtak volna. A herceg válaszolt:

– Káma benneteket sem zárt ki semmiből. Három testhelyzetet is megalkotott a számotokra. Az elsőben a hátadon fekszel, feneked és fejed alatt vastag párnával, combjaidat pedig a lehető legjobban felhúzod a testedhez. Párod rád fekszik és bevezeti lingamját, miközben vállaidat megragadva magát felfelé húzza. Te pedig karjaidat és lábaidat a párod háta köré fonod, míg a párod a vállaidba vagy ha teheti, nyakadba kapaszkodik. Egy másik helyzetben mindketten az oldalakra fekszetek, szemben egymással. Alul lévő combodat felhúzod és a párod oldala alá csúsztatod, majd a felsővel is hasonlóképpen cselekszel. Hasadat kidülleszted, míg a lingam behatol. Mindketten egymás nyakát fogjátok, de te lábaidat a párod hátán átkulcsolva őt magadhoz húzod. Aztán a harmadik testhelyzetben a párod kinyújtott lábakkal a hátán fekszik. Te lingamjára ülsz és térdeid hasadhoz felhúzva elnyúlsz rajta. A párod válláiban megkapaszkodva ajkaidat a párodéhoz szorítod.

– Meg tudjuk csinálni! – örvendezett az asszony.

– Gyakoroljátok a szerelmet! Mert abban Káma lakozik!

– Köszönöm, herceg.

– Púpos az én emberem. Már gyermeket is szültem neki, de gyönyörünk mégsem teljes – szólalt meg a következő asszony.

– Embered púpossága miatt alacsony?

– Igen... Púpos, de a nyaka és a gerince egyenes...
Amint látod, én sem vagyok magas.

– A legkényelmesebben hátulról tudtok egyesülni.
Ha úgy közelít, könnyen jónidba vezetheti lingamját,
amelyet Káma rendelt számotokra. Még előnyösebb az
a helyzet, amikor négykézlábra állsz.

– Köszönöm, herceg.

– Mindketten púposak vagyunk – szólalt meg egy
férfi zarándok.

– Akkor ti az egyesüléshez bármilyen testhelyzetet
felvehettek. Nem tudtok azonban összeölekezni, ha
egymással szemben, az oldalakon fekszetek, mert
köztetek egy kis üres tér marad. Ha bármelyikőtök a
hátára fekszik, fejetek és vállaitok alá támasztékul
párnákat tegyetek az üres hely kitöltésére.

– Köszönöm, herceg.

– Káma úgy rendezte el, hogy a legélvezetesebb
egyesülés néha olyan szerelmesek között jön létre, akik
testarányaikra nézve nem a legtökéletesebbek, de meg-
találják a módját egymás kölcsönös kielégítésének –
tette hozzá a herceg. – Ajánlatos a módokat ki-
próbálni, mert csak ezután lehetek biztosak abban,
hogy melyik az a testhelyzet, amelyik a legnagyobb
örömet nyújtja számotokra. S csak ekképpen bizonyo-
sodhattok meg afelől, hogy milyen változatot kell
választanotok, hogy vágyaitokat töltve egymás iránti
vonzódásotokat is megtartsátok.

Az egyesülés különböző módjait adta nektek a fényességés Káma. Bőséges választéka lehetővé teszi, hogy ha nehézségbe ütköztök valamely mód gyakorlásában, könnyen válasszatok másikat, mely kényelmesebb számotokra.

A „*csábító*” módban a nő a hátán fekszik, s mi pedig a lábai közé guggolunk – folytatta a herceg. Az apszaraszok előadását most is szemléletesen illusztrálták. – Felemeljük és széttárjuk a nő combjait, lábait hónunk alá vagy vállainkra vesszük. Azután vagy a derekát, vagy a vállát öleljük át. A „*kovács módra*” esetében a nő a hátára fekszik, feneke alá párnát tesz, és térdeit amennyire csak tudja, a felső testéhez húzza úgy, hogy jónija mint egy pajzs domborodik elő, ahová bevezethetjük lingamunkat. A „*ragasztó*” esetében a nő a hátán fekszik, mi pedig kezeinkben párnákkal rajta. Miután lingamunkat bevezettük, a nő emelje fel a fenekét, amilyen magasra csak bírja, mi pedig kövessük anélkül, hogy elhagynánk a jónit. Azután a nő ismét visszaereszkedik az ágyra, s közben aprókat lök altetével. Noha nem ölelkezünk össze, nekünk szorosan kell a nőhöz simulnunk. Könnyedén kell mozognunk, nem lehetünk nehézkesek. Az „*összeilleszkedve*” mód során a nő kissé hátradőlve ül le úgy, hogy feneke éppen hogy csak érinti a földet. Mi hasonlóképp helyezkedünk el úgy, hogy lingamunk szembe kerüljön a jónival. A nő helyezze jobb combját bal combunkra, mi pedig a magunk részéről tegyük ugyanezt. A nő –

megragadva karjainkat, s minket magához húzva – lingamunkat a jónijába vonja. Így karunkat egymásba fonva felváltva kissé hátradőlünk és hintázó mozgásba kezdünk, melynek ritmusát megtartandó nyugvó sarkainkkal segédkezünk. A „*meglovagolt hímtag*” módozat során a hátunkon fekvő vállaink alá párnát teszünk, de fenekünk érintkezik az ággal. Így elhelyezkedve húzzuk fel a combjainkat míg térdeink arcunkkal egy magasságba kerülnek. Ekkor a nő ereszkedjen a felmeredő lingamra. A „*szerépcseré*” során a hátunkon fekszünk, a nő lábaink közé guggol, lábujjaival a földre kapaszkodik. Felemeli combjainkat és azt felső testéhez hajlítja úgy, hogy lingamunk szembe találja magát jónijával, melybe azt bevezetheti. A „*birka módra*” változatban a nő négykézlábra ereszkedik, mi pedig mögé térdelve felemeljük a nő combjait, míg annak jónija egy szintre kerül lingamunkkal, amit akkor bevezetünk. Az „*erőszakos*” módozatban hátulról közeledünk a nőhöz, hogy meglephessük. Az „*összeolvadás*” közben a nő a jobb oldalán fekszik, mi pedig az ő bal oldalára feküdjünk. Emeljük jobb lábunkat a nő oldalára, az ő bal lábát pedig a derekunkra. Így lábunk megtámasztja a nő hátát. Lingamunk bevezetése után mozogjunk, ahogy tetszik, a nő pedig kedve szerint segédkezzék. A „*cövekélés*” módozatában a nő, hátát a falnak támasztva, lábait derekunk köré vonja, kezeivel pedig nyakunkat ölelje. Eképp függeszkedve könnyen beverhetjük cövekünket. A „*tevenyereg*” esetében a nő kinyújtott lábak-

kal mélyen előrehajol, kezeivel a földet érintve. Mi mögéje állva közeledünk hozzá, combjait megragadva közvetlenül a fara alatt. A „*kos módra*” változatban a nő térde ereszkedve, homlokát a földön pihenteti, mi pedig hátulról közeledünk hozzá. A „*basak találkozása*” módozatban egymással szemben állunk. A nő széttárja combjait, mi pedig rogyantott lábbal a nő lábai közé lépünk, aki szintén kissé behajlítja a lábait. A „*bátulról*” változatában a nő hasra fekszik, mi hátulról közelítjük meg, elnyúlunk a nő hátán és bevezetjük lingamunkat, miközben a nő karjaival átfogja könyökünket. Az „*örletés*” ismertetését már megtettem, helyette a „*vetelő*” következzen. E módozatban ülő helyzetben combjainkat leengedjük, talpainkat egymáshoz illesztjük és lábainkat lingamunk közelébe húzzuk. A nő ráül lábainkra, melyeket szorosan összezárva tartunk. Így a nő a combjait oldalunkhoz szorítja, kezét pedig nyakunk köré fonja. A nő bokáit megfogjuk, lábainkat közelebb húzzuk, s így a rajtunk ülő nőt is lingamunk felé közelítjük, melyet bevezethetünk a jóniba. Az „*új felajzása*” változatban a nő az oldalán fekszik, mi szintúgy, arccal a nő háta felé. A lábai közé furakodunk és bevezetjük lingamunkat. A „*fenekek látása*” módozatban hátunkon fekszünk, míg a nő háttal nekünk lingamunkra ül. A „*zoknihúzás*” esetében a nő a hátán fekszik, mi ülünk a lábai közé és helyezzük lingamunkat hüvely- és mutatóujjunk segítségével szeméremajkai közé. A „*strucc módra*” változatában a nő a hátán fekszik, mi eléje

térdelünk és a nő lábait a magasba emeljük, hogy csak feje és vállai érintsék az ágyat. Lingamunkat bevezetve megragadjuk és mozgásba hozzuk a nő farát, aki lábait eközben nyakunk köré fonja. A „*meghajlítva*” esetében a nő viseljen nadrágocskát, melyet engedjen le a bokájáig. Hajoljon mélyen előre úgy, hogy feje a lábai között legyen, nyakát pedig a nadrágocska tartsa. Ekkor fektessük őt a hátára, majd lábait maga alá hajlítva közelítsük lingamunkat a jónijához és illesszük a helyére. A „*szívattyú*” módozatban a hátunkon fekszünk, a nő velünk szemben elhelyezkedve ráül a lingamunkra. A „*bakkecske*” módban a nő oldalára fekke nyújtsa ki alul lévő lábát. Mi guggoljunk a combjai közé, lábainkat magunk alá hajlítva. Emeljük másik lábát a vállunkra és vezessük be lingamunkat. A „*lábak a levegőben*” esetében a nő a hátán fekszik. Zárjuk össze combjait és emeljük fel a lábait addig, hogy talpai a mennyezet felé nézzenek. Combjaink közé véve testét, vezessük be lingamunkat. A „*barapófogó*” módozatban fektessük a nőt a hátára, és guggoljunk a combjai közé, lábujjainkkal a földnek feszülve. Emeljük térdeit oldalunk magasságába, hogy lábait össze tudja kulcsolni hátunkon, kezeivel pedig fogja át nyakunkat. A „*béka módra*” változatban fektessük a nőt a hátára, a nő húzza fel combjához sarkait, melyek így a fenéke közelébe kerülnek. Guggoljunk le szemben a jónival, melybe bevezethetjük lingamunkat. A „*dugaszó*” esetében fektessük a nőt a hátára úgy, hogy fenéke alatt legyen egy

párna. Helyezkedjünk el a lábai között, lábujjainkkal a földben kapaszkodva. Hajlítsuk combjait hátra a testéhez amennyire csak bírjuk és öleljük át karjait vagy vállát. Vezessük be lingamunkat.

Ízlésetek szerint választhatjátok meg a legalkalmasabb helyzetet, de az egyesülésnek az arra rendelt helyen, a jóniban kell történnie – fejezte be a herceg.

– Kérdése van valakinek? – kérdezte Káma.

Jelentkezett valaki:

– Spanyolországból elköltözve hogyan alakult az életetek? – kérdezte.

– A marokkói Fezbe érkeztünk. Fokozott vágódásunk egymás iránt életünk végéig csillapíthatatlan maradt, de gyermekünk nem született. S a földi lét színpadáról úgy léptünk le, hogy utolsó utunkra utód nem kísért el bennünket.

TIZENHATODIK HELYSZÍN

Assisi.

1226.

A herceg feleségének emlékei.

A herceg Káma akarata szerint keresztény.

– Ajkam csókját, ölem, keblem melegét adtam neked, szerelmem! – hallgatta a herceg felesége emlékeit. – Umbria tartományban együtt nevelkedtünk. Hány-szor másztunk fel Assisi hegyére! Már akkor felfigyel-tünk egymásra. Ferenc személyisége erősen hatott ránk, tizenhét éves korunkban úgy éreztük: lemondunk a világi örömökről. Te ferences lettél, én a klarisszákhoz szegődtem. De én csak utánad sóvárogtam, mindig rád gondoltam. Álmomban egyszer hangot hallottam: „Hogyha a szíve jó, és szeret, elégedj meg velem!”

S én vártam, hogy újra lássalak. Azon a májuson Ferenc a koplalástól kimerült volt már, testét sebhelyek gyötörték, érezte, hogy közel már a halál, s kérte, hogy vigyék el őt a kolostorból. „Ott kell befejeződnie a test életének, ahol megkezdődött a lélek élete” – mondta, mielőtt elindult és meglátogatta Klárát a klarisszáknál. Te is elkísérted. És mi újra talákoztunk. Néztük, ismét csak csodáltuk egymást. Ferenc meghatódva búcsúzott:

– Isten áldjon, szent város! Te sok lelket fogsz megmenteni!

Klára sokáig nézett Ferenc után. Eszébe jutottak az emlékei? Amikor Ferenc lovag volt? Katona? Perugiában fogságba esett, börtönben ült, majd hazatérte után teljesen megváltozott. Eladta a lovát, és apja posztókészletének egy részét. A pénzt pedig a San Damiano templomnak adományozta. Apja emiatt kitagadta, az ügyet pedig bíróság elé vitte. A nyilvános tárgyaláson Ferenc a ruháit is levetette.

Klára, az előkelő származású hölgy ekkor vált Ferenc követőjévé. Együtt koldultak, remetelakban éltek, segítették a leprásokat, és szerzetesrendet alapítottak. Ferenc isten teremtményeit, az állatokat és a természeti elemeket fivéreinek és nővéreinek tartotta. Nővére a víz, fivére a Nap volt.

S most meghalni indult?

Te hozzám léptél, és a fülembé súgtad:

– Nem tudok így élni tovább? Szókjünk meg! Éjjel tizenkettőkor várlak a kolostorkertben.

S én ott voltam éjjel a kolostor kertjében. Veled újra. Felmásztunk Assisi hegyére, ahogy régen, s beköltöztünk egy remetelakba. Szívünk reményei gyönyörű örömmé változtak, kilenc hónap múlva kislányt szültem neked. Amikor a köldökszinórt elvágtd, rám néztél és azt mondtad:

– Gyönyörű az élet, mert szeretlek!...

– Beszélj nekünk a kereszténységről, herceg! – kérte Visnu.

– A keresztények Istenről szóló tanítását az határozza meg, hogy a kereszténység örökölte az egyistenhitnek a judaizmus által kiérlelt eszméjét. Isten az abszolút jóság, tudás és hatalom hordozója, akinek oka önmagában van, az összes lény és dolog a legfőbb angyaloktól és az égitestektől az utolsó fűszálig az Ő teremtménye: magán Istenen kívül semmi nincs, amit ne ő teremtett volna. A Római martirológia azt írta, hogy a világ teremtésétől számított 5199., a Mózesről és Izrael fiainak Egyiptomból való kivonulásától számított 1510., a Dávid király megkoronázásától számított 1032. évben, a Dániel prófétálásától számított 752. évben, Augustus Octavianus uralkodásának 42. évében, amikor az egész világon béke uralkodott, Szűz Mária által emberi testet öltött Jézus Krisztus, az örökkévaló Isten és az örökkévaló Atya fia.

Az Atya, Fiú, Szentlélek szentháromságában Krisztus, a Fiú nem félisten, azaz nem félig isteni, félig emberi tulajdonságokkal rendelkező lény, aki kevesebb Istennél, de több az embernél. Isten megtestesülése nem enged meg semmiféle alakváltoztatást és visszatérést. Ezért van jelentősége a születés pillanatának.

Szent Ágoston Isten városáról című művében hat korszakra osztotta a történelmet, s azok a teremtés hat napjának felelnek meg. Az első korszak Ádámtól a vízözönig terjed, a második Ábrahámig, vagyis az

Istennel kötött „szövetségig”, a harmadik Dávid és Salamon júdai-izraeli királyságáig, a negyedik e királyság bukásáig (babiloni fogság – Kr. e. 587), az ötödik Krisztus születéséig, a hatodik korszak még mindig tart; az elkövetkező hetedik pedig a világ végét hozza, azt a nyugalmat, amely megfelel a világ teremtését követő szombatnak.

A Messiás Isten népe mindenkori sorsának elrendezője, közvetítő isten és ember között. Király! A legnagyobb földi tekintély hordozója. Megváltó, aki a világi lét új, jobbított állapotát hozza magával. Dávid leszármazottja, vagyis az ősi dinasztia legitim örököse. Emberfia, vagyis közbenjáró Isten és az emberek között, a világ királya, szelíd uralkodó és ártatlan szenvedő, aki megváltja mások bűneit. A megtestesült, „emberré lett” Isten nemcsak megtapasztalja az emberi létet, hanem osztozik a különlegesen kedvezőtlen körülményekben is.

Az istenek csendben, figyelemmel hallgatták a herceg szavait.

– Buddha királyi palotában jött világra, Krisztus istállóban. Buddha csendesen és ünnepélyesen halt meg tanítványai körében, Krisztus, miután megkorbácsolták, megverték és leköpdösték, szörnyűséges és szegyeteljes halált halt. Megaláztatása olyan fokú volt, hogy a döntő pillanatban a lelkében nem talált kellő nyugalmat. Kegyetlen belső harcot folytatott a halálfé-

lelemmel és amiatti kétségbeesésével, hogy égi atya magára hagyta.

– Istenem, istenem, miért hagytál el engem? – kiáltott fel égi atyjához a keresztfáról.

– Mennyit szenvedhetett! – sóhajtott Szaraszvati.

– Ha hatalmunk lesz rá, palotánkba hívjuk őt – tette hozzá Brahmá.

– Egyetértek – mondta Visnu.

– Én is – csatlakozott Siva, az istenhármas harmadik tagja Visnuhoz. – Tanítása a mi világunkhoz visz közelebb.

– Az evangéliumok szerint Krisztus többször jósolta meg erőszakos halálát és harmadnapon való feltámadását. A hagyomány szerint feltámadása után először Szűz Máriának jelent meg. Jelenései és tanítványával folytatott beszélgetései negyven napon át tartottak, és mennybemenetelével értek véget.

Jézus földi életének leírása az Isten emberi testet öltésének első momentumától, az angyali üdvözlettől a kereszthalálig, feltámadásáig s végül a mennybemenetelig az evangéliumokban olvasható. Máté, Márk, Lukács, János evangéliumai galileai remekművek.

– Köszönöm, herceg – mondta Káma és a zárándokokhoz fordult. – Van valakinek kérdése? – kérdezte.

– Szeretnék feltenni egy kérdést – állt fel az egyik zárándok. – Nem bántad meg, hogy elhagytad a szerzetesrendet?

– Nem. A nőtlenség Isten akarata ellen való cselekedet.

– Boldog lett az életed?

– Felhőtlenül sosem. Gyermekünkön búskomorság vett erőt, s gyakori dühkitöréseivel megkeserítette környezetét.

– Köszönöm, herceg – mondta a zarándok és leült.

A herceg egy ideig nézett maga elé szótlánul, aztán következő életének történetébe kezdett.

TIZENHETEDIK HELYSZÍN

Peking.

1392.

A herceg, Káma akaratából, a Tiltott város lakója.

– Körülöttünk túlvilági csend honolt... – kezdte a herceg.

– A háremőrök által védett és kiszolgált ágyasok helyzetét javíthatta, ha fiút szülnek a császárnak – háremőr barátom suttogva beszélt. Az udvari szokásokat jól ismerte, hiszen a császár és a háremhölgyek közvetlen környezetében élt és dolgozott. Amikor háreméből a császár valamelyik ágyasát rendelte magához, az ágyasnak le kellett vetkőzni, hogy megbizonyosodjon róla: nincs-e nála fegyver. Majd a háremőr adta fel rá a sárga köntöst, a hátára vette és ő vitte a császár elé.

– Mire gondolsz, kedves barátom? – kérdeztem tőle én is suttogva.

A császári palotában nyolcezer terem volt. Köztük a kis könyvtárszoba, ahol dolgoztam, nem volt a legnagyobb: mi mégis rettegünk még a falaktól is. Amikor mesterem ajánlására a császári kancellár fogadott, majd

császári könyvtáros lettem, nem sejtettem, hogy ilyen izgalmak kellős közepébe kerülök majd.

Kedvesem képét magamban őriztem. A Tiltott Város falai között, úton-útfélen, ahol földi halandó nem járhatott: női test nem létezett, mely nekem jobban tetszett volna, mint az övé. Kinevezésem előtt, elbúcsúzva tőlem forrón karjába zárt, s a fülembé súgta, hogy szeret.

S édes bíbor ajkával csókolta testemet.

Néhány hónappal később, a kancellária titkos iratait rendeztettem a könyvtárban, tekintetem megakadt az egyik jelentésen. A háremhölgyek névsorában az ő nevét pillantottam meg. Az iratok között lázasan keresgélni kezdtem, és elolvasva néhányat közülük, mindent meg is értettem. Kereskedő apja eladósodott, és börtönbe zárták. Házát, ingóságát elárverezték, és választottamat az adóhivatalnok a császár háremének ajándékozta.

Az őriület tetőfokára jutottam, amikor háremőr barátom éppen felkeresett azon az éjszakán, és – nem először már –, szívességet kért tőlem. De el tudtam mondani neki azt is, velünk mi történt, és akkor ő is a segítségét ajánlotta fel. Megnyugtató, hogy el tudja rendezni úgy a dolgot, hogy a császár ágyába, a bemutató első éjszakára nem jövendőbelimet viszi.

– És azután? – szomorkodtam még tovább. – Nem lehet már soha többé az enyém? – kérdeztem.

– De! Már készen van a tervem! – felelte, és elmondta, hogy mit eszelt ki.

A lélegzetem elállt, félni kezdtem, de mégis azt tettem, amit ő mondott. Felvettem a ruháját, amikor a megfelelő idő elérkezett, arcomat az övéhez hasonlóra változtattam, és elindultam izgatottan a déli szárnyból az északi felé, ahová kizárólag a császári család tagjai léphettek be, s rajtuk kívül természetesen az eunuch örök. Éppen átléptem a két szárny közötti Mennyei Világosság kapuján, amikor megszólaltak a dobok, és a harangok.

– A császár közeledik! – félelmemben majdnem felkiáltottam.

Szaporáztam lépteimet s elértem a hárem termeinek egyikét. S ha elsők között nem láttam volna meg kedvesemet, ott, azon nyomban elnyelt volna a föld, annyira félttem. De ő állt velem szemben és mosolygott. Várt és megismert engem.

– Ezer herélt közül megismerni a férfit! – mondta. Majd elbújtunk egy csendes zugba, ahol nem volt fontosabb más, mint ölelni és szeretni egymást.

És ahogy barátom elképzelte: jegyesem várandós lett azon az estén.

S áldott állapotban nem vihették már a császár elé!

– Ha fiút szül, megmenekültetek! – nevetett háremő barátom.

– Az egészet még mindig nem értem! – mondtam. De végül mégis megértettem, és eunuch barátom képzelőereje ma is lenyűgözi a képzeletemet.

Nőm fiút szült és a mennyei uralkodó azt gondolta, hogy az ő császári ivadékaik sorát gyarapította. És a gyermek fényes neveltetését anyja környezetében biztosította. Gyermekem anyja az udvari szokások szerint pedig feleségül mehetett már.

A férj pedig barátom közbenjárására én lettem... Ó, kedvesem, áldott legyen a bölcsék eszessége, és a barátok hála!ja!

– Nagyszerű! – lelkesedett Sri Laksmi. Visnu mosolygott. Káma pedig most is megadta a kérdés feltevésének jogát.

– Életetek milyen lett ezután? – kérdezték a hercegtől.

– Teljes, de izgalmakkal teli... A könyvtárban dolgoztam. Fényűző környezetben éltünk, mindaddig, amíg fiam valamit megsejtett, mert hangoztatni kezdte, hogy ő a császári családnak nem tagja. Barátom a fiú viselkedését megpróbálta tudathasadásnak beállítani, de a császár bírái az előadottakat nem tekintették téves eszméknek, és a fiunkat felséggyalázás vétsége miatt kivégezték.

– Mesélj nekünk valamit a kínai fényes és sötét elemekről! – kérte Siva.

– Kínában úgy vélték, hogy az ég és a föld olyan, mint a tyúktojás belseje. Szétválásuk Pan-Ku növeke-

désével következett be. Ő az ősatya, az első ember a földön. Tízennyolcezer év alatt a fényes elemből, a jangból keletkezett az ég, a sötét elemből, a jinből pedig a föld. Pan-ku óriásira növekedett. Halála után testrészeiből keletkeztek az égitestek, a kozmikus jelenségek és a földfelszín elemei. Lélegzetéből lett a szél és a felhők, hangjából a mennydörgés, bal szeméből a Nap, jobb szeméből a Hold, négy végtagjából és testének öt részéből a négy égtáj és az öt szent hegy, véréből a folyók, ereiből az utak, húsaiból a föld, hajából és szakállából a csillagképek, testszövetéből a füvek és a fák, fogából és csontjaiból az arany és a kövek, csontveléből az igazgyöngy és a jade, verejtékéből az eső és a harmat. Pan-Ku halála után a testén élősködő rovarok emberekké váltak.

– Különös! – mondta Siva.

– Más változatok is ismeretesek – folytatta a herceg. – A félig ember, félig kígyó ősanja, Nü-va földből és agyagból gyúrta az embereket. Egy következő elképzelés szerint Fu-Hszi volt az ősatya, aki tanította az embereket. Őt kezdték a legősibb uralkodónak tartani. Az I. évezred végére Kínában egyre inkább közeledtek egymáshoz a különféle mitológiai rendszerek, olyan vallási egység jött létre, amely a taoista, a buddhista és a népi mitológia alakjait foglalta rendszerbe, továbbá a konfucianus kultuszokat.

A konfucianizmus nem vallás volt, hanem a kultusz gyakorlásának elemeivel: etikai tanítás.

Lao-ce, a taoizmus legendás megalapítója nyolcvanegy évig volt anyja méhében, s a jobb oldali bordáin keresztül jött a világra. Közel kétszáz évig élt, s akkor egy fekete bivaly hátán nyugatra utazott. Őt tartják Az út és az erény című könyv szerzőjének. A taoista panteonban több ezer halhatatlan szentet, szellemet, démont, helyi kultikus istent, az emberi test harmincezer szellemét és más alakokat találunk. A csúcson eredetileg három misztikus szimbólum áll: „égi princípium”, „földi princípium” s a „hatalmas egyetlen”. E triász később Lao-ce, Huang-ti császár és Pan-ku ősatya alakját jelentette.

Kétezer évvel ezelőtt Indiából Közép- és Belső-Ázsián keresztül Kínába behatolt a buddhizmus, és vitte magával a kiterjedt mitológiai rendszert. A helyi viszonyokhoz alkalmazkodva tanításába a hagyományos kínai erkölcsi, etikai tanok néhány fő eszméjét, így a gyermeki engedelmesség eszméjét olvasztotta be. A buddhizmus hatására alakultak ki a kínaiak elképzelései a túlvilágról és a pokolról. Kína népszerű istenei közül ki kell emelnünk a védőisteneket! Kuan-ti a gyermekáldást osztó isten, Kuan-jin a gazdagságé és a hosszú életé. S nem utoljára a háziistenek közül a kapuőristeneket és a tűzhely istenét, aki mindenre felügyel, ami a házban történik.

Az istenalakokat gyakran valóságos személyeknek tekintik, mindegyiküknek megvan a maga ünnepe, születésnapja, amelyet a holdnaptár szerint tartanak

számon. A naptár a hónapokat a holdfázisok változásai szerint számolja. A kínai mitológia több mitológiai rendszer összessége, amely magában foglalja az ókori kínai, a taoista, buddhista és a kései népi mitológiákat.

A herceg befejezte előadását.

– Köszönöm, herceg – mondta Káma. – Tartsunk szünetet? Van erőd még?

Káma látta, hogy a herceg elfáradt.

– Nem halhatok úgy meg, hogy nem fejezem be! – mondta a herceg, és belekezdett következő élete ismertetésébe.

TIZENNYOLCADIK HELYSZÍN

A Macchu Picchu tetején.

XIV-XV. században.

A herceg az inkák között szolgálja Kámát.

– Nélküled mi lennék, szerelmem?... Eldobott kő valahol? Nekem te vagy az élet, nálad megtaláltam a szerelmet.

A régi csúcs, a Macchu Picchu tetején, az Andok szikláin épült város volt a miénk, ahol sokkal több nő élt, mint férfi. Ezért vártalak olyan régóta már, a világ tetején.

Apa adóbeszedő volt az inkánál, a kecsuák törzsének uralkodójánál. Igazi Napkirály ő, aki saját hűgát vette feleségül. Pedig ő igazi Napkirály.

A Napot, isteni őszünket a termésnek nyújtott meleg és fény miatt imádtuk. Papjaink figyelték a Nap, a Hold és a csillagok járását, az inka istenségeket. Mi, a Nap leányai a Naptemplomot őriztük. Akkor láttalak először, amikor futárként lóháton a főtérre érteztél... De meséld el te, hogyan találtál rám!

– Az utolsó pihenőhelyet rég elhagytam már, amikor még mindig hófödte hegyek emelkedtek a felhők fölé, és a meredek sziklákról a tajtékos zuhatagok

robaja verődött vissza. Megfigyeltem, hogy a kondor-keselyűk abban a rideg környezetben is találtak élelmet maguknak, ahol az óriás puyak égbe törő növényzete nyújtott gyönyörködtető látványt a szemnek és menedéket a kopár vidék élőlényeknek. A csúcs közelében hosszú, kőburkolatos teraszsort, majd inka házak kőfalait vettem észre, aztán embermagasságnál nagyobb fehér gránittömbökből emelt épületeket, templomokat, körtereket, fürdőket és udvarokat. Merész álomnak tűnt fel előttem a város, a világ tetején!... Macchu Picchu tervezése és építése: a paloták, templomok, lakóházak, lépcsők, vízcsatornák, kutak és mezőgazdasági teraszok többszintes együttese valóságos mestermunka volt. Elképzelni nem tudtam: indián törzs hogy tudta mindezt létrehozni?

– Építészeink agyag- vagy kőmodell után dolgoztak, görgőkkel szállították a helyszínre az óriási gránittömböket, s ott formálták, csiszolták a köveket, majd habarcskötés nélkül, hajszálpontosan illesztették egymáshoz azokat.

– Csodálva néztem ahogy a kopár, sziklás teraszokra a hátukon hordták fel a termőföldet, és a teraszokon kukoricát, burgonyát, zöldségeket termesztettek. A sziklák között lámák legelésztek. Jól kiépített utak hálózta be a birodalmat... Szép füvet termett a rét, a fényes tavasz pedig elhozta nekünk szerelmet.

– Kézfogónkat a Nap-kő előtt tartottuk. Zajos volt a főtér az ünneplőktől: nemesek, papok, kézművesek és a szolganép illő öltözetben együtt ünnepeltek.

– A messziről érkezett indián futárt, aki Káma akaratából lettem, az inka társadalom befogadta. Szépséges tested bennem él, kedvesem – fejezte be a herceg. Hangja remegett. Energiája tartalékaiból merítette erejét.

– Vízet a hercegnek! – parancsolta Káma. Az egyik felszolgáló apszarasz azon nyomban teljesítette a Sze-relem istenének parancsát.

– Mi történt azután? – tette fel a kérdést valaki.

– Három gyermekünk született... – felelte a herceg. Nehezére esett beszélni, de azért folytatta:

– Az egyik napon morajlani kezdett a föld, mozogtak a hegyek, tombolt a szél, rések nyíltak alattunk és a sziklák mindent betemettek... Mi is odavesztünk...

A törmelék alatt néhány óráig még éltem, hallottam a segélykiáltásokat, a gyermekek sírását, az asszonyok sikolyát, s azon töprengtem: mi végre tartózkodunk mi ezen a világon?

TIZENKILENCEDIK HELYSZÍN

Kappadókia.

1516.

*A herceg Káma akaratából kalmárból pásztor és
bizánci keresztény lett.*

– Odabent a nap nem ragyogott, nem égtek a csillagok, csak bennünk lobogott a szenvedély lángja. Te voltál a csend, a vágy, mely bennem égett. Te, csókolnivaló!

S kebled kibontottad!...

Kelméimmel időtlen idők óta jártam a vidéket: adtam és vettem. De aztán elfáradtam, s arra vágytam, hogy a házalásnak legyen vége már!

Egy nap ismeretlen útra tévedtem, s csak baktattam a szamaram után. Sziklák és kőpillérek erdejébe vetődtem. Azok egy nagy és ősi város romjaihoz hasonlítottak. A világ egyik legkülönlegesebb helyére érkeztem: Kappadókiába.

Ahol végre megleltem a páromat!

Furcsa, különös, kúpos alakzatúakká formálták a tájat a természet erői. A helybéliek századok óta azokban a vájt barlangokban éltek...

Álombéli táj fogadott, de a sziklákba vajt barlanglakások nagyon kényelmesek voltak. Egyikükben végre otthonra találtam.

Szamaram sem bírta már tovább: a kivénhedt négy lábú a sziklák között lehelte ki a lelkét.

Ami még különösen hatott rám, az a kővölgyek finom színekben pompázó hivalkodása volt: elefántcsontsárga, téglavörös és hamuszürke elegancia, s a hajnal, aminek piros lobbanásaitól szinte vibrált a hajnal és az alkony.

Közép-Anatóliában, az ókorban már Kappadókiának nevezett Göreme-völgyben a víz és a szél munkája következtében különös táj alakult ki. A sziklák némelyike úgy nézett ki, mintha azok kőfaragók munkái lettek volna, a sziklatemplomok belsejét viszont valóban emberi kezek vajták ki. A völgytől délre két föld alatti város helyezkedett el: Kaymakli és Derinkuyu, melyeket föld alatti alagút kötött össze egymással. Az összekötő folyosókat a hettiták építették. Kaymakli szerteágazó labirintusai négy különböző szinten helyezkedtek el, ahol élelmiszertárolókat, kutakat alakítottak ki. Derinkuyu város nyolc földalatti szintből állt: az élelmiszerek tárolására alkalmas korszókat helyezték el ott. A Göreme-völgy sziklatemplomai és kápolnái a X. és XI. században épültek, néhányuk pedig még régebben. A barlanglakó közösségek a sziklába vajt üregekben, termekben éltek. A Göreme-völgyben háromszázhatvanöt templom volt, egész

Kappadókiában jóval több. Sok száz sziklateplom falán csodálhattuk meg a bizánci művészet pompás gazdagságát. Kappadókia a hettiták, majd az óperzsák, végül a római birodalom területe volt. A keresztények kedvelt tartózkodási helye, ahová elvonulva szent életet éltünk, hogy Istenhez közelebb kerüljünk. A re-meték a sziklaüregekből cellákat is formáltak maguk-nak. Keresztény templomokról híresült el a hely: volt ott puritán imahely és kupolás, boltíves belső térfor-májú templom. Városok jöttek létre, sok-sok ezer ta-got számláló közösségekkel. Az iszlám hódítások elől a barlangrendszerek búvóhelyeire húzódtak vissza. Több helyen bizánci stílusú templomokat alakítottak ki: freskók, rajzok díszítették a falakat. Évezredek vulkáni kitörései hamuval, iszappal és lávával terítették be a vidéket, az eső lemosta a puha földréteget, s a kemény kőzetből álló sziklakompozíciók a felszínen maradtak.

A természeti erők csodás alkotása jött létre!

A sziklateplomok falaira díszítményeket és rajzo-
kat véstünk, későbbi eljárással festés előtt a falakat már
gipsszel vontuk be. A Göreme-völgyben épült a Sötét-
templom, mely értékes freskókat rejtett, a képek ra-
gyogó színekben pompáztak, mert napfény nem érte
őket. Volt imaház, reflektórium, hat szintes föld alatti
kolostor, sok cella és konyha is a barlangegyüttesben.
A Kigyó-templom freskója sárkányt ábrázolt, amit
Szent György ölt meg. Az Alma-templom falainak,

kupoláinak festményei Jézus életének jeleneteit mutatták be.

Ezeket a templomokat látogattuk. A tájon pedig mindig holdbéli csend honol!

Nyáját őriztünk asszonyommal, s szerelmes ölelés után mi is lehetett volna a szemnek kellemesebb látvány, mint maga Kappadókia?

Este barlangszobánkban pihentünk le. Asszonyom egyszer azt mondta nekem:

– Tőlem hű szerelmesemet most már nem szakíthatja el senki!

Az asszony igazat beszélt. Mert valóban szerettem őt, amíg mozogni tudtam. De sokszor átkozódtam. Mert zsémbes és kötekedő természetű volt, és sokszor csak olyan magának való. Ha a kedve olyan volt, hibát talált mindenben. Akkor még a kecskék is rosszkor mekegtek! Máskor meg jóságos, és inkább szerető asszony volt, akinél odaadóbb teremtés Kappadókiaiban nyáját nem őrzött még. Kétségek között vergődtem hát mellette, mert vagy dúlt lelkű, bosszúra szomjazó lázadó, vagy a szeretet viszonzására képes pásztor voltam mellette. Külső szemlélő számára rendben lévőnek látszó házasságunkat – mely inkább volt változékony, mint Kappadókia időjárása, amelyikben a Nap melegét istenverte szél, eső és hóvihár követte. Házasságunk másik erőpróbája a gyermekáldás elmaradása volt.

– A világ tiszteletet parancsoló közepét keressétek fel! – tanácsolta a javasasszony. – És Noé apánknak vigyetek engesztelő ajándékokat! – tette hozzá.

Tanácsát megfogadtuk. Felkerekedtünk s felmálházott szamarakkal Anatólia hegyei közt felkapaszkodtunk az Ararát csúcsára. A bibliai táj kezdett feltűnedezni előttünk, Noé és az Özönvíz történetének levegője csapott meg bennünket, amikor valami jelentéktelenség miatt úgy megharagudott rám, és hisztériája odáig ment, hogy szamár nélkül otthagyt a sziklák között s elment. Nem is értem utol. Sokáig vártam rá. Korábban már hallottam a hegyen lakó hóférgéről, s aggodalom kezdett eltölteni. Ideges természete már teremtett hasonló helyzeteket, rohant már ő el ok nélkül a kappadókiai piacról is. De órák múlva visszajött, miközben izgalmam odáig fokozódott, hogy már azt hittem, hogy életének is véget vetett. De nem tette. Egymással megbékélve elindultunk haza. Otthon aztán rajongó szerelmét még erőteljesebben árasztotta felém. Tudtam volna haragudni rá!?

A fejemben az Araráton élő titokzatos lényekről elterjedt mendemondák kavarogtak, vadállatokra gondoltam, amelyekről mindenki beszélt: medvékre, vad-disznókra, hiúzokra, leopárdokra, gyilkos mérgű kígyókra, pókokra. Valaki sárkányt is látni vélt már, amelyik az utazó kereskedőket ijesztgette, szembeszállt a banditákkal és útonállókkal.

Sötét éjszaka volt már, amikor visszatért. Lelke kímeletlen démonaitól megszabadult. Mellém bújt. A Hold és az Ararát hóborította csúcsa fehérlett Kelet-Törökország, Irán és Örményország határövezetében. 5165 méter magasságban a hófedte Ararát dőfte át a fellegetket. Gyönyörű gúla alakjával másnap hajnalban hirtelen emelkedett ki a poros, egyenetlen fennsíkbold. Az örök hó háborítatlan csendjéig nyújtózkodott a hegy koronája, vakítóan fehér sapkája még nyár derekán is látható volt.

– Ott, ott fenn az ormokon, feneklett meg Noé bárkája! – kiáltottam fel. Felkapaszkodtunk a csúcsra, elhelyeztük ajándékainkat. A szikrázó csúcs látványa odafent olyan mint Parvatí, a Hegy leánya. – Innen indult el az ember a néptelen földre újra – és elképzeltem mindazt, ami az özönvíz után történt. – Ennél tiszteletet parancsolóbb közepe a világnak nem lehet!...

A herceg mély lélegzetet vett és szünetet tartott.

– Köszönjük – mondta Siva. Felesége, Parvatí említése miatt nyilvánította ki a véleményét vagy más okból? Ki tudja? A trimurti tagjától ezt senki nem kérdezheti meg.

Káma a herceget aztán élete folytatásának ismertetésére kérte, miután egy kérdésre a herceg azt a választ adta, hogy gyermekük a zarándokút után sem született.

HUSZADIK HELYSZÍN

Svéd Lappföld.

1573.

*A herceg Káma kedvéért nomád állattartó,
és felesége emlékeit mondja el.*

– A zord és idegen szépségű távoli vadon évezredek óta változatlan.

A tél fagyot hozott, de szívünkől a meleget a szél soha nem fújta ki... A testem és a lelkem a tiéd volt már.

A rénszarvasok minden zuzmót kiástak már a hó alól és csordákban vonultak délre. Nekünk is indulni kellett, és elhagytuk otthonunkat, a hótéglákból épített házat, a benne fölvert sátrat, szánokra raktunk mindent, a bőröket, az edényeket, a szerszámokat, a fegyvereket és a prémeket. Legértékesebbek a hiúz-, a mezei nyúl- és a medveszörmék voltak, mert azokat tudtuk a vásárban sóra, szerszámra és arra cserélni, amire szükségünk volt.

A kutyák a szánok elé fogva indulásra készen vártak. De a mellem fölött még kibontottam a bőrt, és megszoptattam a kislányunkat.

Áltál előttünk, s meghatódva nézted, hogy a gyermek milyen jó étvágygal szívta mellemből a tejet. Levegőt sem vett.

– Szép kebled tejfehér, kedvesem – mondtad és áradt belőled a szeretet.

A kutyák a köteleknek feszülve aztán teljes erővel indultak el a hosszú útra. A gyermeket ölembe szorítva ültem a szánon, a szántalpakon te mögöttünk álltál, és egyre messzebbre kerültünk attól a területtől, amelyet a rénszarvasok régen elhagytak már.

Rövid pihenőkre álltunk meg. Száritott húst ettünk, s indultunk tovább. A kutyák jó erőben voltak, éjjel is bírták az iramot.

Esténként egy-egy rénszarvast ejtettél el, a gőzölgő májat azonnal megettük, az állat húsát a kutyák szaggatták darabokra. Vándorlaskor több kiló húst kaptak naponta.

A sarki éjszaka egét az északi fény színes, aranyló köteggel világította meg, s mi alatta vágattunk új tanyánk felé. A természeti jelenség különös látvány volt abban a hidegben, ahol a menedéket találó hiúzok is csak bámultak a távolba, a hegyvonulatok és fenyvesek fölött húzódó fénycsíkokra. Az édeni táj érintetlen terület. A Skandináv Alpok hóborította lejtőitől a Botteni-öbölhöz húzódó országnyi területen a délkeletre futó gleccserek, zuhogókkal teli folyók magashegyi tundrát, ősfenyvesekkel benépesülő völgyeket, tavakat, mocsarakat, tőzeglápokat táplálnak. Hetekig lehet ván-

dorolni ott anélkül, hogy emberi lényel találkoznánk. A Stora Sjöfall területén hegysorok veszik körül az Akkajaure-tavat. Luc- és a vörösfenyő őserdők a nagyemlősök, köztük a medvék, és a jávorszarvasok élőhelye. A Sarek nyírfaerdei a folyó völgyek mentén húzódnak, de találunk közel száz majdnem kétezer méter magasságú hegycsúcsot és legalább száz gleccsert. És tundrát a magas hegyeken! A Padjelanta a legnagyobb kiterjedésű. Hegyvidékei és tavai mentén található a dús legelők. A Muddus Lappföld közepe a tőzeglápok és erdők birodalma, amelyeknek madárparadicsomai-ban száz faj él védelemben, a szirtisasok, a vízipockok, vidrák, vízicickányok közelében. Délebbre fekszik a Peljekajse, mely a tavasszal és nyáron pompázó hegyi-nyírerdők és virágok védelmét biztosítja. Ezerkétszáz méter magasság felett már csak a zuzmó él meg, a zuzmósínt alatt a fűmagasságú törpefűz bokrai nőnek. Még lejjebb a nyírerdő, aztán a túlevelűek jelennek meg, az alsó alpi zóna növényzetét pedig a cserjés, keményebb szárú növények alkotják. Sok az áfonya és a háromlevelű sás. Hiúzok, farkasok lopakodnak az erdőkben, a hosszú sötét télben, a lápok és tavak vízimadaraik között található a kis lilik, a víztaposó és az énekes hattyú. A felföldi szirtek felett sasok, gatyás ölyvek, vadászsólymok és hóbaglyok köröznék.

Mi, lappok a történelem előtti idők óta élünk arra felé. Kőkorszaki vadászok voltunk, és követtük északra a visszahúzódó jégtakarót. A „tavaszinyár” idején,

áprilisban, a hófedte messzi síkságokra vándorolt rénszarvasainkat őrizzük, akik a hó alól ássák ki a zuzmókat. A rénszarvasok nyáron a hegyi növényzet adta táplálékon élnek, a tehenek megszülik borjaikat. Ezután az állatokat a hegyek aljának védettebb hajlataiba hajtjuk vágásra, majd ősszel húsukat tartósítjuk és értékesítjük. A rénszarvasok „őszítél” idején a ligetes vidékeken legelésznek, a csordák télen pedig mind beljebb vándorolnak a mezőkön.

Felkerekedett a szél, a havat egyre erőszakosabban fújta. Látni nem lehetett már semmit.

– Kikeveredünk innen! – kiáltottad, és ösztökélted a kutyákat.

A hóvihar nem csillapodott. Akadályokat, hóhegyeket görgetett elénk. Elviselhetetlenné vált a hideg, a kutyák fáradni és lassulni kezdtek. Képtelenek voltunk arra, hogy továbbmenjünk.

A kutyák összebújtak, hogy melegítsék egymást. Mi szőrméket vettünk elő a szánról, de addigra már mindent elborított a hó. Gyermekünket fagyhalál fenyegette. Más választásod nem maradt: felvágtd gyorsan az egyik kutya hasát, és az állat meleg béltraktusába fektetted a kihűlő gyermeket.

Fejecskéje, mint csiszolt elefántcsontszobor fénylett a kutya hasában. Magamhoz öleltem őket, hogy rájuk ne essen a hó, de akkor már én is fáztam nagyon.

– Mozogj! Ne állj meg! – kiáltottad. – Tarts ki! Jöveők mindjárt vissza!

Kibirhatatlannak és hosszúnak éreztem a néhány percet, ami visszatérése dig eltelt. Erődet megfeszítve szarvast húztál magad után a tomboló viharban.

– Szíjjal fojtottam meg – mondtad – hogy ne vérezzen el, és ne hűljön ki – tetted hozzá, s felvágta az állat hasát, hogy belebújhassunk.

Úgy éreztem magam az állat testében, mintha forró vízbe mártóztam volna meg. Te is mellénk feküdtél, hogy felmelegedj.

Akkor, ott úgy éreztem, hogy szerelmem veled nőtt, s ahogy múltak az évek, az mindig érted égett.

A vihar, amelyen váratlanul érkezett, olyan gyorsan vonult el. Mi azonnal felkerekedtünk és indultunk tovább, hogy magunknak egy időre új legelőket találjunk megint.

Káma kérdés feltevésére adott engedélyt.

– Hogyan éltetek később? – kérdezte valaki a hercegtől.

– Gyermeünk megfázott, és két hét múlva meghalt. A feleségem sokáig gyászolta őt. Hűvös és tartózkodó lett, végül aztán elhidegült tőlem. Közeledésemet visszautasította. Gyermekeket szülni még egyszer nem akart. Jó ideig vártam, a ránk mért csapást türelmesen viseltem, de aztán inni kezdtem. Egyre többet és gyakrabban. Végül már mindent alkoholra költöttem. Egyik alkalommal, amikor a prémeket vittem eladni, a kereskedő foghíjas, öreg szolgálójával feküdtem össze, s hazafelé az úton, részegen a saját medvecsapdámba lép-

tem. Kavargott körülöttem minden. A fák, a felhők. A fájdalomtól és az undortól, amit a szégyenteljes gyönyör miatt éreztem, ájulás kerülgetett. Egy ideig erőlködtem, hogy levágjam a lábamat, de a fagy, az alkohol és az undor összefogtak ellenem és erősebbnek bizonyultak.

Temetésem után a feleségem felakasztotta magát.

A herceg szünetet tartott. Káma megkérdezte:

– Tudod folytatni?

– Folytatom – felelte a herceg.

HUSZONEGYEDIK HELYSZÍN

Okavango.

1621.

*A herceg Káma döntésére, busmanként
született újjá.*

A herceg feleségének emlékei.

– Az állatok és az emberek természete hasonlít egymásra! Figyeljétek meg! Egyikünk mókus, a másikunk krokodil. Harmadikunk oroszlán! A hím, az állatok királya, nézzétek meg alaposan: lustálkodik! A nőstények vadásznak, a legfinomabb falatokat mégis ő kapja.

Az én uram oroszlán. Dolgozom érte sokat! Szeret engem, miért is ne tenném?

Tízéves sem lehettem, amikor már mondogatta nekem:

– Tested, duzzadt ajkad kéjre vár! – s kerülgetett, mint a tojót a színes nádigólya.

Csoda, hogy lobbanást vetett a szenvedélyünk? És csoda, hogy oltjuk éjjel és nappal!? Mondtam neki: – Olyan vagy, mint a víziló! Az Okavango deltájában, a mélyebb vízű lagúnákban hűsölsz nappal! Éjjelre felfrissülsz és engem zabálsz... A víziló eszik éjjel!

– A víziló nappal alig mozdul, én szigonyozni meg akkor is szeretek!

– Tartsa meg a Hold jó szigonyodat! – vágtam rá, és nevetve léptünk be a házba, ami mocsárnövényekből épült, fűvel fedett kunyhó volt, amelyet erős, őszszekötött, metszett náddal vettünk körül.

Műveltem a ház körül egy kis földet, csak azok az átkozott vízilovak ne ettek volna meg mindent, amit megláttak! Falánk népség! A marháknak alig hagytak legelnivalót!...

Jó volt bent a hűvös házban!... Az uram olyan ügyesen forgatta bennem a dárdáját, hogy sóhajtoztam csak a gyönyörtől.

Aztán a folyóra mentem, fogtam neki halat, és megfőztem ebédre. A vízilovak éjjel megint kicaplattak a vízből, és csapást vágtak a folyóhoz. Azon sétáltam lefelé.

– Vigyázz a krokodilokkal! Inkább én kapjalak be, mint ők! – szolt utánam az uram. Most mászott le rólam! Ki látott még ilyet?! Hát a férfi embernek mindig azon jár az esze!?... De hát csak járjon! Addig jó az asszonynak!... – sóhajtoztam megint csak és örültem.

– Ott Afrikában hittetek ti valamiben, herceg? – kérdezte Szkanda, a harc istene.

– Az afrikai földrészen, a Szaharától délre fekvő térség népeinek hitvilágában az asanti, bambara, benini, busman, dogon, ganda, joruba, hottentotta és malgas istenek alakjaival találkoztam – válaszolta a herceg. –

Ogborá benini főisten, aki később átengedte a helyét a fiának, Oszának, s magának tartotta meg a felügyeletet az „alsó világ” felett. Oszá az égben élt. Ogborához is Oszán keresztül intézte az imádságokat. Oszá segítette atyjának az ég és a föld megteremtésében, azután pedig fiával, Ogiguval részt vállalt az első emberek megalkotásában. A hontentották a halál eredetét a holddal hozták összefüggésbe. Szerintük a Hold egy tetűt küldött az emberekhez azzal az üzenettel, hogy az emberek ugyanúgy meghalnak és újjászületnek, mint a Hold. A tetű útközben találkozott egy nyúllal, amely felajánlkozott, hogy továbbítja az üzenetet, amikor azonban az emberek közé ért, csak a felét adta át, azt, hogy ugyanúgy meg fognak halni, mint a Hold.

S azóta halandók az emberek.

Cagn volt busman hitvilágunk központi szereplője, aki maga imádkozó sáska volt, a felesége szirti borsz, a nővére kék gém. Mielőtt a család tagjai állatokká váltak volna, előttünk ezen a vidéken élő „régi nép” fiai voltak. Cagn volt az első, ő teremtett mindent. Amikor „beköltözött” valamilyen állatba, azt nem lehetett elejteni. Szerintünk a Hold sohasem halt meg teljesen, mindig megmaradt a hátgerince, ezt újra hús nőtte be, s a Hold újraéledt.

– Tudásotok parányi volt az „egész” megértéséhez
– jegyezte meg Szkanda.

– A miénk sem sokkal több az egészhez képest a harmadik évezredben – felelte a herceg.

- Ez igaz – Szkanda egyetértett a herceggel.
- Van kérdése valakinek? – kérdezte Káma.
- Milyen volt busmanként az életed?
- Teljes. Gondom ha volt, csak az, hogy a feleségem, ha ránéztem, attól már viselős lett.

S mindig leányt szült.

Kénytelen voltam két asszonyt venni még, akik Cagn jóindulatából fiúkkal ajándékoztak meg.

Káma ezután a herceget élettörténetének folytatására kérte.

HUSZONKETTEDIK HELYSZÍN

Agra.

1631.

A herceg Káma akarata szerint újra Indiában él.

*Az épülő Tadzs Mahal közelében muszalmán
teaárus.*

– Én is szerettelek úgy téged ahogy a nagy mogul a feleségét. De én nem építhettem neked palotát. Pedig egyaránt szép voltál levetkőzve és felöltözve. Csókod és öled örömöm tápláló forrássá vált. Benső és küllem úgy ragyogott rajtad, mint a tiszta hegyi kristály a fehér márványon.

Teázónk előtt sorban álltak az építőmunkások. Nem győztem forralni a vizet. Szomszédom, a bételárus, irigykedett eleget.

Korán reggeltől éjszakáig voltunk nyitva. A délutáni melegben viszont visszahúzódtunk lakószobánkba. A hőségben a kézművesek is rövid pihenőt tarthattak.

Egy éve is volt annak már, hogy a fényességes Sahzsahán, a nagy mogul császár felesége, Mumtáz Mahal meghalt. És férje, Agrában felesége emlékének a Jumna folyó partján olyan mesés palotát és síremléket kezdett építtetni, hogy az az ítélet napjára, a szúfik leg-

kiválóbbja, Ibn al-Arabi művében leírtak szerint Allah, az igazságos és könyörületes trónjának is megfelelően.

– Annyi radzsasztáni fehér márvány! És annyi drágakő és elefántcsont, amennyit összehordanak: nincs a világon! – estünk ámulatból ámulatba. Azután az építők, szobrászok növekvő seregét látva megnyitottuk teázónkat. Sorok kígyóztak az üzlet előtt: mindenki teázni akart.

Egyszer a császár állt meg az üzlet előtt. Valamennyien azonnal a földre borultunk előtte.

– Mit csinálnak itt ezek az emberek?

– A szomjukat csillapítják, fényességes császár!... Teát főzünk, hogy jobban menjen a munka, és hogy keressünk néhány ezüstöt.

– Helyesen teszitek! – mondta Sahdzsahán, és a feleségemre nézett. – Szép asszony vagy! Boldog ember az urad! – jegyezte meg Sahdzsahán.

– Köszönöm, felséges császár! – felelt a legnagyobb birodalom uralkodójának.

Mumtázra gondolt talán a nagy mogul, aki – mohamedán szokások szerint – az újévet ünnepelve előkelő perzsa hölgy létére apróságokat árult nemes urak részére?... A császár akkor látta őt először.

– Építsetek házat a folyó partján ezeknek a jó embereknek! – adta ki a parancsot a császár. – Tí pedig főzzétek a teát! Mi fogjuk fizetni. Építőink bármikor ihatnak! – tette hozzá a nagy uralkodó. Az épülő palota felé indult. Meghatódva néztünk utána.

Huszonkét éven át teavizet forraltam, s egy napon a Tadz Mahal teljes pompájában fehérlett előttünk.

– Szép! Amilyen Mumtáz lehetett! – gondoltuk.

– Szebb nála! – gondoltam. – Szerelmük volt ehhez fogható – tettem hozzá.

Magadhoz ölelő karjaidban estéenként megpihen-tem. Ablakunkból néztem a Tadz Mahalt és úgy érez-tem, én is szeretlek úgy téged, ahogy Mumtázt a nagy mogul, csak én nem építettem palotát neked, mert egész életemben teavizet forraltam.

– Minden szavad kedvemre való, herceg – mondta Szaraszvati, a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba fog-laló költészet istennője, és odalépett a herceghez. – Fogytán az erőd. Igyál a szómából! – mondta.

Erre az istenek közül számosan nemtetszésüket fejezték ki. Az istenek italát kínálni: vakmerő cseleke-detnek számított.

– Egészségedre, herceg – mondta Brahmá. Az is-teni ellenkezésnek pedig ezután már nem lehetett oka. A herceg ivott a szómából, Szaraszvati visszaült a helyére.

– Gyakori vendégünk volt – a herceg újult erővel kezdett beszélni tovább – egy kiváló intarziáművész. Ő a színes drágaköveket olyan ügyesen helyezte el a már-ványlapokra, ahogyan a szavakat illesztette egymáshoz, miközben nálam teázott.

– Hol lakozik a nők elméje? – kérdezték tőle, mert már tudták róla, hogy valóságos filozófus is, okos és

bölcs ember, aki Muhammad an-Nefzawi, ibn Khaldún műveinek, és az Ezeregyéjszaka történeteinek is jó ismerője volt.

– A combjaik között lakozik az ő elméjük – felelte ő.

A közönség hangos nevetéssel jutalmazta meg az intarziáművészt válaszáért.

– És az örömök honnan törnek fel belőlük?

– Ugyanonnan.

– És testük melyik részével szeretnek vagy gyűlölnék bennünket?

– Ugyanavval – felelte az intarziáművész, és hozzáfűzte: – Akit szeretnek, annak odaadják vulvájukat.

A jónit muzulmán ízlés szerint ekképpen emlegette – tette hozzá a herceg.

– De akit gyűlölnék, attól megtagadják – folytatta az intarziáművész. – Akit szeretnek, avval megosztják, amijük van, s beérik azzal a kevéssel, ami van. Ha vagyontalan is, elfogadják őt. De akit gyűlölnék, azt távol tartják maguktól, hiába adná nekik mindenét, s tenné őket gazdaggá.

– Hol lakozik a nőben az észlelés, a szenvedély és az ízlelés, mester? – kérdezte egy perzsa igazhitű. Szobrász volt az építkezésén.

– A szemében, a szívében és a vulvájában.

– Magyarázd meg miért!

– Az észlelés a szemben lakozik, hiszen a nő a szemével veszi észre azt, aki kedves neki, s ha kedvére való a férfi szép formája és erős termete, szerelem

támad szívében. S az már a szenvedély, mely a szívben telepszik meg és rabul ejti azt. A szerelmes nő üldözi kedvesét, csapdát állít neki, s ha fogságba ejtette, létrejön a találkozás. A vulva pedig megízleli a hímtagot – Az intarziáművész a lingamot hívta így – jegyezte meg a herceg –, hogy megtudja, édes-e vagy keserű. A vulva ugyanis képes arra, hogy különbséget tegyen csúf és szép, jó és rossz között.

– Melyik hímtagot kedvelik a nők? – tették fel neki az újabb kérdést.

– Egyik vulva sem egyforma. A nők az egyesülés, a szerelem és a gyűlölet tekintetében is különböznek. Hasonlóan különbségek vannak köztetek is szerszámitokat és ízléseket illetően. A testes nő, akinek magasan fekszik a méhe, az olyan vastkos és rövid hímtagot szereti, amely betölti vulváját anélkül, hogy az aljáig érne. A vastkos és hosszú hímtag nem felel meg neki. Az a nő viszont, akinek a méhe távol esik, mert vulvája mély, csak a hosszú, vastkos, jól fejlett hímtagra vágyik, mely teljes egészében kitölti vulváját. A rövid és vékony szerszám nem kedvére való, s nem is képes kielégíteni.

– Milyen nők vágyódnak az egyesülésre, és kik azok, akik megvetik?

– A nők természetük szerint közönyösek, vérmesek, búskomorak, ingerlékenyek lehetnek vagy a négyfajta vérmérséklet keveredik bennük. Az ingerlékeny vagy búskomor természetűek az egyesülésért nem

nagyon rajonganak, s csak azokat a férfiakat szeretik, akik maguk is hasonló természetűek. A vérmes vagy közönyös nők pedig szeretik túlzásba vinni a közösülést, s ha egy hímtagra lennek, s ha tehetnék, attól legszívesebben soha sem válnának meg. És csak a hozzájuk hasonló vérmérsékletű férfiakra vágynak, s ha az ilyen nők ingerlékeny vagy búskomor férfival kelnek egybe, mindkettőjük élete egyformán szomorú lesz.

– És a kevert vérmérsékletű nők? Ők milyenek?

– Sem előszeretettel, sem gyűlölettel nem viseltetnek az egyesülés iránt.

– Milyen férfiakat szeretnek a nők leginkább, és kiktől undorodnak? – kérdezte az egyik fiatal igazhitű. Nem rendelkezhetett tapasztalatokkal még a nőket és a szerelmet illetően.

– A kis termetű nők sokkal jobban vágynak az egyesülésre és erősebb vonzalmat mutatnak a megtermett hímtag iránt, mint a nagy termetűek. Csak a hosszú és vaskos hímtag felel meg igényeiknek, az teszi örömtelivé életüket és élvezetessé fekhelyeiket. Vannak olyan nők is, akik csak vulvájuk kapujában szeretnek egyesülni. Ha fölējük hajolva – nézett ránk az intarziaművész – hímtagjaitokat be akarjátok vezetni vulváikba, kiveszik onnan, és azoknak makkjait a vulva ajkai közé helyezik. Fohászodjunk Allahhoz – az intarziaművész jobb kezét a szívére tette –, hogy mentsen meg minket az ilyen vulvától és azoktól a nőktől, akik képtelenek odaadni magukat nekünk!

– Allah irgalmazz! – hallatszott a fohász moraja.

– Vannak olyan nők is, akik csak akkor teljesítik parancsaitokat, s csak akkor elégitik ki vágyaitokat, megadva nektek az egyesülés okozta örömök kéjes mámorát, ha ütlegekkel és durva bánásmóddal kényszerítitek rá őket. Az efféle viselkedést némelyikük a veletek szemben érzett gyűlöletnek tulajdonítja, de ez nem így van. Mindez jellem és vérmérséklet kérdése.

– Beszélj még a nőkről! – biztatták a családjuktól, és a nők nyújtotta örömeiktől távol élő kőfaragók, szobrászok és építőművészek.

– Vannak olyan nők is, akik nem törődnek sokat az egyesüléssel, mert minden gondolatukat nagyszabású tervek, becsvágyó remények és üzleti ügyek kötik le.

– Nekem is ez a sors jutott! – sóhajtott egy igazhittű. – Allah tekintete kísérje napjaimat!

– Másoknál tisztaszívúségből, féltékenységből, egy más világ iránt érzett erős vágyódásból fakad ez a közöny. Ezeknél a nőknél az egyesülés közben átélt gyönyörök nemcsak a hímtag méreteitől függnék, hanem saját nemzőszervük egyéni felépítésétől is. A domború formájúnak az a sajátossága, hogy ha a nő álló helyzetben összezárja combjait: kigömbölyödik. Hevesen vágyik a közösülésre, rése szűk és úgy írhatjuk le, hogy összeszorított. Amelyiküknek ilyen vulvája van, csak a hatalmas hímtagot szereti, s nem kell sokáig várnia, amíg eljut a tetőpontra.

– És a mi vágyaink, mester? Azok milyenek?

– Akár a nőknél, nálunk is megfelel a vérmérsékletünknek, és csak abban különböznek, hogy az ő sóvárgásuk a hímtag után erősebb, mint a miénk a vulva iránt.

– Beszélj a nők hibáiról is, mester!

– Az a nő a legrosszabb, aki a hangját azonnal fel emeli, ha szükségetekben a vagyonához nyúltok vagy aki kifürkészi és kifecsegi titkaitokat. A lármás és féltékenykedő nő is Allah büntetése, aki letorkol benneteket, aki rosszindulatú és pletykás. Aki mindig szépnek akar látszani mások szemében, s nem tud megmaradni a házban. Ha olyan nővel találkoztok, aki folyton a kapuban áll és folyton nevetgél, biztosra vehetitek, hogy szajhával álltok szemben. De rossz az a nő is, aki mindig panaszkodik, aki mások ügyeivel foglalkozik, aki ellopja a pénzeteket. Akinek zsémbes és zsarnoki a természete, aki kedvességeteket nem viszonozza, aki menekül ágyatokból, vagy ott kellemetlen fecsegéssel háborgat benneteket, aki hajlamos a ravaszásra, a hazudozásra, a csalásra és a kétszínűségre. De az olyan nőktől is óvjon Allah titeket, akik mindent rosszállnak, akik folyton vádaskodnak, akik csak akkor hívnak magukhoz benneteket, hogy teljesítsétek házastársi kötelességeiteket, ha nekik jól esik, és akik nagy zajjal vannak az ágyban. És óvakodjatok azoktól a nőktől is, akik kíváncsiskodók, fecsegők, buták és szégyentelenek.

– A nők ravaszága határtalan – olvasható a Koránban – szólalt meg az egyik igazhitű. – És az is, hogy a sátán fortélyá csekély. Allah, a Magasságos áldása szálljon rád, mester! A nők csalárdsága határokat valóban nem ismer?

– Allah szavai egyértelműek. A nők ravaszágát a sátán fortélyá elé helyezte. A Mindenható tudta, hogy milyen csapodárok a nők, s mi mindenre képesek. Fortélyáikat kiapadhatatlan forrás táplálja. A hangyát is képesek lennének meghágnati az elefánttal – mondta az intarziaművész. Szavai jókedvet teremtettek a teázóban.

Amikor a mesterrel kettesben maradtam – folytatta a herceg – őszintén elmondtam neki a bánatomat. Hogy mennyire szeretnénk gyermeket! Aki segítene majd nekünk a teázó fenntartásában.

– Allah legyen kegyes hozzád! – szólt az intarziaművész. – Hatféle forrás táplálja a közösülés utáni vágyat: a heves szerelem tüze, a magnedv bősége, a szeretett személy közelsége, az arc szépsége, a közismerten izgató ételek és az érintkezés.

– Mind a hat megvan, jó uram.

– Nyolc dolog segíti elő és erősíti a magömlést.

– Szavaid figyelemmel hallgatom!

– Az egészséges test, a gondtalan szív, a tiszta lélek, a természetes vidámság, a jó ételek, a gazdagság, és a női arc sokfélesége és sokszínűsége. Ha erőft akarsz nyerni az egyesüléshez: hímtagod és a vulvát sakál épé-

jével kenjétek be. Az serkenteni fogja e testrészek élet-erejét. Galenus azt tanította, hogy aki gyengének érzi magát az egyesülésben, az igyon meg lefekvés előtt egy pohár sűrű mézet, s egyen meg húsz szem mandulát és száz fenyőmagot. Három napig csinálja ezt folyamatosan. Vagy vegye a hagyma magját, rostálja meg, keverje össze mézzel jó alaposan és egyébként böjtöt tartva, csak ezt fogyassza. Hasonló hatást érhetsz el, ha a teve púpjából kiolvasztott zsírral közvetlenül az egyesülés előtt kened be hímtagod. A szamártéjjel megkent hímtag is hatalmas és erős lesz.

Tanítómesterem szavai igaznak bizonyultak. A teve púpjából kiolvasztott zsír kengetése és a szamártéj jótékony hatása növelte gyönyöreinket. De a gyermekáldás mégis elmaradt.

Ennek okaként terméketlenségem lehetősége vetődött fel benne.

– Allah áldása reád, meg kell mondanom neked – kezdte ő. – Vannak olyan férfiak, akiknek a magja a születésüktől fogva romlott és hideg; vagy azért terméketlenek, mert gennyes folyások, vizeleti problémák és gyulladások gyötrik őket.

– Efféléket nem észleltem!

– Vannak olyanok is, akiknek a húgycsőve lefelé hajlik és a hímtag tövéénél nyílik. Aminek következtében magnedvük nem a megfelelő úton, egyenesen előre távozik, hanem csak aláhull.

– Nem hull az. Spriccel, mint a királykobra mérge!

– Allah áldása reád! Tudd meg, barátom, hogy egyes férfiak a nőt megelőzve jutnak el a tetőpontra, s így a két magömlés nem egyszerre következik be.

– Mindig megvárom, hogy a vulva kinyíljon, mint a tealevél, és a célzás is pontos.

– Akkor a feleségedet gyógyítsa meg Allah! De neked is serkentő ételeket kell enned! Mézet, gyömbért, ecetet, fokhagymát, fahéjat, szerecsendiót, borsot és más hasonló fűszereket.

Feleségem ezután sem lett viselő.

– Allah legyen kegyes hozzád, barátom! – mondta az intarziáművész. – Bölcs orvosoknak is fejtörést okoz a meddőség megszüntetése. Az előidéző okok között szerepel a méh vérröggel történő elzáródása, a folyást okozó gyulladás, a méh belső szervi elváltozása, a pangó havivérzés és folyás, a méh szárazsága, gyengesége és kellemetlen szaga.

– Mindazokat, amiket felsoroltál, ó, kedves mester, magam nem tapasztaltam.

– Akkor, ha Allah is úgy akarja, nőd viselő lesz! De legyél még türelmes! A meddőség ellen használt gyógyszerek közül egyik legismertebb a teve púpjának veleje, amit asszonyod tegyen egy rongydarabra és kenje be vele a vulváját, miután elvégezte a havivérzést követő tisztálkodást. Azután, hogy teljes legyen a kúra, vegye az ebszőlő gyümölcsét, sajtolja ki, szűrje le egy üvegbe és adjon hozzá egy kevés ecetet. Hét napig igya

ezt az orvosságot éhgyomorra, miközben neked legyen gondod az egyesülésre.

S ezután asszonyom viselős lett! Kilenc hónap múlva kislányt szült. A teázóban minden vendégem ünnepelt, s még azzal sem törődtem, hogy jó ideig nekem kellett sokkal többet dolgoznom. Forraltam a vizet, leforráztam a teafüvet, a teát edényekbe töltöttem, felszolgáltam, leszedtem az asztalokat és mosogattam.

De erőt adott a remény, hogy feleségem újra erőre kap majd, s egyszer a leánygyermek is segíteni fog nekünk.

– Valóban így történt minden? – kérdezte valaki a hercegtől.

– Valóban. A feleségem még két fiút és még egy lányt szült. A tevezsírt el is kellett tüntetnem a házból!

– A szóma jót tett neki! – nevetett Indra. A herceg humoros megjegyzésére célzott.

Káma az élettörténet folytatására kérte a herceget.

HUSZONHARMADIK HELYSZÍN

Benáresz.

1685.

A herceg, Káma akaratából, halottégetőként

újra istenei között él.

Felesége emlékeit mondja el.

– Újra India partjaihoz érkeztünk – folytatta a herceg –, s a horizonton Visnu, Brahmá és Siva mellett a hindi istenhármas, a trimurti főalakját láttuk, ahogyan középkori rajzok ábrázolták: álomba merült és a világ-óceánon úszó Sesa hétfejű sárkányon feküdt. Mikor felébredt, új teremtésre készült, köldökéből lótusz nőtt ki, amelyből Brahmá lépett elő, s ő az, aki végrehajtotta a világ teremtésének aktusát.

Visnu a világ létmódja. A Mahábhárata vízözön-mítosza szerint minden jüga – világciklus – végén magába szívja a világmindenséget. A négy jüga közül az elsőben általános egyenlőség uralkodott, a másodikban az igazságosság fokozatosan hanyatlott, a harmadikban túlsúlyba jutott a vétek és a gonosz, végül a negyedikben kiteljesedett a gonoszság és a bűn. A Védákat elhanyagolták. A buddhizmus és a dzsainizmus – Mahá-vira alapította vallás – reformmozgalmai az ősi védikus brahmanizmust kiszorították uralkodó helyzetéből, s

az a hinduizmus alakjában új életre kelt. Kialakulása a Mahábhárata és a Rámájana című eposzokban tükröződik. A leghatározottabb változatukban a világ kozmikus tojásból való keletkezésének a Védákra visszamenő verziója maradt fenn: az ősvizekből származó tojásban született meg Brahmá, aki a tojás anyagából megteremtette a világmindenséget. Brahmá a világ teremtetőjeként szemben állt az azt fenntartó Visnuval, illetve elpusztító Sivával.

Brahmá mind a mennyekben, mind a földön királynak állította Indrát, a mennydörgés és villámlás istenét, a Védák legnépszerűbb alakját. Visnut pedig istennek.

A Mahábhárata számtalan nevét és halandó lényben való testet öltését sorolja fel. Az avatára – alászállás – során Visnu lejön a földre a törvény és az erények – dharma – visszaállítása, híveinek oltalmazása érdekében. Alászállásai során hal alakjában mentette meg az özönvíztől az összes növényi magot, teknősbékeként az elpusztult kincseket, vadkanként ezer évig tartó párbaj során végzett a démonnal, aki az óceánba süllyesztette a világot, félig ember, félig oroszán alakot öltve mentette meg a földet a démon zsarnokságától, de alászállt törpeként, fehér lóként, illetve ő ölt testet Buddha, Krisna és Ráma alakjában is. Rámaként feleségül vette Szitát, akit Rávana elragadt tőle. Ráma majom- és medvesereg élén győzte le a ráksaszáknak

nevezett szörnyeket, az emberek démonikus ellenfeleit, s végzett tűzfejű királyukkal, Rávanával is.

Krisnában testet öltve Visnu megölte a gonosz királyt, Kanszát. A hagyomány szerint a föld az istenek-től kért segítséget Kansza ellen, s Krisna, tehát maga Visnu helyreállította az igazságos hatalmat. Pásztorból harcosná és államférfivá lett: megóvta az embereket a bosszúállásra készülő démonoktól. Ennek érdekében előbb nyolc asszonyt vett feleségül – az első Rukmini volt, Laksmí egyik megtestesülése, Káma anyja –, majd még 16 100-at. Olyan csodálatos képességgel bírt, hogy mindük mellett egyszerre tudott lenni, s népes utódse-reget nemzett.

Főistenünk Siva is, akinek teremtő vonásai alapve-tő jelképében, a lingamban öltének alakot. A női nemi szervet jelképező jónin álló kőoszlopként ábrázolt lingamok egész Indiában elterjedtek, és Siva kultuszá-nak legfontosabb tárgyai. Teremtő isten volta mellett Siva egyszersmind pusztító isten is, aki táncával tízez-reket tud leigázni. A világ és az istenek elpusztítójának szerepe az övé minden kalpa végén. A kalpa, a hindu időszámítás, szerint egy Brahmá-nap és -éj, vagyis huszonnégy-ezer isteni év. S a földi élet ezer eszten-deje teszi ki az istenek egy napját. Brahmá száz „saját” évet él, aztán következik be a nagy megsemmisülés, de a káosz fokozatosan elmúlik, új Brahmá születik, és új kalpaciklus kezdődik.

Úgy tartják, hogy a Brahmá életének 51. esztendejében jár.

Siva felesége Párvatí. Hitünk szerint Siva első felesége röviddel azután, hogy a szent tűzön elégette magát, Párvatí alakjában született újra. Tűzistenünk pedig – már az ősi Rig-védában is – Agni, aki az emberek és az istenek között közvetít. Az áldozati tűz lángnyelvei pedig az égbe viszik az áldozatot.

– Köszönjük, a lényegét láttató áttekintésed, herceg. De szólj most magatokról is! – kérte az egyik zarándok.

A herceg felesége emlékeit idézte fel:

– Akkor a benáreszi partoknál csónakban éltünk. Az első éjszakán égtek a csókjaid ajkamon, mint szantálfa a máglyán. Ahhoz fogható gyönyörűség, amit éreztem, nem volt.

A bárdok ősi hindu eposzokat énekeltek a folyóparton. Ganga születésnapját százezernél is többen ünnepelték. A zarándokok bivalytejből készült, vajba mártott gólyahírszirmokkal ékesített papírcsónakokat bocsátottak a vízre, s meggyújtották őket. A vízen lefelé imbolygó, apró lángocskák világítottak alkonyat után.

A folyó megtisztító erejével mi is kiszabadulunk az újjászületések körforgásából? – merült fel bennünk a kérdés.

Azon a napon hatalmasságok álltak a hamvasztólépcsőnél. Gazdagok. Előkelő kasztbéliek. Az ő éle-

tük vajon boldogabb, mint a miénk, sudráké? Úgy láttam, hogy nem.

A halotti máglyákon egész nap égettük a holttesteket: a Gangesz partján arapapagájok, búbos bankák, drongók és keselyűk keringtek.

Apáink, nagyapáink ugyanúgy éltek, ahogy mi. Nekünk, indiaiaknak természetes, hogy a Gangesz partjához visszük el a beteget, a folyó vizébe merítjük a haldoklókat, és Ganga gondjaira bízunk a holtak hamvait, sok helyen a holttesteket is. A Gangesz elmosza majd minden bűnünket! Ha valakinek a csontja érinti csupán a Gangesz vizét, akkor is a menny megbecsült lakója lesz! Ósidők óta tudjuk ezt.

A Gangesz ragyogó vize a Himalája „tehénszáj” jégbarlangjából bújik ki a napfényre. Fenyőfák, indiai cédrusok és skarlátvörös rododendronok mellett fodrozódik sebesen, útját a Bengál-öböl hatalmas deltájában fejezi be. A Tejút folytatása, egyenesen a Paradicsomból áramlik, s a tisztulás istennőjének, a fürge járású Gangának megtestesülője a Gangesz. Legendánk szerint: Szágara király hatvanezer fiát veszítette el. Gőgös viselkedésük büntetése volt, hogy egy bölcs ember haragos pillantásától elhamvadtak. Vétkük miatt Bhagírata király a Himaláján vezekelt, s Siva meghallván fohászatát leküldte Gangát a földre. Siva a hajába rejtette Gangát, aki Siva hajfürtjein keresztül megtisztíthatta Szágara fiainak hamvait, akik végül a Paradicsomba jutottak. Azóta Bhagírata Indiánk legszentebb

folyójának neve a Himalájából eredő kezdeti szakasz-
nál, s a megtisztító erőt senki kétségbe nem vonja.

Hálósónakunkban Ganga ringatott álmomba ben-
nünket éjszakánként, s egymás karjai között mindig
éreztek, hogy bájaink varázsa mint az őszi levél soha le
nem pereg.

– Felhőtlen volt-e alantas éleetek az érinthetle-
nek kasztyójában? Gyermeketek született-e? – kérdezte
valaki.

– Senkinek sem felhőtlen az élete – válaszolta a
herceg. – Gyermekünk nem született. Pedig tudtam,
hogy az élvezet során nem érezhetek kielégülést, amíg
a nő nincsen felizgatva. A szerelem művészetében jár-
tas, tiszteletre méltó embernek számítottam, akit a nők
karjaik közé szívesek fogadtak. Feleségem a hamvasz-
tólépcsők környezetében élő, szerelemben járatlan
férfiakat tanította a szerelmi csatározásokra. Azt kellett
tudniuk, hogy a mag gyors hullása miatt a szerelemben
játékos férfi nem érezhet kielégülést. Hogy erő hiányá-
ban a mag visszatartása s minden egyéb bizony ha-
szontalan próbálkozás. Az segített sokuknak, hogy
cukorral kevert tehéntejbe babot áztattak, azt napon
megszáritották, kis gombócokat készítettek, s azokat
elfogyasztva kaptak erőre. Némelyikük száz nőt is
gyönyörhöz juttatott. Férfiak rövid és kisméretű lin-
gammal nem tudták kielégíteni a nőket, a nők közül
pedig, aki érettek voltak vagy nem régen szültek: jóni-
juk szűkítésén fáradoztak. Mások jónijukat ékesítették,

kellemesen illatossá tették. Voltak, akik a jóni szörzetenek eltávolításán fáradoztak vagy az eltűnt havibaj helyreállításán, a túltengő havibaj megfékezésén, méhük rendbetételén, a méh megerősítésén, a könnyű szülés előidézésén, a meddőség előidézésén vagy elhárításán, a haj növesztésének és színezésének fortélyain, az arc pattanásainak vagy sötét színének megszüntetésén, a keblek díszítésén munkálkodtak, hogy azok feszesen álló dús mellek legyenek. Akadtak, akik varázsszövegek segítségével szerelmi bájolással foglalkoztak, akik homlokjeleket festettek, akik a szemfestés fogásait ismerték, akik vágykeltő porokat készítettek, akik vágyébresztő pirulákat szedtek, akik kenőcsökkel kenték a gyönyörök fegyvereit, akik abban hittek, hogy az illatszerektől az egész világ szerelemre gyulladhat, akik varázsszövegeket kántáltak Káma hatalmába való kerülésért, varázsszövegeket a padminí, a csitriní, a sankhiní és a hasztiní típusú nők meghódításáért. Sokan testápoló szereket készítettek a vágyak felébresztésére, mások jóindulatú olajokat, fürdéshez szükséges illatszereket. A száj illatosításáról sem feledkeztek meg.

A szerelmi bájolás tudománya Káma adománya. Ő titeket mindig megörvendeztet! – fejezte be a herceg előadását.

Több kérdés nem volt, így Káma kérésére a herceg életének következő színhelyére hívta közönségét.

HUSZONNEGYEDIK HELYSZÍN

Potala Palota.

1694.

*A herceg, Káma döntése szerint,
Tibetben született újjá.*

Mint az álmok és a mesék birodalmát látlak téged!

– Közönyös nem maradhat az, aki megpillantja az erőteljes és pompás építményt. Ezer ablaka ezer szemhez hasonló – mondtad áhítattal és megálltál mögöttem. A jakvajlámpák tompa fényénél szinte izzott a tekinteted. A kiváló Lobszang Gyaco láma sírját restauráltam éppen.

– Ez a legnagyobb sztupa – ismertetted – szantálfából készült és négy tonna arany borítja. A felületen – mutattam, hogy hol – gyémántok, zafírok és rubinkövek ragyogtak.

– Gyönyörű! – mondtad.

– De nem annyira, mint te! – gondoltam, de kimondani még nem mertem.

– Hatvan napon át gyalogoltunk apámmal. Fázunk, éhezünk, míg végre egy kanyargó szurdok után a Potala palota ragyogó tetőit vettem észre a távolban. A látvány elkápráztatott. A földre borultunk, mint a többi zárándok.

A buddhizmus élesen eltér valamennyi más vallástól. A különbség abból az alapelvéből adódik, hogy az ember – és csak az ember – különleges helyet foglal el az összes lény között! Egyedül az embernek van lehetősége arra, hogy a kezdet és a vég nélküli szanszára béklyóitól megszabaduljon, és elérje a nirvánát.

Buddha, azaz megvilágosult legyen.

A szanszára a létezést jelenti, amely elkerülhetetlenül összefonódik a szenvedéssel és az élőlények újjászületésével. Az élőlények haláluk után vagy saját korábbi szférájukban születnek újjá, vagy kedvezőbb, esetleg kedvezőtlenebb szférákban. Véghezvitt tetteiktől függően. Karmájuk szerint.

A karma a jó és rossz tettek összessége, amelyeket az egyén korábbi létformáiban hajtott végre, s amelyek az elkövetkezőkben megszabják sorsát. Az életben tanúsított magatartás meghatározza a későbbi alakban való újjászületést vagy nem születést. Aki életében ember, halála után istenként születhet újjá, esetleg a pokolbeli naraka lakójaként, de lehet préta, állat vagy aszura. Azok születnek újjá préta alakban, akik előző életükben mohók, kegyetlenek és falánkok voltak. Az aszurák pedig olyan lények, akik elkeseredett harcban állnak az istenekkel. Az újjászületések láncolatának nincs tehát kezdete. Vége azonban lehet.

A cél a nirvána: a szabadság, a gyönyör, a nyugalom állapota, amelyet csak ember érhet el. Az ember alakban való megszületés tehát különösen kedvező.

Megvilágosodásra törő, azaz Bodhiszattva az, aki feltette magában, hogy Buddhává lesz. Az ilyen elhatározásra az indíthatja az embert, hogy ki akar kerülni a folytonos újjászületés láncolatából.

Buddha alakja a buddhizmus legfontosabb témája. Buddhák minden világban megjelennek, így számuk tehát mérhetetlenül sok. Különbőféle alakban testesülnek meg, jó cselekedeteket hajtanak végre, s amikor elérik a tökéletességet, hosszú időn át az egekben tartózkodnak. Amikor emberként születnek meg, születésüket sok csodás jelenség kíséri: megrendül a föld, virágessző hull az égből. Minden buddha rendelkezik olyan jegyekkel, amelyekkel minden más lényt felülmúl, beleértve az isteneket is. Csak a buddháknak van hatalmuk, hogy hassanak nemcsak a saját világukban, hanem a más világokban történő eseményekre is. Amikor elérik a nirvánát, a saját dharmájukat hirdetik, azt a tanítást, amelynek segítségével az emberek elérhetik a nirvánát.

A buddhizmus sok tekintetben azonos a brahmanista és hindu hitelvekkel. Számptalan világot csoportosítanak világréndekbe, s ezekből több van, mint ahány homokszem a Gangeszben. Minden egyes világ korong alakú földdarab, a vízen lebeg, ez a levegőben nyugszik, a levegő pedig a térben foglal helyet. A világ közepén hatalmas hegy áll, a hegy körül kering a Nap, a Hold és a csillagok. A hegygerincek mögött négy világsziget terül el, amelyek mindegyikét ötszáz sziget

veszi körül, s valamennyinek a partját a világóceán mossa.

A buddhizmus Kínában, Tibetben, Koreában, Japánban, Mongóliában, Burjátföldön, Srí Lankán, Burmában, Thaiföldön, Laoszban, Kambodzsában és Vietnamban terjedt el. A vallás fő szakrális jelképe a mandala: a szertartásokban a meditációhoz használt sematikus világábrázolás. Szimbolikus jegyekből álló, kör alakú diagram. Az összetettebb geometriai jelek közé tartozik. Jellegzetes alaprajzát beleírt négyzettel ellátott külső köre adja, a négyzetben újabb belső kör található, amelynek területét rendszerint nyolcszirmú lótusz vagy kört tagoló nyolc osztóvonal alakítja ki. A négyzetet a világtájaknak megfelelően állítják be, az adott égtájhoz a legközelebbi ténegyednek megfelelő színe révén kapcsolódik. A belső kör közepén ábrázolják a tisztelet szakrális tárgyát. A mandalát kőből, fából, fémből, agyagból, homokból vagy tésztából készítik, befestik, és szent helyeken, templomokban helyezik el vásznon vagy áldozati tálakon. Bizonyos értelmezés szerint a világmindenség modellje is.

Tapasztalatom szerint a buddhizmus a világ kultúrájának egyik leggazdagabb és legváltozatosabb vallása. Önmegújító és állandó gazdagodásra való képessége széles körben elterjedté tette, s Tibetbe is eljutott...

Vezetőnk, egy hegyi pásztor mesélte az úton, hogy Buddha hegyén, a Potalán, természetfölötti módon, egyetlen éjszaka alatt épült fel a palota.

– A tibeti néphit képzelete szerint – felelted nekem. – Valójában a láma építette. De az istenek műve is, mert a Potala felépítése meghaladta a halandók képességeit. Amikor a bölcsesség óceánjának lámája a palotába hívott, hogy a pusztító idő romboló nyomait a falakról, szobrokról tüntessem el, s először láttam mindent, ámulatba estem. Mennyi munka volt húsz-ezer szobor kifaragása?! ...Amíg élek, restaurálni fogom! – mondtad.

A kertben sokat sétáltunk és beszélgetünk. Majd megkérte a kezemet.

– Valóban – jegyezte meg a herceg. – Egész életemben restauráltam. Lhásza szent városában mindig ragyogott a sok virág, te a karjaimban pihentél, kedvesem, s az nekem fontosabb volt, mint akármilyen hatalom.

– Boldogok voltatok? – kérdezte valaki a hercegtől.

– Gyermekünk születtek. De amit adhattam, az neki nem volt elég. Sem a pénz, sem a szeretetem. Apja féltékenysége emelt falat közénk. Vigasztalhatatlan voltam amiatt is, hogy apja barátait többre tartotta, mint engem. Fájdalmamat az sem enyhítette, hogy anyja apját hasonlóképpen becsmérelte.

A láma gondtalan öregséget biztosított nekem és a családomnak hosszú szolgálatom után, s amikor apja emlékét elfelejtette már, vénségemre megváltozott, s férjére támaszkodó asszony lett végre belőle.

HUSZONÖTÖDIK HELYSZÍN

A Titicaca-tónál.

Altaplino.

1723.

A herceg, Káma akarata szerint, Bolíviában él.

– Nekünk, Ayamara törzsbélieknek mindig ünnep volt elmenni a Titicaca-tóhoz, Bolíviában, ahol életünket Káma akaratából újjászületve folytattuk.

S ahányszor elvittelek, utána mindig gyermeket szültél nekem!

– Tizenkétszer voltunk ott!

– Ó, az éjszakák, a szerelemmel teli éjszakák! A vágy bennem fellobbant, és égett szüntelenül. Duzzadt kebled puha párnám lett.

Tizenkét gyermekünkkel egyszerűen éltünk azon a ritka levegőjű, szegényes talajú vidéken, ahol éjszaka vacogtunk, nappal pedig melegünk volt... Zsúpfedeles vályogkunyhót építettem magunknak, a teraszos parcellákat, amin gazdálkodtunk, körülkerítettem, hogy a legelésző lámacsordák, alpakák kárt ne tegyenek a veteményesekben... A burgonya, az oka gumó és a quiona úgy fogyott, hogy kiszedtük a földből, és már meg is ettük. De az ember szívós, mint az igavonó láma! Termel annyit, amennyi kell. Mindig korán keltem,

hetente öltem le egy lámát. A gyapjút, a bőrt és a húst feldolgoztam. A bőrből, a gyapjúból ruhák készültek a gyerekeknek. A húst ültetni nem lehetett, levágtam hát az állatokat! ...

A gyerekeket a legelőre küldtem... Szaladgáljanak, kergetőzzenek!... A nagyobbak megülték már a lámát, a kisebbek szedték össze az elpottyantott lepényeket... Ha valaki azt mondta volna nekem, hogy abból várat nem lehet építeni, igazat adtam volna neki, de hozzá-tettem volna:

– Kend a lepényt a ház falára, szárítsd ki, aztán főzz és fűts velem! S akkor tapasztalni fogod, hogy aranyat ér.

Esteledett. Asszonyom megszojtatta legkisebb gyermekünket, rám nézett és megkérdezte:

– Nem mennénk el még egyszer a Titicaca-tóra?

– Miért ne mennénk?! – vágtam rá.

S elmentünk.

– Köszönöm, herceg – nevetett Szaraszvati, és megtapsolta a herceget. – Bírod-e még erővel? – kérdezte tőle a bölcsesség és a lét rejtelmeit szóba foglaló költészet istennője.

– Bírom.

– Hallgatunk tovább – mosolygott Szaraszvati, Brahmá oldalán. Amiből következtetni lehetett már, hogy a szanszára béklyóiból a herceg szabadulását az istenek segíteni fogják, s a herceg a nirvána közelébe érkezett.

HUSZONHATODIK HELYSZÍN

Svedaung Pagoda.

Rangoon.

1768.

*A herceg, Káma szolgájaként, Burmában él,
és a felesége emlékeit mondja el.*

– Előző életemben már láttalak valahol, kedves –
mondta nekem Indiántól távol újra. – Az első perc-
től fogva biztos voltam benne. Rangoonban sokáig
éltünk. Borzalmas erejű földrengés után kellett újjáé-
píteni Burma pompás buddhista szentélyét, a Sve-
daung Pagodát... Emlékszel? – A zarándokok a herceg
feleségének hangját hallották. – A pagoda Rangoon
északi részén, dombtetőn állt. Óriási, megfordított
haranghoz, kézi csengettyűhöz hasonló építmény.
Igazi nemesfémű csillog, mintha megfagyott aranyból
formálták volna... Az aranyművesek között dolgoztál
egész életedben. A hatalmas mű, amelyet létrehozta-
tok, aranyló hegyként magasodott a kisebb pavilonok,
pagodák toronyerdeje fölé... A vörös és arany színtől
fénylő szfinxek, sárkányok, oroszlánok és elefántok
mind emléket állítottak nektek... Munkából hazatérve
szeretve öleltél, ajkadról soha nem apadt el a csók...

Szenvedélyünk a nirvánához érkezett volna?!

– Mit gondolsz, herceg? Oda érkezett? – kérdezte az egyik zarándok.

Az isteni döntéshez szavazataikkal ők is hozzájárultak.

– Ha szép nőt láttam, megállni nem tudtam. Futottam utána.

– Akkor tehát még nem?

– A Himalájára indultam zarándokútra, hogy lelkemet csiszoljam. A Csomolungmán, az istenek lakóhelyén imazászlók lengtek a hidegben. A havasok látványa törölte el a világ bűneit... A Himalája égbe tornyosuló ormai: az Everest, a Nanga Parbat és a Kancsendzönga képezték a nagy akadályt a Selyemúton fekvő gazdag városok – Szamarkand és Buhara, Kaszgar és Kotan – elérése előtt. Az Édent felidézõ világot nem érintette meg az emberi civilizáció. Magányos aszkéták éltek, legbelső részén pedig a félelmetes havasi ember, a jeti, akit a tibetiek csak hódémonnak neveztek. A legősibb hindu írások szerint ott található az istenek országa. Számos indiai miniatúra örökíti meg az isteneket lakóhelyükön, a hegyek között. Gyakori téma Siva, Parvati és gyermekeik ábrázolása. Maga Parvati, a Hegy Lánya Mahádéva néven is ismert, és ő a Himalája megszemélyesítőjének, Himavának a gyermeke. A Gangesz folyó is innen ered, a „tehénszáj” nevet kapott jégbarlangból bújjik a napfényre. Megszemélyesítője a szent Ganga, akinek tisztító ereje senki máséhoz nem mérhető. A Himaláján nemcsak

Siva és hitvese lakott. Hindu és buddhista hagyomány ősidőktől regéli, hogy a Föld középpontjában áll a Meru-hegy. Körülötte forognak a csillagok, a Nap és a Hold. S ott élt Kubera, a jaksák királya, aki a gazdagság istene volt. A föld kincseinek uraként felügyelte a föld termékenységét, a felszín alatti fémeket a természetfölötti lényeknek tartott alattvalóival, a jaksákkal közösen. A védák főistene, Indra is a hegybéli mennyország lakója.

Végtelen kék égboltról sütött le a nap, és a havas csúcok sokasága élesen rajzolódott ki a kristálytisztá levegőben... A tökéletes szépségű égbe való szárnyalással az érintetlenséget érezte velem... Mesélték, hogy egy ember rábukkant a Nanga Parbat tündérei-nek palotájára, melynek kristályból épültek a falai, kertjének közepén nagy fa áll, s annak ágain gyöngyök függenek. Leszedte az ember a gyöngyöket, és menekült. Vissza se nézett. Igencsak megrémült, amikor látta, hogy kígyók üldözik. El is dobta a gyöngyöket, s futott, ahogy a lába bírta, és meg sem állt hazáig. Ott azután négy napra rá meghalt. A tündérek ugyanis senkinek nem bocsátanak meg, aki kifürkészi titkaikat. Ősi szövegünk szerint: „Ahogyan a nap felszívja a harmatot, úgy tűnik el minden aljasság a hó örökké tiszta otthonának megpillantásakor.”

S az aljasság valóban eltűnik. A zarándokút után lelkem nyugvópontra jutott. Vágyaim csillapodtak, s azokat feleségem ölelései lecsendesítették már.

HUSZONHETEDIK HELYSZÍN

A Góbi-sivatagban.

1749.

A herceg, Káma segítségével, feleséget szöktet.

– A Góbi-sivatagban a kötörmelékkal teli, kopár pusztán vágattam. Lovam is mintha megbolondult volna!... Kedvesem utánam lovagolt... Ő csókolt meg először, teste körül sós füvek magasodtak. Ó, sugárzó arcú leány, csókod, mint a nap sugara azóta is égeti arcomat!... Szívünkben akkora láng gyúlt, hogy a fergeteges szél sem tudna utolérni bennünket! Lovaink gyönyörű állatok voltak, izmaik feszültek, s mi a homokdűnék között nyílsebesen vágáztunk a sziklás vízesés felé... Nem adták nekem a lányt, hát elszöktettem! A csikó is fickándozik, anyjából kibújik és félóra múlva ágaskodik már... Én tizenhat éves voltam már, és addig ültem a lovon, amíg ki nem dőlt alólam!... Megéltem a jég hátán is!... Volt egy szurdok, nem süttött oda soha a nap. Oda lovagoltunk föl, és az ezeréves jégtáblákon a sziklás völgyben sétálgattunk... Jégtáblán nőt öleltek már? – kérdezte a herceg. – Testmeleg volt a levegő, a jég mégsem olvadt. A jégre kicserzett bőrt terítettünk, s úgy hűtöttük le a testün-

ket... Elhatároztam, hogy elszöktetem a lányt, és a családjának megmutatom, hogy mire vagyok képes... Száz lovat kértek érte! Százat!... Megérne ötszázat is, tudom, de csak kettő volt, és azokat ültük meg éppen... De ha megtalálom a bátyámat a sivatagban valahol, ő majd ad ajándékba nekem kétszáz lovat, jurtát, felszerelést és edényeket. De csak kölcsönkérem. Majd visszaadom... Száz lovat elhajtok apósomnak. Én nem veszem el a másét!

Mindig nagyon szerettem és tiszteltem a bátyámat. A vad csődört is rövid idő alatt betörte. Vágtában nem tudtam legyőzni soha, de öt évvel ezelőtt egyszer mégis sikerült.

– Férfi lettél, öcsém! – mondta és átölelt. – Ő segít majd nekem! Előbb megnézzük a vízesést, aztán elindulunk megkeresni őt.

A mélybe zuhanó víz látványa tűnt fel előttünk. A szakadékban mint fáradt ló szájában a nyál, úgy habzott a víz. A vízoszlop mögötti sziklákat frissítő pára permetezte, s az egyik hasadékban hűtöttük sokáig a vérünket.

– Ha gyermekünk fogant: Szurdok lesz a neve, kedvesem.

S kilenc hónap múlva a gyönyörű test fiút szült. Apósom karjába vette a gyermeket és megszólalt:

– Elkötheted, visszaadom a száz lovat, fiam.

A lányos apákat már magam is megérttem. Lett nekem is három.

– Mongol és török népek között éltél, herceg –
szólt meg Siva. – Beszélj róluk nekünk!

– A Bajkál-tó környékén és az azon túl élő burjátok a pravoszláv vallás felvétele után is a sámánizmust követték, ami szerint az istenek és a szellemek jókra és gonoszokra oszthatók. A jó erők hozták létre, illetve változtatták meg a világot. Hitregéik elbeszélik a földnek a káoszból való megteremtését, az első emberek, állatok és égitestek megjelenését. Némelyik változatban a föld és az első élőlények megteremtője Ehe-burhán volt, ugyanő az anyja az első égitesteknek is. Jóságos lánya, Manzan Gürme teremtette a jó isteneket és általában minden jót. Gonosz lánya, Majasz Hara a gonosz isteneket, a gonoszság kútfojt... A jakutok hiedelemvilágában Jurjunh Aji Tojon, a fehér teremtő úr a főisten, a mindenség feje. Tiszteletre méltó, drága prémekekbe öltözött öreg, ő bocsátja ki a meleget és a fényt. Alakjával a napot személyesítették meg.

A világmindenség felépítéséről és keletkezéséről elterjedt elképzelés alig különbözik a többi mongol népétől: a föld, a víz, a tűz és a levegő a káosz szélében, a föld pedig a világoceán felszínén keletkezett. A kerek föld közepén áll a világhegy, amely a világoceánban úszó óriási teknős hátán álló elefánton nyugszik. A mongolok titkos története című, XIII. századi krónika szerint a mongolok tisztelték az eget és a földet. A világ ura Tengri, az eredet nélkül való, aki minden létező teremtője. Az ég határozza meg az emberek

sorsát, ő osztja a hatalmat. Etügen a földanya, Tengri az égatyja. Tiszteltük továbbá a napot, a hold anyját. Kormuszta legfőbb istenség: ő a föld, az egész látható világ és a benne lévő élőlények védelmezője. A középkorban Kormuszta alakja egybeolvadt a Tengriével, a sámánkultusz égboltistenségével, az örök éggel, s ekként mint Dzsingiz kán atyja vagy teremtője szerepelt.

– Mi a helyzet ma? – kérdezte Siva.

– Az egyetlen istenként tisztelt ég helyét az égi istenség csarnoka foglalja el, a tengriké, akik általában 99-en vagy 33-an vannak, és élükön Kormuszta áll. A panteont a tibeti lámaista istenségek csoportja egészíti ki. A buddhizmus széles körű elterjedésével sok indiai, tibeti istenalak és történet olvadt be a hitvilágukba. A sámánkultusz szerint az ősök szelleme kapcsolatba lép a helyi szellemgazdákkal, és mágikus erőre tesz szert. Ezek a szellemek uralkodnak az elemeken, képesek betelepíteni az emberbe, akinek egy „halhatatlan” és egy „testi” lelke van. A mongolok úgy vélték, hogy a démonok, a rosszindulatú szellemek rendszerint a nem természetes halált haltak és a bűnözők szelleméből keletkeznek. Kínai, perzsa és arab forrásokból ismerjük a török népek – törökök, azerbajdzsánok, türkmének, kazahok, kirgizek, üzbégek, ujugurok, tatárok – iszlám vallásra való áttérése előtti hiedelemvilágát. Úgy vélték, hogy kezdetben megteremtetett a „kék ég” és a „fekete föld”, a „kettő közé az ember fia teremtetett”. Az ég „a világ teteje”, s rajta nap mint nap meg-

születik a nap és a hold. Megkülönböztetett tiszteletben részesítették a születő napot. A kagánok sátrának ajtaja keletre nyílt, a felkelő nap felé. Tengri, az ég, a fő istenség a felső világban lakozik. Éha más istenekkel karöltve rendelkezik minden fölött, ami a világon létezik, beleértve az emberek sorsát. Amikor leküldi őket a néphez, megparancsolja nekik, hogy büntessék az ellenszegülőket. Tengri felesége, Umaj a termékenység istennője. Ő pártfogolja a harcosokat és a kagán feleségét, aki külsejére hasonlatos Umajhoz. Jer Szu – föld-víz – a középső világ főistene volt. A törökök a pártfogójukat tisztelték benne. A török népek nagyobbik része az iszlám vallásra, kisebb hányaduk a buddhizmusra vagy a kereszténységre tért át.

– Köszönöm, herceg – mondta Káma. Kérdés feltevésére adott most is lehetőséget.

– A pusztán hogyan alakult az életetek? – kérdezte valaki a hercegtől.

– A sivatag vándorai maradtunk, és boldogságban éltünk.

HUSZONNYOLCADIK HELYSZÍN

Amazonas-medence.

1801.

*A herceg, Káma akaratából,
a Yanomani törzsbéliek között született újjá.
Felesége emlékeit mondja el.*

– A nap siet mindig, a hold eltűnik, s már vége is az éjszakának. A reggel pedig elűzi páromat... Mérgezett dárdáját, bambuszíjját mindig magával viszi, és megy vadászni. Majomra, madárra, tapírra, tatura. Nem lehet tudni előre, hogy mit juttat neki a jószerecsse? Ha semmit: hernyó, méhlárva, dió, méz, gyümölcs akkor is akad bőven.

Jókedvem szökelt, szívemben beteljesült a szerelem. Ajka édes volt, csillogó, mint a kolibrimadár. Bármikor jöhetett: a szeretője voltam!...

Nekiláttam, hogy maniókát reszeljek, és kenyeret süssek. Aztán növényi rostból övet kellett készítenem a derekára, mert amit hordott, kiszakadt, és attól kellett tartanom, hogy valami húsevő a gyékját még bekapja, s aztán megnézhetem magam... Más öltözék nem kell neki! Mi, Yanomani-törzsbéliek a testünket nem takarjuk el. Minek tennénk?

Fölégettük az erdőt a ház körül, a földdarabot ki-
gyomláltuk, kitisztítottuk: de a megművelt parcellán
egyre több a majom!... Lopták a banánt, a maniókát, a
kukoricát. Nem győztem elkergetni őket! Nem értem,
minek jár vadászni? Üldögélhetne, fúvókájával lövöl-
dözhetne, amikor akarna. De a vadászat: szenvedély!
Lopakodás, türelem és ügyesség! És őbenne ezek mind
megvannak. Úgyhogy csak menjen! Ha hazajön, olyan
mohó és fokozott az étvágya, hogy nagyon fűrgén
nyomkodja helyére a gyíkját... Csak úgy borzongok
tőle!... Ha otthon ülne, akkor is így lenne?... Átkozott
majmok! Dézsmálják a kukoricát! De adok én nekik!...
Ha már ki kell mennem, szedek virágot, és feldíszítem
a testemet. Az orchidea a legillatosabb!

Az emberek hasonlítanak a növényekre és a virá-
gokra. Ha orchideát akasztok a nyakamba, a párom
harap, mint egy húsevő. Vágyakozik! Nagy szájával
közelít! A végén még bekap! De én sem vagyok ám
különb! Ó, de sokáig vadászgat!...

– Elégedett vagyok, herceg – mondta Szaraszvati
és átadta Kámának a szót. Káma a zarándokokhoz
fordult, és arra kérte őket, hogy tegyenek fel kérdést.

– Milyen volt az életed az őserdőben?

– Boldog. Feleségem sok gyermekkel ajándékozott
meg, de amikor már öreg lett, egy fiatal lányt vettem
magamhoz, aki csillapította étvágyamat. De őt szeretni
úgy, ahogy asszonyomat szerettem, soha nem tudtam.
Nyolcvan éves voltam és Káma játékosága még min-

dig ficánkolt bennem. Amikor az ifjú asszonyt kunyhójában felkerestem, s virágokkal feldíszített testében gyönyörködtem, arra gondoltam:

– Lehet más szebb földi halandó számára, mint a vágy, mely egyesülésre hívogat?

HUSZONKILENCEDIK HELYSZÍN

Sundarbans.

1850.

Káma jószágos.

A herceg újra Indiában él.

– Az emberevő tigrisek hátulról támadtak. A mi vidékünkön a falánk dögök csak úgy hemzsegték. Házioltárunkon, Ganesa, az Akadályok elhárítója szobra előtt füstölőt égettünk naponta, hogy őt kiengeszteljük.

A Bengál-öböl csupa iszap és mocsár volt. A dús mangroveerdőkben szárazföld és a tenger egybeolvadt. A vad és félelmetes erdők sűrűjében pedig azok a csíkos ragadozók uralkodtak.

Egy hete rázta asszonyomat a magas láz. Úgy reszketett, mint a levelibéka. Szúnyog csípte meg, és váltóláz gyötörte.

Apám és a gyerek mézet mentek gyűjteni. Asszonyomnak annyi sok kinint kellett rágni, legalább egy kis méz édesítse a száját, gondoltuk. Apám és a gyerek még mindig nem tértek vissza!

– Ó, édes gyermekem! – sóhajtott az asszony.

S ha egy anya arrafelé sóhajtozott, az azt jelentette, hogy a tigrisek szaggatták darabokra azt, aki után só-

hajtozott. A fiam, és az apám! Velük is végeztek?!
Miért él annyi dög az istenek ege alatt?!

Végül aztán szerencsésen hazaértek. Asszonyom a méztől felerősödött, láza csillapodott.

Azóta engem könnyű szárny repít! Ha az ember olyan nőt vesz feleségül, aki megfelelő tudás birtokában van, bátor, képes a helyes és helytelen dolgok között különbséget tenni, állhatatos és tiszta, kötelességtudó, mentes a hibáktól és a szerelem művészetére alkalmas – írta már Kaljánamalla is – akkor a férfi Káma védelmében él.

– Vannak a lánynak szerencsés jelei, amelyek eligazítják az embert a választásban? – kérdezte valaki a hercegtől.

– Az indiai nép bölcsessége szerint, azt a lányt vegyétek feleségül, akiről Kaljánamalla is írt könyvében. Akinek bőre fénylik, mint a kék lótusz levele vagy aranylóan ragyog. Haja a feketeméh színéhez hasonlóan sötét. Arca olyan, mint a Hold, szeme, mint egy fiatal őzé, beszéde a kakukké, nyaka úgy hajlik, mint a kagyló vonulata, ajka gömbölyű, halványrózsaszínű kezén és lábán a diszkosz és más szerencséthozó jelek láthatók. Hasa kicsi. Aki keveset eszik, akinek combjai a banáncserje törzséhez hasonlóak és szívet gyönyörködtetők. Fara nagy, köldöke nagyon mély, járása, mint az elefánté, aki nyugodt, keveset alszik, erényekben gazdag és csinos. Boldog lesz az, akit a magasságos Káma ilyen nővel ajándékoz meg!

– Melyek a lány szerencsés jelei? – kérdezte az egyik zárandok.

– A házasságkötésnél a bölcs ember kerüli azt a lányt, akinek durva a természete, aki törpe vagy túlságosan magas. Akinek nagy és előreálló az ajka, vastag a nyaka, sokat eszik, nagy a foga, sokat beszél, akinek keblei aránytalanok, járása sietős, haragos természetű, barátságtalan, felvágott nyelvű, és kegyetlen. Akinek bajsa van, akinek teste szőrös, túlságosan sokat alszik, akinek alsó ajka beszéd közben remeg. Akinek lábán a nagyujjánál nagyobb a második ujj, és akinek járás közben a negyedik lábujja nem érinti a földet. Aki beteges és akinek rossz a viselkedése.

Ezek számotokra Káma jelei!

– Beszélj a kellemes gyönyörre berendezett helyekről is!

– Tágas, tetszetős, képekkel és tárgyakkal ékesített, gyönyörködtető házat alakítsatok ki, ahol illatos aloé füstje kering. Amelyet virágok díszítenek, amely zenétől, tánctól hangos, s ahol lámpák világítanak. Ilyen házban kívánságotok szerint szeretkezzetek!

Káma akarata ez.

– Melyek azok a helyek, ahol tilos a gyönyör?

– Tilos a gyönyör tűz, bráhmána, tiszteletre méltó emberek közelében, és folyóban. A folyók szentek, és csak rituális cselekedetek végrehajtására használhatók. Tilos továbbá Isten házában, erdőben, keresztútnál, más házában, erdőben, temetőben, nappal, s amikor a

Nap egy másik csillagképbe lép. A szankránti nagy ünnep, akkor milliók vesznek rituális fürdőt India szent folyóiban és tavaiban. Valamint tilos a tengerben; újhold éjjelén, ősszel és a forró évszakokban, láztól kínzott állapotban, fogadalmi napokon, napnyugtakor és amikor fáradtak vagytok.

Káma fölöslegesen nem állít akadályokat elétek!

– A nehezen elérhető nők tulajdonságairól is beszélj nekünk!

– Bölcsseink tudása szerint kínkeservesen szerezhető meg az a nő, aki férjébe szerelmes, aki férjének biztosan egyetlen nője, aki nem esik gyorsan szerelembe. Aki irigy, aki gyakran szül, akit a szerelem terhe nyom, aki fél a tanítótól. Aki állhatatos, aki mindig távol tartja magát a másoktól terjesztett pletykáktól, aki nem óhajtja férjét megcsalni.

Az ilyen nő Káma áldása!

– Ismertetnéd velünk a szerelmes nők tulajdonságait?

– A szerelmes nő szeretője láttán kezén, combján és arcán izzadság jelenik meg, sohasem mutatkozik ékszerai nélkül, barátságot mutat a férfi barátainak társasága iránt, saját keblét bámulja, kezével tapogatja, sóhajtva tárja szét karjait. Ha a nő ekképpen viselkedik, akkor őt már bizonyosan Káma vezeti!

– Beszélj nekünk a könnyen elérhető nők tulajdonságairól!

– Könnyen elérhető a férjétől sokáig távol levő nő, a serdületlen, fiatal lány, a csapodár, a meddő, a nagyon beképzelt nő, a szemérmetlen nő, az özvegy, a szerelem művészetében ügyes, a társaságba járó, a csúnya, a gyenge képességű, a kövér, a durvalelkű, az öreg vagy rút ember felesége.

Ezek legyenek Káma jelzései szerelmi útjaitokon!

– Választásunk után kik lehetnek a követek?

– A tiszteletben álló kézműves felesége. A tejárusnő, az apáca és a koldusnő. A fiatal leány, a rabszolganő és a rokonnő, a házakban megforduló mosóember felesége, a szolgálónő, a művésznő, a színésznő, a dajka, az özvegyasszony, a barátnő és a koszorúkészítő neje.

Indiában régi hagyományunk ez!

– Mely nőkhöz nem szabad közeledni, herceg?

– A leányhoz, az apácahoz, az özvegyhez, s ahhoz, aki férje után az önkéntes tűzhalált választotta. Az ellenség feleségéhez, a barát asszonyához, a beteg nőhöz, a tanulóhoz, a bráhma feleségéhez, az elmebeteghez, a rokonhoz, a tanító feleségéhez, a terhes nőhöz, a nagy bűnösnek tartott nőhöz.

Tartózkodjatok tőlük, Káma intése szerint!

– Ismertetnéd az okokat, amelyek miatt a más asszonyához való közeledés mégsem bűn?

– Purúvasz király és Urvasi tündér szerelme több feldolgozásból is közismert. Purúvasz beleszeretett Urvasiba, boldogan éltek együtt, de a sors akaratából

Urvasí elhagyta. Purúvasz szívében nyugtalanság keletkezett, azt álombéli képzelődés követte, a király lefogyott, szégyenérzete megszűnt, szervei eltompultak a külvilág dolgai iránt, s mindezeket majdnem az őrület, az eszméletvesztés és a halál követte. De akkor az istenek segítségével Purúvasz visszanyerte feleségét.

Káma törvényei szerint saját életetek megmentése érdekében megszerezhetitek más feleségét, csupán szerelemből viszont nem! Józan ember eszét használva ne keresse a gyönyört más feleségénél, mert az az életet kurtítja, az embert tétovává, nevetségessé és megvetés tárgyává teszi és a másvilágon megnehezül a boldogulása – mondta a herceg és példákat is sorolt. – Tanulságos lehet számotokra néhány történet: Rávana, Lanká ura, a tízfejű démonkirály, aki a mai Sri Lanka uralkodója volt, amint azt a Rámájábanól tudjátok: elrabolta Ráma feleségét, Szítát. Háború tört ki, amelyben Ráma megölte a felségrablót. Báli Tárá elragadásának története is közismert. Báli Indra fia volt, és a majmok királya. Tárá pedig a felesége. Báli Ráma ellensége lett, és ezért Ráma megölte őt. Feleségét fivére, Szugriva vette nőül. Nem szól arról a Rámájána, hogy Báli halála és Tárá újbóli férjhezmenetele között oksági kapcsolat lett volna. Páncsálíka megkaparintása is tanulságos eset. Kicsaka, Páncsálíkat, más néven Draupadít, az öt Pandava közös feleségét csábította el. Ezért az erejéről híres Bhíma megölte őt, csontjait és húsát gombóccá gyúrta össze.

– Jaipurban aranyműves vagyok, herceg. Az aranyat dörzsöléssel, hasítással, hevítéssel és ütéssel vizsgálom. De hogyan mérhetem meg az embert?

– Az embert is négyféleképpen. Tudása, erkölcse, tulajdonságai és tettei alapján. Leírták a költők is, hogy ki a legkiválóbb vőlegény. Aki a tudás, a bátorság és a gazdagság menedéke, az erények letéteményese. Ismert, ifjú, csinos, jóviselkedésű, jó családból való, édesszavú, adakozó, a másokkal való együttérzése végtelen, mint az óceán. Jómódú, rokonsága nagy, elméje állhatatos, a bűntől és bajtól mentes és erős.

– Lányom eladósorba került. Melyek a vőlegény rossz jelei? – hangzott el a következő kérdés.

– Az öreg, a rosszra hajlamos, s akiből hiányzik az együttérzés. Aki beteg, akit súlyos bűnök terhelnek. Aki ferde hajlamú, rossz családból származik, csaló, a szerencsejátékok rabja, vagyontalan, zavarodott, aki mindig elcsavarog otthonról. A vétkes, a koldus és a szeretet nélküli. Ha a kérő ezek közé sorolható, add máshoz a lányodat!

Káma jelei szembetűnőek!

Aki a szerelem tudományában tudós, aki a nők lelkét a különféle gyönyörökből születő szórakoztatásokkal nap mint nap megörvendeztetni, az az ember tökéletesen boldog lesz!

A Szerelmi játékok istenének színpada mindig örömtők helyszíne, amíg a Siva fején áthaladó égi Gangesz létezik, amíg az ő testében lakik Párvatí. Amíg az

Óceán leánya, Laksmí, aki a tejóceán kiköpülésekor került az istenek sorába, szerelmes Visnuba, a mennyország urába, a Méru hegyen, az indek Olymposán. Amíg Brahmá örömet leli a Védák recitálásában. Amíg a Föld, a Nap és Hold fennáll.

Káma megköszönte, hogy a herceg tudásának színe-javát megosztotta a zarándokokkal, majd következő újjászületése elbeszélésére kérte.

HARMINCADIK HELYSZÍN

Neuschwanstein.

XIX. század.

A herceg II. Lajos király Tündérmesevárában él.

– II. Lajos bajor király Tündérmesevárában a legszebb komorna voltál... Hangod csengése halk volt s finom, érkezésemkor azonnal szívembe zártalak, s a kulcsot messzire hajítottam.

Bemutatkozásomkor csillogó ruhádban ragyogtál, mint a nap... Később testedet ölelve úgy éreztem: nincs párja szépségednek. Műves szelence vagy, csordultig töltve izgalommal.

Olyan volt a kastély, mint egy középkori vár...

II. Lajos király kimerítette már a magánpénztárát, miniszterei korlátozni akarták a hatalmát és összeesküdtek ellene. Mint orvost engem küldtek a királyhoz, hogy az uralkodó elmeállapotáról véleményt alakítsak ki. Őt úgy tájékoztatták, hogy egy Wagner-rajongó és Lohengrin-kedvelő a kastélyt szeretné megtekinteni.

Számomra kényelmetlen volt a küldetés, de kitérni előle lehetetlen lett volna. Végül azonban mégis örültem a megbízásnak, mert megismerkedhettem veled.

A Pollat folyó zord szurdokai felett a Bajor-Alpok csodálatos völgyében a vár elbűvölő volt. Elefántcsontfehér tornyai távolról, a sötétzöld fenyők háttérével cukorhabszerűen könnyed és finom látványt nyújtottak. Ki is emeltem a jelentésemben, hogy mindez a király álma volt és az akarata hozta létre. Az álom Lajos gyermekkorában kezdődött. Képzeletét a Lohengrin-történet erősen befolyásolta.

Lohengrin hattyú-vontatta csónakon érkezett a Schelde folyón Antwerpenbe, hogy Elza brabanti hercegnő bajnoka legyen. Házasságuk feltételül szabta, hogy Elza soha ne kérdezze nevét és származását. Az asszony kíváncsisága azonban a nászéjszakán erősebbnek bizonyult és megszegte ígéretét. A hattyú-vontatta csónak a férj válaszát követően megjelent, s Lohengrin olyan rejtélyesen távozott, ahogy érkezett.

Jelentésemben arról is beszámoltam, hogy Lajos Lohengrin kastélyáról már gyermekkorában vázlatokat készítet, kedvenc madara, a hattyú azokon visszatérő motívum.

Elkerülhetetlen volt a megállapítás, hogy Lajos féltékeny, érzékeny, romantikára hajló, fantáziadús fiúvá fejlődött, már tizenkilenc éves korában hallott Richard Wagner műveiről. Szemtanú beszámolójából azt is megtudtam, hogy az épület közelében, az Alpsee-n megrendezte Lohengrin érkezését, és hattyú-vontatta csónakkal kelt át a tavon. A zenekar eközben Wagner zenéjét játszotta.

Kitértem arra is, hogy Lajos túl fiatalon, tizennyolc évesen lett király, és királyi követét öt hét múlva már Wagnerért küldte. A meghívás a legendás művészi együttműködés kezdete lett!

Jelentésemben megemlítettem, hogy a várkastélyt pazarlás jellemzi, a túlradóan gazdag díszítés. A mozaikpadló, a központi fűtés és a felvonó temérdek pénzbe került. A jelentést mégis úgy fejeztem be, hogy a király nem őriült, hanem álmvilágban él.

És megemlítettem a sok segítséget, amit tőled kaptam, kedvesem, s nagyméltóságú megbízóimtól megjutalmazásodat kértem. Arannyal fizettek, s az így szerzett hozomány elég volt arra, hogy összeházasodjunk.

– Hogyan alakult közös életetek? – kérdezte az egyik zarándok.

– Nemsokára elváltunk. Feleségem szegényesnek érezte a körülményeket, ahová kerültünk. Ám a vágy, amely lángolt bennünk, csillapíthatatlannak bizonyult, így egybekeltünk megint. Még szegényebbek lettünk, mint a válás előtt voltunk, de nem számított akkor már semmi!... Fiunkat Lajosnak kereszteltük, és ha alkalom adódott: Wagnert hallgattunk.

– Köszönöm, herceg – szólalt meg Káma. – Élet-tapasztalatod a szerelem színpadára lépők eledelét fekete borsként fűszerezi majd.

A herceg folytatta élettörténetét:

HARMINCEGYEDIK HELYSZÍN

Irian Jaya.

1898.

A herceg a yali törzsbéliekhez hinduként érkezik.

Káma újabb próbatétele.

– Indonéziában, Új-Guinea szigetének nyugati felén terül el Irian Jaya, ahová hinduként érkeztem a magasságos Káma szolgálatában... – mondta a herceg. – A felföldön áthatolhatatlan trópusi erdők, jégborította, a Mont Blancnál is magasabb hegycsúcsok, termékeny hegyoldalak találhatók, ahol még mindig emlősök új fajait lehet felfedezni. Sokan úgy élnek arrafelé, ahogy évszázadokon át őseik éltek. Kunyhóban laknak, eszközeik, ruházatuk egyszerű: szokásaikban és a szertartásaikban a hagyományokat követik. Néhány törzs a külvilágot is elkerüli, előfordulnak törzsi viszálykodások is. A danik a hegyvidék fáiból, kúszónövényeiből, pálmaleveleiből építik házaikat. A dani és a yali törzsbéliek a völgyek nagy területeit művelik: édesburgonyát termesztenek, disznókat tartanak. Bizonyítékok támasztják alá, hogy több mint ötezer éve kialakították már gazdálkodási rendszerüket. A dani törzsbéli asszonyok kisebb és nagyobb méretű dísztököket

használnak tárolóeszközként, „hánhálójuk” egy fejfedő, amely a vállon át lóg, öltözékül szolgál, de ebben a nagy zsákban cipelik a termést, a malacot és csecsemőjüket is...Az alacsonyabban fekvő területeken a bambusz nő a leggyorsabban. Éjszakánként sokszor száz százalékos nedvességtartalmú erdők mélyén az érintetlenség légköre honol. A nedves talajból az égbe törő fák törzseit, ágait páfrány, moha és orchideák borítják. Nagy számban fordulnak elő araukária fenyő megtermett fái, amelyeket a majmok labirintusának is neveznek. Botsáskák, a világ legnagyobbikának számító góliátlepkék, a magas fák lombkoronái alá szálló hárpriák, új-guineai sasok, színes denevérpapagájok élőhelye az erdő, ahol őshonos többféle erszényes emlős: a kuszkus, az oposzum, az erdei törpekenguru... A hegyvidéki erdőket kazuárok és paradicsommadarak népesítik be. Utóbbiak szépséges tollazata és éneke egyedülálló a madárvilágban. A Szászország királya névre keresztelt paradicsommadár a rádió sercegéséhez hasonló hangokat hallat és a mohával borított ágakon üldögél. Jáva és Szumátra között ékszerként terül el az Indiai-óceán vizein egy négytagú kis szigetcsoport. Kettő alacsonyabban fekszik, a harmadik nyolcszáz méter magasba tör, a legkisebb negyedik sötét és sziklás, közepén kúp alakú domb, s csúcsának mélyéből vékony füstcsík gomolyog a felhők felé. Ez a füst is jelzi, hogy ott nem lehetett mindig nyugalom: Krakatau vulkanikus maradványai alkotta földdarabokon,

szigeteken. 1883-ban ott zajlottak le a világ máig ismert legfélelmetesebb robbanásai. A földöntúli kitérők olyan erőt fejtettek ki, hogy a szigetvilág arculatát is megváltoztatták. Május végétől augusztusig tartottak a robbanások, a füstfelhők sokszor tizenegy kilométer magasságig emelkedtek. Gőz és hamu kitörő erővel áramlott. A robbanásokat Jáván is hallották. Aztán egy május végi reggelen egy óriási robbanás tört fel a mélyből, energiáját a Hiroshimára ledobott atombomba kétszeresénél is nagyobbra becsülték. Az elemi erejű robbanás hangját négyezer-nyolcszáz kilométer távolságból lehetett hallani, a rezgéshullámokat pedig a világ minden részén észlelték. A fősziget kétharmada egyszerűen eltűnt. Két napra sötétség borult a környékre, mert a füstfelhők nyolcvan kilométer magasra szétterjedtek. Cunami, szökőárhullámok pusztítottak a tengerszoros mindkét partján, végigsöpörtek a Jáva-tengeren, falvak, városok semmisültek meg. Több tízezer ember lelte halálát. Hónapokig tartó hamueső keserítette meg az emberek életét, a szigetdarabokat a víz nyelte el vagy sodorta távoli partok felé... Az őszes növény és állat elpusztult, de a közeli Szumátra és Jáva őserdeiből a megújuló élet néhány éven belül visszatért. Az őserdei vegetációban ma már óriáskgyök, varánuszok, gekkók, patkányok, gyümölcssevő denevérek tanyáznak... Édeni viszonyok alakultak ki újra... Árut szállító hajóm, mely az iszlámhitű Aceh város kikötőjéből futott ki, ahol Marco Polo is meg-

fordult, elsüllyedt. A legénység a tomboló vízben lelte halálát, az istenek kegyelméből engem a hullámok Irian Jaya partjaihoz sodortak.

Lótuszülésben a herceg kényelembe helyezte magát, majd felesége hangján szólalt meg:

– Sudár pálma volt a termeted, te voltál örömöm és vágyam. Nem volt nálam boldogabb. Fű és virág volt az ágyunk minden éjszakán, s vágytam, hogy szájam tüzes ajkadra szorítsam...Mi, yali törzsbéliek emberemlékezet óta élünk már a magas hegyek között megbújó völgyekben... Vad, sűrű, áthatolhatatlan dzsungel rengetegében: háborítatlanul... Áldott jó ember volt az uram!... Ágyban pihent, megmarta egy kígyó. Combján a méregfolt helyét jól kivágtam. Fájtneki, az biztos. Nekem meg akkora volt a hasam, mint egy hangyászsün... Nagy gyerek lehet bennem!... Annyi édesburgonyát szedtem, hogy elég lesz egy hétre, s még egy malacot is elkaptam. Fejfedőm egy háló, a hátamon lóg, abban szállítok mindent. Mindig tele kell pakolnom!... Étvágya van az uramnak!... Nagyon sovány volt, amikor egy éve feltűnt a dzsungel fái között. Bőre fehér volt, testét rongyokkal takarta, és érthetetlen nyelven beszélt. Biztosak voltunk abban, hogy az istenek küldték hozzánk. A törzsfőnök befogadta és engem jelölt ki, hogy háljak vele. Szívesen tettem, mert mindig örömöm telt benne. Már beszélgetni is tud velem. Azt mondja, hogy egy nagy csónakkal érkezett, a sziget, ahol lakott, nagyon messze van.

Sokszor emlegeti!... Azt mondja, hogy ott, ahol főznek, nem mosakodnak, és ahol alszanak, ott csak azt teszik... Mire jó ez?... Dísztkből tárolóedényeket készítettem, egyikbe friss vizet öntöttem, mert a fájásokból arra következtettem, hogy a gyerek meg fog születni. Nem tévedtem. Elfolyt a víz. A ház mögé húzódtam, friss pálmalevelekre guggoltam, és kis erőlködés után már kipottyant belőlem a gyerek. Elvágtam bambuszkéssel a köldökzsinórt, a kicsi testét vizes kézzel ledörzsöltem, és akkor láttam már, hogy fehér-bőrű. És fiú!

Boldog voltam, gyermeket szültem az isteneknek!... Kisfiunkat bevittem a házba, apja mellé fektettem, és én is pihentem egy kicsit. Hallottam, hogy apja amikor kinyitotta a szemét, beszélt álmában. Forró volt a teste és didergett a láztól. De csak nézte a gyermeket, azt gondolta talán, hogy azt is álmodja. De aztán megértette, hogy a fiúcska az övé. A csöppség erre picit kezével megfogta apja ujját.

– Fiam! – mondtad meghatódva. – Az én fiam! Most már biztosan itt maradok veletek – s nagy kék szemekkel néztél rám. Egy kicsit pihentem még, aztán leültem a malacot, és megettettem. Az erőd hamarosan visszatért.

– Azután mi történt? – kérdezte Hanumán. Ő kérdezett a zarándokok helyett.

Élvezte volna a hallottakat?

– A törzsfőnök a fehérbőrű gyermeket elragadtatással fogadta, két lányát adta még feleségül hozzám, hogy unokái legyenek az istenektől. Az igazságot elmondani sosem engedték, s még három asszonyt rendeltek mellém, hogy ivadékaimmel népesítsem be az őserdőt.

– Hány gyermeked született? – nevetett Hanumán.

– Huszonhat fiú és harmincöt leány.

– Nem véletlenül lettél Káma kiválasztottja! – mondta Hanumán és átadta a szót Kámának, aki az újabb reinkarnáció ismertetését kérte.

HARMINCKETTEDIK HELYSZÍN

Serengeti.

1910.

A herceg az afrikai fűőcéán lakója.

Káma tudja, hogy miért.

– Fűőcéán a világ, s mind a miénk! Legelésző nyájak, gulyák népesítik be az országnyi kiterjedésű füves síkságot nagytestű állatokkal a tengerszint felett ezeröttszáz méterrel: ez a Serengeti! Afrika legnagyobb vadonja. Ahol még számtalan elefánt él. A kelet-afrikai síkságok legcsodálatosabbikán a legelésző vadállatok olyan tömegben vonulnak, hogy csordáik a tengernyi fűőcéánt is eltakarják. A Serengeti nyugati és északi területeit erdős szavannák borítják, csak a tüskés akáciák és fűcsomók képesek itt a mostoha körülményeket elviselni. A tömörre vált vulkáni hamuból kialakult talajba a fűfélék könnyen megkapaszkodnak: a fák gyökerei számára az áthatolás nehezebb feladat. Az akáciák gyökerei képesek az áttörésre, sikeresen megkapaszkodnak s árnyékot adó lombkoronájukkal méltóságteljesen őröködnék a füves pusztaságon. A délkeleti lapos sík területeken fű nő, aztán északabbra haladva a fűfélék egyre magasabbak. Pihenésre, lustálkodásra helyet biztosítva az oroszlánoknak, akik a fűben

kúszva a szél irányával ellentétesen közelítik meg áldozataikat, aztán felpattannak és támadásba lendülnek. A pázsitfűfélék és a közöttük termő puha szárú növények adják a több millió gnú, zebra, gazella táplálékát, helyet adnak a természeteknek a várépítésre, itt élnek a struccok és még számtalan teremtmény az édeni területen. A gyepek itt eltűri a legelést, a taposást: a levelek és a szárak újra és újra kihajtanak. A növekedő részek a talaj közeli alapoknál vannak, az idősebbek a csúcson, a növekedés pedig azokat egyre feljebb nyomja. A legelésző zebraik mindennapi kedvtelésére és táplálékuk biztosítására. A zebraik gyomra alkalmazkodott ugyanis a hosszú füvek idősebb, keményebb csúcsainak emésztéséhez. Csordáikat a gnúk követik, akik további darabot csípnek le a torzsokról, de meghagyják a legelső, legújabbban nőtt részeket, mert a természet rendelése szerint azok a finom falatok a Thompson- és Grant-gazellák csapatai számára nőnek. A száraz évszak közeledtével áprilisban az állatok ősi vándorlási ösztönük készítésére a Serengeti északi területeire kezdenek vonulni, ahol ekkor is elegendő jó legelő akad még. A libasorban induló csordák csoportjai csapódnak egymáshoz, a gnúk végül óriási fekete oszlopsorokban vonulnak, hömpölyögnek sokszor félmilliószámokban. Hatalmas dübörgés és porfelhő kíséri útjukat, a gyíkok és szirtiborzok rémülten keresnek menedéket. Vonulnak a zebraik és a gazellák is. Csak a bivalyok, a ritka, fehér farkú gnú és a topi maradnak

régi helyükön. Rágcsálnak, amit tudnak a száraz évszakban. A hiénák a vonulás egyik haszonélvezői. Kotorékaik helyéről csoportjaik ötven kilométerre is elkalandoznak, hogy kihasználják a soha vissza nem térő vadászati alkalmat, és friss húst zsákmányoljanak. A fiatal növényevők közül kerül ki a legtöbb áldozat. A természet ebben is rendelkezett: a kecses gazellák, a gyors leopárdok, a gnúk, a hiénakutyák, a zebrák pedig az oroszlánok túlélését biztosítják. A gnúk egyes csapatai az impalák társaságában képesek egészen a Viktória-tó árteréig felmenni, ott néhány heti tartózkodás után folytatják útjukat észak felé. A Maszáj-Mara dús gyepén élnek aztán egészen az októberben beköszöntő nedves évszakig. Akkor újra útra kelnek visszafelé. Mire Európából a tél elől menekülő költözőmadarak megérkeznek a Serengetibe, a csordák is visszatérnek. A természet látványos, semmihez nem fogható randevúja ez, amikor a madarak és a nagy testű növényevők találkoznak...

Mi is vándoroltunk, mentünk a gnúk után északra... Formás maszáj asszonyom edényeinket csomagolta össze, addig hajlongott előttem, amíg megkívántam... Ó, te éjsötét bőrű, tömör húsú, mezítelen gyümölcs! A véretem nyugtatod, mint szavannát a szél!... Piros szád és őz szemed foglya vagyok. Nincs gyönyör, mely felérne az enyémmel! – mondta a herceg. Ereje tartalékaiból merített, erőlködve illesztette egymás mellé a szavakat.

– Tarts ki! – biztatta Káma, odalépett hozzá, és megérintette a kezét.

– Meghalok, uram.

– Nem. Csak úgy érzed – Káma mosolygott, és megkérdezte: – Be tudod fejezni?

– Megpróbálok – válaszolta a herceg. Maradék erejét összeszedve folytatta:

– Ha az állatok lelegettek már mindent, tudtuk biztosan, hogy április van, és indulnunk kell. A gnúk egészen a Viktória-tóig mennek fel, ahol sok az impala, és meghíznak tőlük a krokodilok. A gnúk átkelnek a Mara folyón. Hogy tapossák egymást! Hogy minél hamarabb a friss füvet zabálják! Aztán kimerülnek, és amelyiknek már fogytán az ereje, azt darabokra tépik a hiénakutyák... Azok is mindig éhesek!... A füрге gazellákat a gepárdok érik utol, s olyan vérfürdőt ti még nem láttatok!... Eszik mindenki folyton-folyvást!... A zebrákat az oroszlánok üldözik, s akit kiszemelnek, annak vége!... Nem tudom minek futnak annyit?!...

A füves síkságokon ettől eltekintve édeni békesség honol... Akáciafa árnyékában pihenünk, a feleségnek is meg kell adni, ami az övé. Aztán meg csak bámulozom, hogy legelésznek békésen az állatok. A bivaly a leglustább, azt legeli, amit a többiek meghagynak... Mindegyik harap, rág és emészt!...

És évszakonként költözködnünk kell!... Sárkunyhot építünk magunknak. Favázra levelet, sarat kenek, kívülrre pedig trágyát. A trágya űzi el a természetet.

Azok is rágsálnak éjjel-nappal!... Kikészített szarvasmarhabőrt erősíték a kunyhó tetejére, hogy el ne áztasson mindent az eső, áldja meg az Isten! – ha nagy nehezen cseperegni kezd az égből... Októberben megint visszamegyünk délre, addigra a költözőmadarak is megérkeznek...

Egyszer én is velük repülnék, kíváncsi lennék: honnan jönnek?... Esznek ott is állandóan?

A herceg kimerülten borult a földre.

– Érzem már, itt a vég, jó uram! – mondta.

– Hűséges szolgálóm voltál – Káma felemelte őt.

– Engedj távozni, uram!...Radzsasztáni vándorlásomat a Thar-sivatagban elmondtam már...

– Elengedlek... Ám ha megteszem, meghalsz... – válaszolta Káma.

– Az sem lenne baj már – felelte a herceg.

A zarándokok tanácsától apszarasz hozta a szavazás eredményét.

– Igen – ismertette Káma a döntést. Amire égi szitárok zenéje csendült fel, s egy másik apszarasz az istenek szavazatát nyújtotta át. Káma kibontotta a kelmébe csomagolt írást. – Igen – olvasta fel hangosan az istenek véleményét. – A nirvána vár rád, fiam, mert az én szavazatom is *igen*. A tudat legmagasabb állapotába érkezél – folytatta Káma, miközben az apszaraszok lótuszvirágokat szórtak a földre, a herceget szantálágyra fektették, s az ágyat a vállukra emelték. Káma megfogta a herceg kezét, és úgy beszélt tovább.

– Olyan állapotba, amelyben nincsenek újjászületések, és nem létezik többé a szanszára egyik szférájából a másikba való átmenet.

Apszaraszok százai táncolták körül az illatos szantálágyat. Káma folytatta: – A szabadság, a nyugalom, a gyönyör állapotába érkeztél. Van-e kívánságod?

– Őszeműmet ha még egyszer megérinthetném!

– Tízezer éven át őt érinthetted. Ő volt mindig a feleséged. Nem volt ez elég neked?

– A szerelem művészetének színpadán ő a nekem rendelt partner, magasságos Káma.

Káma döntött:

– Érintheted!

Az istenek menete elindult lefelé a Gangesz partjára, a Káma kertjébe épített gátihoz, amelynek hamvasztólépcsőjén Agni tüzének lángjai már égették a szantálból rakott máglyát.

HARMINCHARMADIK HELYSZÍN

Benáresz.

Napjainkban.

A herceg a nirvánába érkezik.

*Az istenek, Káma és a szerándokok ítélete szerint lelke
feleségével egyesül.*

Sesa hétfejű sárkány, mint a világoceánon a teremtés kezdetén, a szent Gangeszen feküdt a vízen, s összetekeredve trónul szolgált az istenhármasnak és feleségeiknek. Rajta ült Brahmá és Szaraszvati, a bölcsesség és a lét rejtelmait szóba foglaló költészet istennője; Visnu, oldalán Sri Laksmí, a tökéletes Szépség és a Jószerencse istennője; Siva és Parvatí. A gáti lépcsőin virágokkal feldíszített trónszékeken ültek sorban az istenek: Szúrja, a Nap; Csandra, a Hold; Varuna, a Vizek istene; Vájú, a Szélisten; de maga Káma is, és Jama, a Halál Ura; a két Asvin, a Hajnal lovas hírnökei, az Ikrek csillagzatának uralkodói; Brihaszpati, az istenek házi papja, a Jupiter bolygó ura; Mátali, Indra kocsihajtója és udvarnagya; Visvakarman, a mennyei művész és építőmester és még sok más istenség. Köztük Privithí, a Föld úrnője, Ganésa, az Akadályok elhárítója, a mennyei hadak elefántfejű vezére és Szkanda, a harc istene. Agni, a Tűzisten a sercegő lángok között

állt, és úgy kísérte figyelemmel a hamvasztást. Brahmá szólalt meg.

Sesa közben magasra emelte őt.

– Minden tett... minden cselekvés... meghozza a maga következményét, mint ahogy a magból kihajt a fa, s abból kisarjad a gyümölcse. A tettek és következményeik idézik elő minden élőlény sorsát. Jó az, ami a törvény töretlen érvényesülését szolgálja, és elősegíti a folyvást magasabbra fejlődő kibontakozást... – Brahmá itt szünetet tartott majd folytatta. – Rossz az, ami ezzel ellentétesen, gátlóan hat. A helyes tevékenység jó, emelkedő, tisztuló sorsot eredményez; a rossz viszont hanyatló, zavaros, bukás felé sodró sors előidézője. Mert a jó egyúttal igaz és valóságos, a rossz pedig ennek a tagadása, hazug és valótlan. A helyes magatartással velejár a belső egyensúly nyugalma, a boldogság egyedüli forrása.; a rossz azonban mohó vágyakozás, elégtelenség, tehát boldogtalanság, szenvedés okozója.

S az élőlények újra meg újra megszületnek, majd elmúlnak, ismét megszületnek és így tovább, mindig azon a fokozaton, amelyet magatartásukkal, cselekedeteikkel előkészítettek, s ennek megfelelően szenvednek vagy részesülnek a boldogságban. A jónak is el kell szenvednie a bűnhődést a rossz tetteért, amelyet valamelyik régi, elmúlt életében követett el. Csak az emelkedhet a jó és rossz fölé, aki már minden tartozását megfizette.

Agni kilépett a lángok közül és Brahmának jelentett:

– Bevégeztetett.

– Herceg! Tartozásaidat megfizetted. A tettek következményeitől való végső szabadulásba érkezél. Neved mostantól Vjósa... Te is, mint a fekete bors: mindig fűszer voltál, életed vezetésével abban a közösségben, ahol éppen éltél. Újjászületéseid láncolata véget ért, lelked feleségedével mindörökre egyesült.

– Köszönöm, Uram! – Ez a herceg hangja volt. Az örökkévalóságban ő már a Vjósa nevet viselte.

– Köszönöm, Uram! – Ez pedig Vjósa feleségének hangja volt. Őt Amrita néven őrzi meg az emlékezet. Az Amrita jelentése nektár és ambrózia.

Az égi szitárok zenéje hallatszott halkult, s így ért véget a herceg földi életének folyama: a tízezer év! A kalpa időszámítása szerint az istenek életében ez az idő tíz nap volt, Brahmáéban a másodperc tört része.

S amennyi az újjászületések újrapörgetése közben Káma kertjében eltelt: ennyi sem! Ám ahhoz elég volt, hogy a hindu herceg élete megmértelessék.

Ez a rövid története Káma szolgálója – aki a nirvánába végül Vjósaként érkezett – földi alászállásainak.

INDIA VELENCÉJE ÉS AZ ISTENEK

(A szerző utószava)

Az udaipuri maharadzsza palotáival, tavakkal, csatornákkal, kertekkel, parkokkal, virágokkal és sok-sok vízzel a radzsasztáni Udaipur városa: India Velencéje.

Radzsasztán évek óta nem kapott heves monszunt, vizei leapadtak, az esővizet gyűjtő tavak némelyike medrében kiszáradt, a fű, a mélyen fekvő réteken tehéncsordák legelésznek; a fehér márványból épült Monszun-palota körül sem olyan magas a víz, mint lenni szokott, de a város atmoszférája még így is sejtetni tudja, hogy Udaipur miért válhatott a francia impresszionisták Mekkájává, s miért lehetett a Grimm-testvérek „alkotóháza”.

Nem hevesen, de sűrűsödő felhők gyülekezése után a monszun mégis reményt keltően, enyhe széljárás kíséretében végre a város fölé ért. Este, PushkARBól Udaipurva érkezve, ömlött már az első zuhatag, s csillapítani tudta a száraz forróság okozta tespedtséget.

És reggel megint esni kezdett! A maharadzsza kertjében a pálmafák levelei, a virágok, minden élő és élettelen pasztellszínbe öltözve ragyogott. Azok a színek és fények! És micsoda lehetőség a látottak színes fotókon való rögzítése! Mint az impresszionisták képein a

színek izzása, úgy ragyog körülöttünk minden, s a látványban még a felhők közül előbújó nap is gyönyörködik! És a hindu istenek is mind, akik nem ok nélkül teremtették olyannak Udaipur, a művészetek városát, amilyen.

Pedig az istenek sem tudják olyan könnyen áttekinteni a Lét határtalanságát, hiszen létezésük, ha mégoly hosszú is, korlátok közé szorul. De a maguk végtelennek látszó körében nagyok és hatalmasok. Mindüknek megvan a feladatuk, hogy a világ tevékenységének kiszabott körén uralkodjanak, s a Nagy Törvény fenntartásán őrködjenek. Déváknek – Fényeseknek – nevezik őket, mert létük ragyogó és fényeskedő. A legfinomabb rezgésű anyagból felépült alkatukat kívánság szerint változtathatják, s egy időre bármely formát magukra ölthetnek: emberek, sőt állatok képében is megjelenhetnek.

Indiában a legrégebbi időktől létező állatkultusz ezért része ma is az ország hétköznapijainak.

Az istenek nagy nemzetségének élén Indra áll, az istenek királya. Indrának Szvarga, a mennyei hon a birodalma, ahol a többi isten is lakozik. A legfőbb istenek harminchárman vannak, de valamennyi Ragyogó számát talán maguk sem ismerik, mert a tevékenység útján magasra fejlődött lények, például a tisztultság tökéletes fokára jutott emberek, mint istenek születhetnek újra.

Ha a kertet meglátogatják a legfőbb istenek, bizonyára magukkal hozzák mennyei párjukat is. Indra istenkirály Szacsi istennőt. Brahmá párját, Szaraszvatit, a bölcsesség és a lét rejtelmait szóba foglaló költészet istennőjét; Visnu Sri Laksmít, a tökéletes szépség és a Jószerencse istennőjét; Siva pedig a Hegy, az egekbe nyúló Himaván leányát, Párvatit. Kíséretükben érkezik Szúrja, a Nap, aki a monszunfelhők közül néha kidugja a fejét; Csandra, a Hold; Varuna, a Vizek istene, akinek az udaipuri tavakban ragyog a képmása; Váju, a Szél-isten, aki az udaipuriak sóhajtásait mégis meghallgatta, s néhány esőfelhőt fújт föléjük.

Aztán a Halál Ura, a panteon hatalmassága: Jama is jelen lehet; a két Asvin, a Hajnal lovas hírnökei, az Ikrek csillagzatának uralkodói; Brihaszpatí, az istenek házipapja (a Jupiter bolygó ura); Mátali, Indra kocsihajtója és udvarnagya; Visvakarman, a mennyei művész és építőmester. Aztán Ganga istennő, aki szolgálólányokkal érkezik, és Hanumán, az isteni majom, kinek ereje dombokat és hegyeket tud a földből kiszakítani. És a táncoló apszaraszok, akik örömben az esőcseppekben fürdenek. Ők égi kurtizánok, akik légies könnyedséggel kísérik az istenek bevonulását.

A női test szépsége és a nő szerelme ugyanis az istenektől sem vonható meg!

A mennyei körben helyet foglaló bolygók istenei vagy istennői, közöttük Privithí, a Föld Úrnője is megérkezett. De a magas rangban álló Siva és felesége – a

Világanya – is eljöttek, két fiukkal: Ganésával, az Akadályok Elhárítójával, és a mennyei hadak elefántfejű vezérével, és Szkandával, a harc istenével. És a hét legelső ősbölcs is megérkezett, akik ama csillagzat uralkodóivá emelkedtek, amelyet a „Hét Risi”-nek, „Nagy-medvének” vagy „Göncöl szekérének” neveznek.

Nem jöttek el viszont az Aszurák – az ellenlábás istenek – s a tőlük származott démonnemzetségek, mert ők a maguk körében élnek, s világuk olyan, mint a mennyei kör homályos tükörképe, amelyben minden az ellentétes oldalra fordult. Féltékeny irigységgel figyelik az isteneket, s ahol csak tehetik, akadályokat görgetnek a Nagy Törvény útjába, melyen az istenek tiszte őrködni.

A monszuneső megtölti a tavakat, lemossa az utcákat, vizet ad a szomjúhozóknak, megtölti a víztározókat...

A monszun az élet újrateremtője Indiában. Áldás és a civilizáció fenntartója, mint a Nílus évenkénti áradása Egyiptomban.

Udaipur, 2002.

KERESŐ

India (<i>a szerző előszava</i>)	7
1. Benáreszben (varanasi). Napjainkban. Az idős herceg Radzsasztánból Káma udvarába érkezett.	12
2. Jerikóban. I.e. IX. évezredben. A herceg feleségének emlékei.	22
3. Az óegyiptomi Memphiszben, I.e. 2452-ben, a herceg írnokként szolgálta Kámát.....	30
4. Atlantisz szigetén. I.e. 1500-ban. A herceg feleségének emlékei.	43
5. Perzsiában. I.e. 522-ben. A herceg apjával a magasságos Darciosz elé járul.	57
6. Delphoi forrásvizénél. I.e. IV. században. A herceg feleségének emlékei. Az asszony gyermek után sóvárog.	65
7. Petra. I.e. 300. A herceg karavánutakon kereskedő.	75
8. Karthágó. I.e. 218. A herceg feleségének emlékei, Hannibál seregének felvonulásán.	87
9. I.e. 212-210. A herceg a kínai császárt szolgálja.	93

10. I.e. VIII. században. Maorik között. A herceg feleségének emlékei, azokon a napokon, amikor önmegtartóztatásban éltek. 100
11. Tikal. III. század. A herceg újjászületése a maják földjén. 107
12. Camelot. X. század. A herceg feleségének emlékei. A herceg az Excalibur őrzője Arthur király udvarában. 114
13. Chanchan. XII. század. A herceg a csimuk fővárosában él. 119
14. A Húsvét-szigeten. XIII. század. A herceget a felesége kíséri utolsó útjára. 121
15. Alhambra. 1492. A herceg háremhölgybe szeret. 128
16. Assisi. 1226. A herceg feleségének emlékei. Káma akarata szerint a herceg keresztény. 154
17. Peking. 1392. A herceg, Káma akaratából, a Tiltott város lakója. 160
18. A Macchu Picchu tetején. XIV-XV. században. A herceg az inkák között szolgálja Kámát. 167
19. Kappadókia. 1516. A herceg Káma akaratából kalmárból pásztor és bizánci keresztény lett. 170
20. Svéd Lappföld. 1573. A herceg, Káma kedvére, nomád állattartó, és felesége emlékeit mondja el. 176

21. Okavango. 1621. A herceg, Káma döntésére, busmanként született újjá. A herceg feleségének emlékei. 182
22. Agra. 1631. A herceg, Káma akarata szerint, újra Indiában él. Az épülő Tadzs Mahal szomszédságában muzulmán teaárus. 186
23. Benáresz. 1685. A herceg, Káma akaratából, mint halottégető újra istenei között él. Feleségének emlékeit mondja el. 198
24. Potala palota. 1694. A herceg, Káma döntése szerint, Tibetben született újjá. 205
25. A Titicaca-tónál. Altaplino. 1723. A herceg, Káma akarata szerint, Bolíviában él..... 210
26. Svedaung palota. Rangoon. 1768. A herceg, Káma szolgájaként, Burmában él és a felesége emlékeit mondja el. 212
27. A Góbi-sivatagban. 1749. A herceg, Káma segítségével, feleséget szöktet. 215
28. Amazonas-medence. 1801. A herceg, Káma akaratából, a Yanomani törzsbéliek között született újjá. Felesége emlékeit mondja el. 220
29. Sundarbans. 1850. Káma jószágos. A herceg újra Indiában él. 223
30. Neuschwanstein. XIX. sz. A herceg II. Lajos király Tündérmesevárában él. 231
31. Irian Jaya. 1898. A herceg a yali törzsbéliekhez hinduként érkezik. Káma újabb próbatétele. 234

32. Serengeti. 1910. A herceg az afrikai fűőcéán lakója. Káma tudja, hogy miért. 240
33. Benáresz. Napjainkban. A herceg a nirvánába érkezett. Az istenek, Káma és a zarándokok ítélete szerint lelke feleségével egyesül. 246
- India Velencéje és az istenek (*a szerző utószava*)..... 249

A SZÍNES TÁBLÁKON LÁTHATÓ MINIATÚRÁKAT, AMELYEK HINDU ISTENEKET ÉS KÁMA SZERELMI SZÍNPA DÁN JÁTSZÓDÓ JELENETEKET ÁBRÁZOLNAK, BHUPINDER MALHOTRA INDIAI FESTŐMŰVÉS Z KÉSZÍTETTE.